

RECYCLE BIN

proză

Ana Antonescu

Acest volum a fost premiat de revista online [Norii](#), editor Ștefan Bălan,
cu sprijinul careia a fost publicată.

©2003, Ana Antonescu

ISBN 973-631-049-3

marineasa&norii

Timișoara, 2003

RECYCLE BIN

„Scriu surîzînd din cuvinte, însă am sentimentul că inima mea ar putea să se spargă, să se facă țăndări ca un obiect ce se sparge în bucăți, în fragmente, în tot felul de resturi aruncate la lada de gunoi pe care gunoierul o saltă dintr-o mișcare pe umăr și o transportă spre eternul camion ce adună resturile tuturor Camerelor Municipale.”

Fernando Pessoa, *Cartea neliniștirii*

Nu credeam să arunc vreodată tot ce-am scris (mai puțin jurnalul, recunosc), dintr-o mereu amînată dorință eliberatoare. În fiecare zi deschideam fișiere, făceam modificări, salvînd conștiincios. De la o vreme însă nu mai regăseam nimic din ceea ce lucrasem cu o zi în urmă sau chiar cu cîteva ore înainte. Convinsă că totul nu e vis, construiam cu un avînt sisific alte și alte fișiere, apăsînd de fiecare dată pe Ctrl+s, ca și cum la sfîrșit textele mele ar fi trebuit să fie gata mîntuite, trăind într-un Paradis luminos și lizibil. Shut down. Starting... iarăși și iarăși nimic din ceea ce lucrasem nu se salvase. Îmi lipsea forța de a renunța, pînă cînd, într-o după-amiază ploioasă, după Paște, un altul s-a apropiat de mine, mai noduros, cu pungi sub ochii injectați și mi-a oprit mîinile din goana lor nebună pe taste, strîngîndu-mi-le între palmele lui mari și calde. M-a privit aproape cu dragoste, duhnind a băutură și boală, și m-a dat la o parte cu un gest de-o netrăită tandrețe. Așezat în fața ecranului, degetele îi alunecau pe tastatură ca și cum un virtuoz ar fi mîngîiat clapele unui pian valoros. Din cîteva mișcări sigure mi-a dezlegat misterul. Desktopul era plin. Senzații, amintiri, proiecte mortificate, vorbe, texte, imagini, spaime, toate înghesuite în nenumărate fișiere cu nume bizare sau pur și simplu impersonale, alcătuiau o memorie supraponderală pe care o lăsasem în urma mea, excrement uriaș la care nu te uiți după eliminare. Trebuia să eliberez desktopul, să fac curățenie, aruncînd toate acele fișiere care nu-mi mai erau necesare. Altfel un nou început nu mai era posibil, deși, în clipele mele de luciditate, îmi spuneam că oricum așa ceva nu mai este posibil. Dar pînă una alta (mă) aruncam cu poftă, o poftă pe care n-o mai încercasem de cînd, acum cîtiva ani, luasem hotărîrea curajoasă de a face puțină lumină în boxă, acea încăpere mică și întunecoasă, rezervată fiecărui apartament la subsolul blocului. Acolo unde

oamenii își țin butoiul cu varză acră, lădițele cu cartofi, sticlele goale și tot soiul de vechituri, de la mobile desperecheate pînă la ziare îngălbenite, țevi ruginite și geamantane de lemn. O lume blecheriană a lucrurilor mărunte și inutile, iertate prin puterea uitării de aruncarea lor la gunoi.

boxa.doc

Cînd deschizi ușa, te trezești față în față cu Întunericul. Aceeași teamă din copilărie, atunci cînd cauți cu mîna întrerupătorul, atingînd peretele rece și scorjit cu senzația de a fi dat peste pielea în descompunere a unui cadavru uriaș, aflat atît de aproape, încît duhoarea se strecoară prin nări, amețindu-ți creierul. Apeși dintr-o zvîcnire butonul și hruba se luminează slab, imaginile par înșelătoare, dansează în semiobscuritate. Țevi, uși și chiar la picioarele tale o scară îngustă. Cobori treptele tocite, mănăstirești, îți sucești piciorul în cimentul spart și parcă o aripă de liliac a fîlfîit în părul tău. Tresari și te lovești de o chiuvetă cu dîre de rugină. O pînză de păianjen plutește desprinsă de tavan, fremătînd la cei mai sensibili curenți de aer. Îți ții respirația. Biluțele violacee strînse-ntr-un colț anunță prezența șobolanilor. Deja îi auzi circulînd prin galerii săpate în pereți. Un oraș subteran. Underground. Ciocănitul bastonului de orb. Cotești rapid la dreapta, te-mpiedici de-un prag, o zgîrietură – de vină e o ladă de lemn dezmembrată – o durere fizică vie care te bucură prin însăși realitatea ei. Potrivești deja mai calmă cheia de jos în broască, apoi pe cea de sus. Ușa pe care scrie „nr. 4” se deschide. Îți amintești că trebuie să ridici un capac ca să ajungi la comutator. A mers. Becul spînzurat de tavan luminează la fel de slab ca și cel de pe hol. Dar atmosfera e mai familiară, deși niciodată întru totul

cunoscută. Mirosul de vechi, de mucegăit, de marile speranțe te aruncă în irealitatea imediată. Fosta bibliotecă acoperă un perete; chiar lângă ușă, fotoliul pat care și-a pierdut mobilitatea, cu salteaua într-o rînă, iar în fund cutii de carton și saci de plastic cu tot felul de lucruri, ridicîndu-se pînă la nivelul ferestruicii zăbrelete. O mîină de păpușă a străpuns unul dintre saci. Brațul Statuiei Libertății înălțat către tavanul scund al camării. Pășești atent printre sticlele și borcanele prăfuite. Biblioteca e plină cu reviste de altădată, caiete și manuale de școală strînse de-a lungul timpului, cărți de inginerie perimate și alte hîrtoage. Dacă ai răbdare, descoperi însă minunății în toată această maculatură.

*

Boxa a fost primul anticariat din viața mea. Aici am găsit fel de fel de cărți care au aparținut bunicului meu, rătăcite probabil în timpul mutatului. O biografie a lui Napoléon de Emil Ludwig, tradusă în franceză, apărută în 1929, legată în piele vișinie sau poezii de Pușkin traduse de Maria Banuș, din 1949, poezii care n-aveau nici o legătură cu conferința traducătoarei, reproducă ca introducere a cărții și care începea cu „Tovarășii și prieteni” și se încheia cu „Milioane și milioane de oameni s-au trezit la viață și la lumină datorită regimului sovietic. Sub geniala conducere a lui Stalin...”. Mult mai tîrziu am înțeles de ce în „conferința rostită la Sala Dalles, în 16 Aprilie 1949, în cadrul sărbătoririi a 150 de ani de la nașterea lui Alexandru Pușkin” Maria Banuș se referea numai la „Patria Sovietică”, Pușkin nefiind decît un pretext. O altă descoperire a fost *Macbeth*-ul lui Shakespeare, o ediție din 1922, în traducerea lui Adolphe Stern. Sau cărțile acelea roz din colecția „Biblioteca pentru toți”, scoase pe vremuri de Editura Librăriei „Universal A” Alcalay&Co. Buc.: *Adolf* de Benjamin Constant, *Țiganiada* de Ion Budai-Deleanu, din care lipseau ultimele pagini, volumul al II-lea din *Scrisorile către V. Alecsandri* de Ion Ghica. Comorile păreau nepuizabile. Sub un teanc de reviste *Cinema*, numere din anii '70, pe care le răsfoiam în căutare de fotografii pentru albumul meu cu actori și actrițe, am găsit într-o zi un caiet voluminos, pe filele căruia erau

lipite ilustrate vechi, sub care erau trecute scurte însemnări de mînă. Un soi de jurnal în imagini al bunicului meu, comandorul de cursă lungă Theodor Antonescu (cum îi plăcea să se semneze). Ilustrate cu monumente istorice, cu figuri de beduini și arăboaice, cu peisaje retușate, în culori prea strălucitoare pentru a fi adevărate. Îmi plăcea să le dezlipesc și să citesc ce scria pe dosul lor: Monaco. Le Cap d'Ail vu de la Terrasse de Monaco, Un jeu primitif, Cairo. A little Bedouin Girl, Cairo-Bedouin, Jeune arabe. Giovane arabo, Damaskustor in Jerusalem. The Damascus Gate in Jerusalem. Porte de Damas ‡ JerusalËm, Baalbek – Le Temple de Bacchus, Baalbek – Vue des Ruines, Karnak- Temple of Ramses III, Oran – Vue générale prise de Santa-Cruz, JerusalËm. Pierre de l'Onction. – The stone of unction. Piedra de la Uncion. La Pietra dell'unzione. Der Salbungsstein.

Într-o seară, cînd m-am dus să iau cartofi, am hotărît să escaladez biblioteca pînă la cutia rotundă aflată deasupra ultimului raft. Mi-am julit picioarele și m-am umplut de praf în păr și pe mîini pînă am dat jos ceea ce părea să fie o cutie de pălării. Încuietoarea ruginită mi-a dat ceva de furcă, dar am răzbit. Cînd am ridicat capacul, ceea ce trebuia să fie un strigăt de victorie a semănat cu un țipăt de spaimă la vederea unui șobolan putrezit. De fapt, o pălărie mîncată de molii, și nu un șarpe boa care a înghițit un elefant. Scîrba m-a împiedicat să ating mortăciunea din fetru, astfel încît am răsturnat pur și simplu cutia. Au sărit șerpuitoare, printre sticle și borcane, papioane din mătase bleumarin cu picățele albe. Aplecîndu-mă să le culeg, am zărit sub bibliotecă un plic roz de mărimea unei cărți de vizită. L-am ridicat și-am citit: *VENEZIA – 20 vedutine fotobrillante, Cecami, edizione di lusso*. Fotografiile găsite atunci m-au însoțit la fiecare întîlnire cu orașul acesta construit în mintea mea din litere, culori și vise oglindite unul într-altul la nesfîrșit.

–Vezi, chiar vis-~~z~~-vis de blocul meu, la același etaj. Ea e grasă și poetă, el, decrepit și pictor. Seara nu trag perdelele, așa că mă pot uita la ei ca la televizor. Pe perete, un tablou mare: Veneția în ploaie. E subiectul lui preferat. Așezată pe marginea patului, cu mâinile în poală, ea se uită la el cum pictează o altă Veneție plângătoare.

–Unde ai citit astea?

–Vorbesc serios. O prietenă locuiește ușă-n ușă cu ei. N-au copii, nu lucrează, nu fac cumpărături, nu-și vizitează părinții, nu... ei nu sunt oameni obișnuiți, nu trăiesc, ci creează. Un cuplu de artiști necunoscuți, pe o gondolă cu două camere, bucătărie și baie, confort II, la etajul 5, bolgie intermediară spre Paradis, undeva pe Dorobanți. Mai tot timpul le plouă, de aceea colecționează umbrele, iar în week-end, apă de ploaie În ligheane de plastic, pe balcon.

Se privește în oglinda veneziană. Scutură capul. Păr, mult păr. Apoi își ridică brațul alb ca spuma laptelui, mării, șamponului etc. Îl studiază. Vinișoare intersectate, ramificate se străvăd prin piețița subțiată. Canale. Pleacă. În oglindă se reflectă acum veneziile plângăcioase care tapetează peretele opus. Cameră de zi, atelier, expoziție, birou ș. a. (etc. a mai fost).

Șîî! Ea scrie, el pictează. El pictează, ea scrie. Veneziile plîng, afară plouă, în gondolă se simte căldurică creatoare, iar Dumnezeu, zărind acest potop îmblînzit prin copie, îngîină o canzonetă.

Venezia (in)vizibilă
(poem din ciclul „venezi”)

Porta della Carta

Ponte dei Sospiri

Basilica di S. Marco

Palazzo Ducale

Canal Grande e Palazzo Franchetti

Porte di Rialto

Rio dei Mendicanti

Piazza S. Marco e Campanile

Torre dell'Orologio

Chiesa „Madonna della Salute“

Porte degli Scalzi

Panorama.

Navighez pe canale, printre versuri, peisaje și gunoi. Mirosul e greu, de nesuportat, în aer plutește ciuma, venețienii par niște șobolani speriați de repeziciunea cu care apa înghite pământul, iar insula-cimitir San Michele strălucește prețios, întrecînd în frumusețe falnica Veneție. Apa scade, gondola se clatină, apar șinele negre, un ambalaj de înghețată, mai încolo o sticlă de plastic goală (Fanta cu portocale), coji de semințe de floarea-soarelui; toate sînt puse în mișcare de un puternic curent de aer... tunelul se luminează slab, la-nceput, și din ce în ce mai intens apoi, pînă ce lumina te orbește... Constați enervat că metroul a întîrziat un sfert de oră.

mijloace de transvisare (folder)

dristor 2.rtf

Al doilea vagon, aproape gol. Mă așez pe partea stîngă ca să-l pot observa mai bine pe bărbatul care își curăță muzicuța în scaunul cu roțile. Un maidanez roșcat doarme sub rîndul de scaune din fața mea. Îndrept o cută răzleață, pun picior peste picior și încep a scotoci prin geantă. Deschid la pagina 100. *Netulburat, am apucat balustrada și m-am aplecat în afară. Balustrada a cedat, căzînd odată cu mine.* Alături se așază o doamnă cu părul oxigenat și cu o pungă mare din plastic pe care scrie A PERFECT DAY. *Următoarele cîteva secunde pot fi descrise în cîteva cuvinte sau în cîteva sute.* Atenție, se închid ușile! În fața mea o fetiță își leagănă plictisită picioarele ținînd în brațe geanta uriașă a mamei. Mai e mult, mami? Coborîm? Pînă unde mergem? Cum se numește stația asta, mami? [...] *devenisem spaimă oarbă, spaimă oarbă conștientă de ea însăși și, trecînd prin valul de spaimă, neîncrederea.* Sînt singur pe lume / N-am mamă, nici tată / Nici frați, nici surori... *Cealaltă mîină căuta orbește să descopere o suprafață solidă, a găsit-o, s-a apucat de ceea ce părea a fi o plantă, iar trupul mi s-a dat peste cap, în așa fel încît am aterizat pe stîncă, de cealaltă parte a balustradei, cu o izbitură din cauza căreia mi-am pierdut răsuflarea.* Înger, îngerășul meu / ce mi te-a dat Dumnezeu / Eu sînt rău, tu fă-mă... Mai am de redactat cîteva pagini din tema Familia, n-am uitat, dar de abia aștept să se termine manualul ăsta. Urăsc manualele de literatură, par niște grădini zoologice (librologice?) în care cărțile sînt expuse în cuști, prin prisma unor grile de receptare cam ruginite, dar trainice în închiderea lor. *Și mîina aceea se prinse de ceva, fără să știu cum.* Doamna oxigenată își face vînt cu un evantai din stinghiuțe de lemn pe care e pictată o fetiță alergînd după un fluture cît ea de mare. *Însă alunecam spre rîpă, puțin cîte puțin.* Fragmentele din

Moromeții nici n-am cum să le verific, mi-ar trebui cartea, primul volum. Dintr-odată simt miros de brânză, de brânză de țară, ca la piață. La Obor, în locul doamnei cu evantai se așezase, după toate aparențele, un țăran cu două traiste din pânză aspră. *O mînă mă prinse de guler, pe după ceafă.* (Stația) Ștefan cel Mare. Scara rulantă nu funcționează. E trecut de ora 10.00. Ar trebui să mă grăbesc ca să ajung mai repede la serviciu. Motivul nu mi se pare însă destul de profund, astfel încît merg calm, în pas cu gîndurile mele bîntuite de acei oameni de hîrtie cocoloșiți și aruncați într-un tomberon oarecare.

portocală.rtf

Căciulă bleumarin cu trei ciucuri: roșu, alb, albastru. Steagul Franței flutura, bumbac %, pe țeasta unui bărbat la vreo 40 de ani, în metroul bucureștean.

Cînd m-am urcat, mi-a zîmbit. Un zîmbet de mască, în plastic. Friza imbecilitatea în așa fel încît mă făcu pe mine să mă simt mai imbecilă decît el. În timp ce-mi potriveam ceasul după cel al stației i-am văzut genele false clipind, acolo, în fundul barului, înconjurat de femei împielate în decor. Un individ se servea cu bere masturbînd mecanic, din butonașe, nudul confecționat, iar bondoaca în halat albastru, care-mi amintea de orele de practică din liceu, se străduia să se distreze, în papuci, pe rîndul din față. Geamul ușii îndeplinea perfect rolul de oglindă pentru ochii mei ascunși după lentile, sub cozorocul șepcii maro.

Legătura se stabili în violența rîsului, pe fundalul cablurilor groase ale tunelului. Comunica cu el prin semne arătînd spre blonda înaltă cu șal mov, așezată pe scaunul de alături. Bănuiam că zîmbește după schimele piticii.

Bastonul și-l pierduse pe drum. În sfârșit, schimbul de locuri s-a produs între „Timpuri Noi” și „Unirii”. Citea picior peste picior, cu brațele încrucișate, din cartea blondei. Zvăpăiata cu păr scurt a venit lângă el, hohotind. Cu mâinile amîndouă prinse de bara de sus se dădea huța în fața lui Beethoven. Atunci mi-am zis că ea ar putea fi Cabiria.

Frumoasa cititoare, proaspăt vopsită, se ridică îndreptîndu-se către ușa lângă care stăteam. Pe ușa de sticlă a vagonului se profilă un gît de lebădă ieșind delicat din șalul mov. Reușesc să prind doar timbrul celor cîteva vorbe ale lui către pitică: calm, titrat, aproape intelectual, dar artificial.

În stația „Unirii”, scriitorul (așa scria pe carton) cerșea în scaunul cu roțile subiecte pentru romanele sale viitoare, licitîndu-și totodată ochelarii și mașina de scris.

Urcam atentă scara, atentă la pasul celui din față, al celui din spate, al celui din stînga, din dreapta, pregătită să preîntîmpin ofensiva inopinată a unui curajos(-oase) pe contrasens. Bănuiam că în spatele meu compozitorul își strînge mîna călduros cu scriitorul-cerșetor la umbra unui falus uriaș gonflabil, reclamă la prezervative.

De pe piramidă, prins în acel du-te-vino ritualic, plin de mistere, peronul era o scenă cu prea multe personaje pentru piesa imaginată de mine.

S-a terminat destul de tîrziu. Pasajul e aproape pustiu. O țigancă în cojoc vinde semințe de floarea-soarelui lângă bătrînul cu vioara. În stație, cîtiva figuranți. Încerc să-mi amintesc o bucată muzicală neascultată de mult timp. Vine metroul.

Alte scări, de piatră, rulante, între „Unirii 1” și „Unirii 2”. Le plasez în mecanismul melodiei, după care operez estetic întreaga epidermă sonoră. Un cheia-sol scăpat din vedere culege papucul portocaliu aruncat la aproape un metru de celălalt, ca și cum stăpînul lor și-ar fi luat zborul. Îi recunosc, sînt ai ei, ai Cabiriei.

Căruciorul se prăvălește pe trepte, cartela valorează un zero gras, iar bateriile se scurg în telecomandă. Un singur cuvânt îmi amintesc din cartea blondei: *portocală*.

tije.rtf

Într-o lumină hepatică soldatul-șarpe aștepta metroul. M-a privit o clipă printre sprâncenele lungi, care se unduiau soioase în aerul călduț al respirației și s-a răzgândit. Cu o mână învelită în bandaje murdare, iar cu cealaltă într-o mână roșie cu un deget, proptite pe ciment, înainta în salturi abile, de circar, împingându-și coada. O moștenire de la o reptilă necunoscută, încolăcită din dragoste, poate, pe arborele său genealogic. Solzi chitinoși o acopereau în întregime.

În dreptul celor trei scaune din plastic roșu s-a oprit privind surprins. Soldatul bălai cu freză pe-o parte, așezat pe scaunul din mijloc, își netezea cu palmele amândouă pantalonii din stofă cadrilată. Mirosea a metal. Ochii celuilalt l-au făcut să-nceteze brusc dichisitul. Se uitau unul la altul și pentru un moment am crezut că-și vor schimba armele și se vor îmbrățișa ca doi vechi camarazi într-un cadru festiv. Tăcerea a cuprins sala, așteptând. Grațios ca un mim, soldatul bălai și-a suflecat cracul drept al pantalonului pînă la genunchi, încet, ca pentru o spectaculoasă dezvăluire. Ridicarea cortinei a dat la iveală un Tour Eiffel de-o șchioapă, dar cu vârful în jos. Miniatura, deși semăna perfect cu celebrul turn din Paris, își schimbase cu totul scopul: cele patru picioare susțineau ciotul soldatului, în timp ce vârful se sprijinea de cimentul mozaicat. Pe Sena în jos tocmai trecea un lanț de bateaux-mouches gălbejite, sclipind din cînd în cînd, fals, de la flash-urile aparatelor de

fotografiat. Apa scăzuse atît de mult, încît se zăreau șinele. Cauciucul ars împrăștia un parfum de culise.

Oamenii coborau pe peroane, îmbrîncindu-se plini de nerăbdare să-i vadă pe soldați, acum înconjurați de un fum trucat care, în plutirea lui arcadiană, se descompunea *ad infinitum* în funigei din ce în ce mai abstrați.

Eu însămi m-am ridicat de pe treaptă, speriată de puhoiul spectatorilor. Entuziasmul m-ar fi putut strivi, fără să mă aleg cu vreo faptă eroică, demnă de a fi răsplătită de posteritate cu parastase-mpănate și discursuri dezlîinate. De altfel, numărul meu în război a fost prea simplu, făceam figurație. Fac parte din batalionul soldaților-figuranți. Rolul lor în strategia militară este intimidarea dușmanului, fiind apoi lăsați să moară, moment în care li se acordă o libertate deplină, putînd chiar să protesteze. Numai eu m-am întors și veghez, culeg cîte o monedă din cele aruncate eroilor și-mi cumpăr caiete, creioane, gume de la librăria din cartierul unde am copilărit. Le adun într-un loc secret pentru cînd nu voi mai juca în spectacolul „Cei trei soldați”. Văntrebați, desigur, de ce. Ca să-mi scriu memoriile: *Memoriile unui soldat-figurant* (s-ar putea totuși să-i schimb titlul, așa se-ntîmplă cînd scrii).

Aplauzele țîșniră din toate părțile, printre rîsete și înjurături. Fiecare își punea darul în căciula cu moț, devenită printr-o ultimă scamatorie un corn al abundenței. Din el se revărsau conserve coclite, roșii storcite, un schelete de pește-torpilă, iar la picioarele mele se oprise din rostogolire ultima piesă de recuzită, o monedă găurită. Metroul s-a urnit cu spectatorii claie peste grămadă, după ce, de trei ori la rînd, un fan a tras semnalul de alarmă, ultim omagiu (bis?) adus celor care i-au desfătat.

Soldatul-șarpe și-a fluierat cîinele jigodios ca să ne distreze cu cîteva scheunături, dar a sosit șeful de stație. Bine îndesat în costumul bleumarin, cu mustață și chipiu, ne-a convocat pe scara rulantă. Informații importante trebuiau comunicate. Rosti sentința teatral: „Decorurile vor fi schimbate!” Și cît de mult îmi plăcea reclama la vodka Scandic. „Mîine vom improviza. Poate-l

băgăm și pe băiatul de trupă, aurolacul ras în cap și ciupit de vărsat. Cîntă frumos, dansează și, în plus, n-are nevoie de mască. Își va juca rolul între scene. Introducem baletul.”

*

Lumina pîlpîie, se stinge. Sala de bal se umple de sunete. Rochii lovindu-se-ntre ele, foșnind, tocuri, țipete ascuțite de femei prea strînse-n brațe, pahare care se ciocnesc, șoapte, cineva deschide o fereastră... numai muzica se ascunde-n întuneric, fricoasă. Sforăiturile soldaților, regulate, după ritmul marșului, ies de sub scară și intră la bal. Invită la dans clinchetele a trei pahare de cristal gemene, fiecare cu cîte un picior înalt și suplu.

Candelabrele se aprind și toți strigă într-un glas: ORCHESTRA!

Pe scenă năvălesc trei bărbați în frac. Unul de abia își tîrăște coada de reptilă mai lungă decît cea a fracului. Se uită atent la cei din sală, apoi coboară în mijlocul lor și începe să scuie, sistematic, fiecare pereche de dansatori. Bălaiul șchiopătează pînă-n fața celei mai frumoase femei și-o invită la dans. La piruete dama țipă îngrozitor. Vîrfurile turnului Eiffel îi străpunge prin pantof pielea fină a piciorului. Al treilea însă rămîne pe scenă. Își scoate batista albă din buzunar și-o așază pe pupitrul dirijorului. Din tabachera de argint, alege un trabuc bine ascuțit și, cu spatele la public, începe să scrie.

Urmează o clipă de descumpănire, în care soldatul-șarpe uită să scuie, iar turnul Eiffel să înțepe, după care cu toții, fericiți, dansează pe litere.

Coperta roasă, de piele, se lasă ca o lespede peste balul din 19.. Un tînăr marchiz cu fața ciupită de vărsat șterge praful așternut pe ceaslov. Ies la iveală litere aurite: T I J E.

perpetuum mobile cu Camille.txt

–VrÓncescu.

–VrÎncescu și mai cum?

–Sabin VrÎncescu. Acum o săptămână. Miopie.

–Minus 2,25, minus 2?

–Așa cred.

–Credeti sau sînteți sigur? Bonul unde e?

–Aici, mă scuzați. Poftiți.

–Dacă mi-l dădeați de la început nu pierdeam atîta timp.

–Nu mi l-ați cerut.

–Eu trebuia să vi-l cer, domnule? Aveați datoria să mi-l dați, că d-aia vi se dă bon. Luați-i!

–Pot să-i probez?

–Probați-i, dar mai încolo, așteaptă lume la rînd.

–Mai încolo nu-i oglindă.

–Se vede și-n sticla de la vitrină. Oricum, important e să vă simțiți bine cu ei pe nas.

–Mulțumesc.

Fața i se sfărîmă în mulțimea de rame expuse. Nasul se deconstruise în trei triunghiuri, iar vârful semăna cu o cochilie albicioasă din cauza unei rame sidefii. Reuși să-și vadă jumătate de chip. Negrul de abanos al ramelor sale

degaja un aer savant care-i plăcu. Se-ntoarse către ușă hotărît să plece. Totul a fost în regulă (*À quoi bon le commentaire?*) pînă s-apuce clanța. O dată n-o nimeri fiind distrat, a doua oară, din întîmplare, dar a treia oară explicația îi scăpă. Încă o dată, calm... nu reuși.

Chicoteli, „Ăsta prinde muște!”, bolboroseală. Decît să se-ntoarcă și să-i întrebe de ce rîd, mai bine își scoate ochelarii și-ncearcă încă o dată. Mîna însă îl trase de păr. Rîsul devenise exploziv. Deja se temea de spectatori.

O doamnă deșirată intră în clinchetul clopoțelului de modă veche. Sabin se repezi spre ușă, îmbrîncind-o, dar nu putu trece. Nasul ei lung îi stătea în cale. Vru să se strecoare pe sub el, însă femeia nu stătea o clipă locului și mai și zbiera ca din gură de șarpe (*franchement, ça c'est du cliché et je ne trouve pas sa raison ici...*).

Prea fierbinte. Acum prea rece.

–Mă-ta de duș!

Să-l clătesc bine că data trecută mi-a rămas șampon. O fi șamponul prost, contrafăcut. Ce i-or pune?

A reușit. Dacă iese și din pasaj, totul o să fie bine. Lumina asta gălbuie îl deprimă. O pălărie de pai cu picioare se ciocni de el, dar își reluă imediat drumul, fără să-și ceară scuze. Se-ntoarse după ea și-i văzu flecurile duse ale pantofilor maro. Percepea deslușit îmbinarea paielor, ochiurile lor minuscule, mai puțin persoana. Din cauza ochelarilor și... lumina, da, și ea e vinovată. Două tricouri veneau către el. Purtau ciorapi albi pe care scria Adidas și bascheți cu șireturi colorate. Aveau gît, mîini și păr. Oameni quasi-invizibili alcătuiți la repezeală după niște tipare eronate. O să orbesc și nu mai ies odată de aici. Și ce dacă orbesc, ce, Homer n-a fost orb? Își zise Sabin urmărind picioarele superbe care-l depășiseră, cocoțate pe sandale de culoarea prazului proaspăt. Fîțîita naibii! Reconstituirea siluetei n-o putu face decît în imaginație. Parcă o ploaie torențială îl despărțea de toți ceilalți.

Ah, ce răcitură! Care bou s-a apucat să se spele o dată cu mine? Violoncelistul ăla de la doi, ăla care face o baie cu spumă de iese la noi prin grătar cînd se scurge. O domnișoară! Sau o fi parvenita de la patru de-i plecat bărbat-său la somalezii și-i vine în fiecare sîmbătă un tip cu vești de la el, unu cu un BMW grena la mîna a doua. Cînd o vezi cu sandalele alea verzi de-ți ia ochii... e-adevărat, are picioare frumoase, dar tot curvă e. Na că mi-a intrat apă-n ureche.

–AU! (și alte onomatopee ale durerii) Sabin își freacă piciorul lovit cu fața crispată de durere.

Chipul plin de riduri al unei bătrîne se uită la el mirat, sprijinit într-un baston. (*Mais comment arrive-t-il à voir le visage? Jusqu'ici il ne pouvait rien distinguer!?*)

–Pietricica asta, maică? Și femeia ridică bolovanul cît un cap de elefant ca pe-o mărgea.

Din ce în ce mai speriat, Sabin încearcă din nou să-și scoată ochelarii. Își pipăi toată fața: nici urmă de ei. Totuși îi simțea pe nas. Ar fi vrut să plîngă ca-n copilărie, ascuns într-un colț, să facă pipi pe el de frică și s-o strige pe mami. Dar ce va spune lumea? Nu, de data asta trebuie să fie tare. E puțin tulburat, oricui i se-ntîmplă. În curînd va ieși din acest mic și banal pasaj.

Ocoli cu grijă o traistă cu legume uriașe și se luă după niște ochelari de soare cu etichetă frumos colorată, pe care scria „Made in Italia“. Se grăbeau împreună cu o geantă sport din care ieșea o rachetă Apollo (de tenis).

Acu-i prea caldă, mă opăresc nenorociții. Și-or face dușuri scoțiene. Așa o fi în Italia, cică a fost cu orchestra, pe naiba, are rude acolo de la tat-său. Ăla a murit într-un șanț, bătut de negrii în Africa, că nu-i mai ajungea lu' nevastă-sa, și-acum face pe dama bine, melomană, nu scapă un concert, iar noaptea își aruncă gunoiul de la etaj. Fiu-său mănîncă banane pe muzică de Mozart și poc cu cojile pe jos, parc-ar sta într-un palmier, nu într-un bloc de oameni civilizați.

Ochelarii de soare intrară într-un boutique lăsându-l pe Sabin dezorientat. Privește în vitrină: rame de ochelari de toate culorile, formele și mărimile. Magazinul „Optica“ din pasajul Villagros. Imposibil, asta se-ntîmplă numai în cărți! Transpiră brusc.

I-am zis să repare dușu', nu se mai închid deloc robinetele, cel puțin ăla de apă caldă îmi picură toată noaptea în cap. Nu face nimic în casă, stă și visează. Dacă-i spui ceva, îți închide gura cu nu știu ce boală imaginară. Ultima, cu durerile de cap, că de la ochi, că nu mai vede din cauză că facem economie la curent și el stă să citească pînă seara târziu la lumina de afară. Nici noaptea nu dorm liniștită din pricina lui. L-am visat așa de urît, ferescă-ne Dumnezeu. Unde-oi fi pus prosopul? Să vezi că l-am lăsat pe pat.

–Domnu', m-auziți?

–Are puls.

–I-a venit rău de la căldură.

–O sta prost cu inima.

–Să cer un pahar cu apă de la magazin.

–Mai trageți-i două palme!

–Dacă nu-și revine, să cheme cineva salvarea.

Glasurile oamenilor bruiiau vocea care-i depăna basmul despre plutirea lenevoasă printre nori a lui Sabin, fiul cel mic al împăratului. Aluneca din puf în puf (*descopăr în tine rezerve imense de tandrețe!!!!*). Din ochii bunicii cu halou de sfîntă curgea o lumină albastră. Lumea se coloră pentru cîteva clipe în bleu ciel. Agățat de poala ei, Sabin se lăsa condus, fericit că nu trebuie să demonstreze în fața lu' tăticu și mămica, altor rude și vecini, că știe să meargă, că-i băiat mare. Asfaltul curții, perla acului de păr, mîinile lui, florile din grădină, frunzele cireșului viermănos, pămîntul străluceau în soare, pietre

prețioase, emailuri lângă casa de zahăr ars și turtă dulce a lui Hänsel și Gretel. Mușcă din clanța de ciocolată cu gândul deja la ce va urma: frișca din lighean sau... poate dropsurile imense sub formă de roșii... Plutea acum deasupra mării pe spatele unei gîște nordice. Sări în apa care-l prinse în brațe ducîndu-l în larg din mîngîiere în mîngîiere. Un pescăruș din alabastru îl ademenea cu zborul către cer... se rotea în jurul lui ca-ntr-un joc păsăresc, apoi pleca de nu se mai vedea, ca să apară din spate, viclean. (*Stîngace, dar cu un contur trêș fin și cu reminiscențe de basm – „de nu se mai vedea” – poate provocate de imaginea bunicii.*) Sabin se lăsă în voia celor patru aripi grele. Cădea molcom în ninsoarea de heruvimi pictați pe ziduri de biserici. Bradul de lângă troița de piatră în care erau săpate litere chirilice înnegrite (*fotografia alb-negru de pe biroul tău*) se umplu de păpădii și-n vîrf, o stea adevărată, cu raze în loc de colțuri.

Imaginea se crăpă odată cu ruperea aripilor din rădăcini. Fresca se fisură în același timp cu zidul, care se prăbuși peste Sabin, scuturat de o a doua pereche de palme. Deschise ochii sau așa i se păru. Roșu aprins, alb și negru amestecîndu-se... romburi multicolore zvîcneau rupte-aruncate de *un centru presupus (conștiința – dit-on – distruge grația!)*. Pete, cioburi de sticlă, dar nimic nu se limpezea. Bănui oameni strînși în jurul lui.

–Mi-am revenit, mulțumesc.

–Să vă ajut.

Se simți ridicat de brațele oamenilor.

–Mulțumesc.

–Să sunăm pe cineva, familia, să vă ia?

–Nu, mulțumesc, mă descurc.

–Un taxi?

–Mulțumesc, dar mă simt bine.

–Vi s-au spart ochelarii.

–Unde sînt? Întrebă repede, dar își reveni imediat. Lăsați-i, nu mai am nevoie de ei.

Bîrrr, să-mi astup urechile c-acuși se umflă măseaua. Am udat și parchetul. Mă duc să mă șterg la baie, am lăsat și ușa deschisă de ies aburii și se umflă biblioteca. Repede să nu mă tragă curentul... dacă alunec pe cimentul ăsta...

Chemară un taxi și-l așezară pe Sabin pe bancheta din spate. Era convins că îi intraseră în ochi cioburi din lentilele sparte, deși nimeni nu îi spusese așa ceva, iar sînge nu curgea. Tăcu pînă șoferul îl întrebă adresa. Duminica Orbului nr. 2, bloc H 17, scara A.

Adormi. Șoferul a fost nevoit să-l zgîlțîie ca să-l trezească.

–Am ajuns, domnule. Să vă conduc?

Vedea portocaliu. Puncte Ónspre verde se deplasau puțin perceptibil. (*Îmi amintește de o frază pe care Chomsky o dădea ca exemplu posibil de generare a unui șir corect gramatical, dar inacceptabil din punctul de vedere al sensului: „Green colours sleep furiously” – sau ceva pe aproape. Enunțul tău cred că e puțin a-gramatical, dar dacă ții la el – poate fi acceptat*).

–Dacă sînteți amabil. Să vă dau și banii.

–Ce apartament?

–10, la etajul 1, prima ușa pe stînga.

Scările le urcă la nimereală, sprijinindu-se de șofer.Se ruga în gînd să nu se întîlnească cu vreun vecin. Maică-sa înnebunea de gura lor, mai ales de cînd cu povestea cu accidentul: taică-său fusese călcat de tramvai fiindcă își

uitase ochelarii acasă. Gurile rele spuneau că și-i lăsase cu bună știință, că s-a sinucis, că se săturase de nevastă-sa și de blegu' de fiu-său. Nenorociții, oameni ai dracu... ca peste tot.

Ajunși în fața ușii, șoferul sună, dar nu răspunse nimeni. Sabin îi dădu cheile. Descuie.

–Mamă! Mamă! Nu pleacă niciodată fără să-mi spună. Mamă!

Înaintă pe holul îngust fără s-aprindă lumina. Mamă! Se-mpiedică.

În stație doi copii mâncau prăjituri ornate cu gelatină roșie. Tramvaiul se urni într-un târziu. Afișul cinematografului „Miorița“ (*actualmente „Europa“*) anunța pentru săptămîna viitoare un film *horror*. N-am apucat să-i văd titlul. (*Est-ce que c'est Sabin qui parle?*)

–Ce să fac, am luat trei conopide să fac o mîncare, că nu știu ce să mai gătesc, zău.

–Ai citit *Bătrîna cu umbrela verde*¹?

–Cu bătrîna aia nebună care n-avea bilet și-a prins-o controlorul?

–Aia. Ți-a plăcut?

–E mișto, dar mai bine vorbim de altceva, că nici eu n-am bilet. Mi-am luat țigări din ăia 10 000 pe care mi i-a dat maică-mea.

–Mami!!! urla printre sughițuri un băiețel căruia taică-su îi trăsese cîteva.

–VrÓncescu!

–...

–Sabin VrÓncescu!

¹ Proza cu acest titlu aparține Simonettei Vespucci (pseudonimul Simonei B.).

–Biciclistule!

–Chiorule!

–Da?! Se sculă repede în picioare, cu inima bătînd să-i spargă pieptul.

–Dacă mai stai cu ochii pe fereastră și nu scrii, te dau afară!

–Mă scuzați.

Însă burduhănoasa profă de geografie se dilata apropiindu-se de el, încît conturul albastru al rochiei cu flori galbene plesni. Păpădiile se împrăștiară pe hărțile din cabinet. Una zburase în America de Sud, unde puful se risipi în ninsoare.

„Stimați ascultători, la Buenos Aires ninge cu puf de păpădie, eveniment unic în istoria meteorologiei.“

Albastrul-verzui înghiți ca un val hărțile. Marea șterse tabla, catedra, pupitrele. Închise iute ochii, așteptînd să plutească. Odată pleoapele lăsate, imaginea se înroși violent. Desluși trupul maică-sii, întins pe spate, cu ochii dați peste cap. (*Teribilă imagine! Scapă de ea!*) Încerca să scape din lichidul cleios care-l prinse înăuntru ca o coajă.

–Pierde copilul, faceți ceva! Chemați salvarea!

–Să oprească tramvaiul!

Oamenii se strînseră în jurul femeii în dureri. Scaunul roșu (*cred că aș pune pluralul: Scaunele roșii...*) din plastic strălucea.

45° C. 12:30. Ceasul electronic de la Doamna Ghica se-nvîrte lent Ón dulcea iluzie a lui (*comme s'il s'agissait d'une personne*) perpetuum mobile.

(*la-le sau nu în seamă – observațiile mele! – vroiam să-ți spun doar că ele există, că pot fi făcute de – cred! – oricine citește proza. Dar n-o părăsi, lucreaz-o și fă din ea o jucărie perfectă ca acel așa-zis perpetuum mobile cu*

biluțe. Să dea iluzia existenței prin sine însuși, să nu-și vădească acel p'tit truc de băgat în priză. Cred că asta ar fi singura ei rațiune de a exista. Nu te gândi la problema metafizică pe care ar pune-o!)

102.doc

Pielea s-a Ónfiorat la atingerea ascuțită a foii, desfăcîndu-și o petală cărnosă de la rădăcina căreia țîșni lichidul însîngerînd-o. Pagina se păta într-un loc; un strop promițător de raze, care parcă renunțaseră să-și mai împrăștie lumina și căldura în această lume improvizată.

Soarele strălucea prea intens pentru luna aprilie, iar oamenii, neobișnuiți cu schimbarea, se îmbrăcaseră aiurea. O femeie purta cizme îmblănite, dar fustă de stambă, alta sandale și căciulă de lînă, un bărbat în tricou își uitase fularul în jurul gîtului.

Mirosul acru de transpirație făcea ca înghesuiala să fie și mai de nesuportat. O geantă care se legăna pe brațul unei femei, lăsa, la intervale aproape egale, posibilitatea de a zări cîte ceva pe fereastra nădușită a mașinii. Apăru astfel, la un moment dat, un cimitir de macarale ruginite, dar încă în picioare, condamnate parcă la verticalitate. Dar geanta maronie din înlocuitor zădărnici privirii orice perspectivă de interpretare ulterioară.

În spatele tejghelei, un burduhănos cu ochii injectați turna bere într-o halbă cu toarta ciobită noului venit. Acesta își scoase șapca, o privi o clipă, după care se apucă să o netezească cu grijă, prinzînd din cînd în cînd cîte o scamă (purice?). Cînd descoperea vreuna, fața i se lumina de satisfacție, apoi, concentrîndu-se, o lua delicat cu două degete, o ridica cu încetinitorul la înălțimea ochilor holbați de mirare și plăcere, ca după cîteva secunde s-o

arunce scîrbit, ca pe un gunoi dintre cele mai respingătoare. Așa cum stătea, lumina strecurată prin ușa întredeschisă cădea exact pe el, întocmai unui reflector. Clienții aflați la cele cîteva mese joase, înghesuite în spațiul strîmt și sordid al localului amuțiseră, atrași de gesturile bizare ale omului cu șapca. Doar un bețiv continua să stîlcească înjurături, încercînd în zadar să se ridice în picioare. Întreaga șandrama se zgîlțîi la trecerea unei mașini grele, după care, prin fereastra al cărei jeg crease tainice hărți în lumina soarelui, se putu ghici autobuzul 102, pe care mulți dintre clienții burduhănosului obișnuiau să-l aștepte la un pahar. Cam pe atunci, cel care devenise personaj fără s-o știe se-ntoarse brusc înspre mese, înfruntînd toți acei ochi îndreptați asupra sa. Aruncă cu putere șapca pe podea strigînd: „M-au dat afară, nenorociții!” Și bău pînă la fund halba, în vreme ce pe ușă apăru un alt călător.

Geanta dispăru smulsă de brațul femeii care-și făcea loc străpungînd și despicînd trupurile, alcătuiind din cauza căldurii și aglomerației o masă compactă de carne înroșită și transpirată, ce se opunea răcnind, parcă de durere, oricărei încercări de ieșire pe cont propriu. Cînd oprea autobuzul, cei care urmau să urce priveau mai întîi cu groază pe ferestre. În interiorul aceluiași uter deformat de travaliu, ca apoi să regrete imediat că nu se află și ei acolo, că nu s-au aflat dintru început, de aceea unii preferau să ia mașina de la capăt. Acum autobuzul se oprise în dreptul unui posibil local pe firma căruia se putea citi „IRISH COFFEE”. Denumirea învăluia într-un oarecare mister această bombă, singurul loc în care viața continua să facă victime, în pustiu vegheat de departe de grupul de macarale și de fabrici și uzine, pe care le recunoșteai ușor după clădirile ce le adăposteau, blocuri cu multe ferestre, prin care nu se zărea nimic, cu ziduri zugrăvite în culori spălăcite și murdare. O fereastră a localului se făcu țandări chiar cînd autobuzul porni. Ultima secvență zărită înfățișa o șapcă (oare cum de se observa atît de bine?) zburînd printre cioburi. Dintr-odată peisajul se însufleți cu frînghii pe care atîrnau fluturînd tot soiul de rufe, cearșafuri înflorate, cu imprimeuri abstracte sau pur și simplu albe ca niște ecrane prinse în cîrlige, pe care praful proiecta

dirijat atent de vînt filme alb-negru. Iar în spatele rufelor se înălțau blocuri de patru etaje, pe care le-ai fi crezut încă în construcție, dacă nu ai fi zărit perdele la ferestre și cîțiva copii stînd pe treptele de la intrare. O fereastră pictată îți atrăgea atenția, avînd zugrăvite pe un fond albastru, într-o parte, soarele, iar în cealaltă, luna și stelele, ca o icoană pe sticlă din care lipsea Iisus.

Coborî în stația prea bine știută, vis-à-vis de care se afla un cămin de bătrîni, cel puțin așa scria pe plăcuța de la intrare, pentru că în curtea acestuia hălăduiau doar cîinii și rar putea fi văzut portarul, el însuși bătrîn, îmbrăcat într-un halat de spital uzat, purtînd pe unul din brațe o banderolă roșie pe care erau cusute cu ață albă litere alcătuiind cuvîntul „PORTAR”. Seara, ghiceai lumina becurilor prin perdelele trase și, din cînd în cînd, cu puțină imaginație, puteai desluși umbra unei siluete umane. Dacă ascultai cu atenție, reușeai să percepi zăngănitul tacîmurilor din tablă proastă, strîmbe, noduroase, ca și cum lingurile și furculițele ar putea și ele să îmbătrînească. Și astfel filmul se derula de la sine, cît așteptai autobuzul. În cadru apărea un bătrîn purtînd o căciulă tricotată cu un ciucure mare, atîrnînd greu într-o parte. Deși căciula era bine îndesată pe cap, cercetător cum este, ochiul zărea vata murdară din urechi, peste care cresuse părul înghițind-o. Bărbia era năpădită de țepi albi, viguroși, înconjurîndu-i buzele îngălbenite de tutun, parcă lipite, pe care însă le-a deschis brusc, chiar sub nasul tău, c-ai tras o sperietură zdravănă. Orbitelor i se umflară ca gușa broaștelor, împingînd în afară globii oculari prinși în rețeaua de vinișoare roșiatice care se aprinseseră de mînie. Cu ochii în flăcări, bolborosind lucruri de neînțeles, dar împrăștiind din belșug eșantioane de salivă peste tot, bătrînul se afla în plină ebulițiune, aruncîndu-și mîinile lemnoase în toate direcțiile, deși stătea pe loc, ca și cum ar fi prins rădăcini.

Ceilalți bătrîni, care se așezaseră deja la mese, îl priveau curioși și parcă bucuroși că unul dintre ei mai avea puterea și curajul să se înfurie. Bucătăreasa lăsă să cadă cu zgomot polonicul în cazanul cu fierturi și se

îndreptă cu pași monumentali, încorsetată în șorțul prea strîmt, către bătrîn. Acesta își continuă numărul pînă ce sînii uriași (felinieni, ai zice) ai bucătăresei poposiră în imediata apropiere a nasului său. Pleoapele traseră ochii înapoi ca niște sertare, iar mîinile se lipiră obosite de trunchi. Doar buzele rămaseră întredeschise.

–Ce vrei?

–Lingura.

–Ce lingură?

–Lingura mea.

–Aici n-are nimeni lingura lui.

–Lingura mea!

–Mă, tu n-auzi că n-ai nici o lingură!

–A mea! A mea! A mea...

–Taci, mă!

–Lingura! Lingura!

–Să te cari, că nu mănînci nimic în seara asta, să mor dacă-ți dau ceva!

–Lingura, lingura, lingura...

Și bătrînii spectatori se treziră brusc din amorțeală cînd bucătăreasa îl pocni cu dosul palmei pe cel răzvrătit. Începură să strige, fiecare cum putea, cu forța unor pușcăriași revoltați:

–LINGURA! LINGURA! LINGURA!

Autobuzul se opri chiar în fața stîlpului pe plăcuța căruia scria numele stației: „Borangicul“. Urcă. Aruncă o ultimă privire în momentul în care mașina porni. Primii cruciați cu plete albe se ițiseră bîțîindu-se la ferestrele pe care le

smulgeau cu o putere nebănuită. Mașina coti și imaginea dispăru, lăsînd în urma sa zăngănitul tacîmurilor de aluminiu, care se auzi pînă departe. Îi atrase atenția un afiș zdrențuit, lipit pe cabina șoferului. Reuși să descifreze cîteva litere, cu care alcătui două cuvinte: CRUCIADA BĂTRÎNILOR. O frînă bruscă puse capăt speculațiilor, iar penița plesni neputincioasă, împotmolită în hîrtia poroasă, împrôșcînd de jur-împrejur stropi de cerneală neagră ca un întunecat foc de artificii.

camera (folder)

schiță de interior.'93.rtf

Durerea urcă ascuțit în capul pieptului. Închide cartea și se lasă pe spătarul scaunului. Pleoapele cad grele, dar lumina veiozei tulbură întunericul, schițînd o lună zgrumțuroasă pe perete. Căldura radiatorului îi încorsetează genunchii ca în ceară fierbinte. Vîscul atîrnă prin toate colțurile. Printre florile și frunzele uscate, verdele lui țîșnește ca o falsă speranță. Pe mașina de scris atîrnă uitat un batic. Pe el sînt imprimate clapele unui pian, o pană de scris, un inel bărbătesc cu rubin, portretul lui Schubert (1797-1828) deasupra unor foi de manuscris răvășite, o carte groasă lîngă o pereche de ochelari cu lentile mici și rotunde. Trandafirul japonez se odihnește pe lada de la capătul patului, într-un ghiveci de lut cu margine verde. E înconjurat de albume de artă și cărți. Lîngă, o fructieră de argint goală, blocuri de desen pe care stă o cană maronie purtîndu-și la fel de delicat ca o vază propriile flori, pensule de diferite mărimi și culori. Deasupra, pe perete, atîrnă icoana Fecioarei, argintată. Din coșul de răchită pentru gunoi iese codița uscată a

vîscului de anul trecut, pe care-l păstrase. Sub biroul dantelat, planșeta de lemn pătată doarme laolaltă cu o mulțime de numere din *România literară*. Dicționare prea groase domnesc între birou și șifonier, pe jos. Pe una dintre noptiere, cărți și casete, un ou de lemn de la Ierusalim într-o scrumieră de alamă și o reproducere tip carte poștală cu Mîntuitorul, mozaic de la Sfînta Sofia. Pe partea laterală a șifonierului, cea dinspre birou, sînt lipite un afiș cu Iisus pe fond albastru (detaliu de la Voroneț), iar dedesubt un desen în creion după unul dintre autoportretele lui Van Gogh. De un cui bătut pe marginea de sus a dulapului atîrnă pe un fir de sfoară o cruce de argint cu un Iisus primitiv incrustat, dar și un boboc de trandafir uscat. Pe perete un alt Iisus, desenat în tuș și o icoană mică, pe lemn, a Sfîntului Nicolae, cu greu distingîndu-se pe fondul întunecat. Urmează fotografiile alb-negru: o cruce de piatră, o poartă maramureșeană cu acoperișul distrus, o biserică de lemn, o față așezată într-un colț de zid rezistent, de cetate, o străduță de pe Lipscani. Covorul roșu cu negru... deschide ochii, apoi un sertar... pe marea roșie plutesc alge negre pînă departe, în oglinda de pe colț.

reluare '96.rtf

Tremură fereastra ca și cum ar fi trecut un tren. Becul îmi bate drept în ochi. Caut ochelarii de soare. Dau peste o carte desptre oglinzi. Vuietul termocentralei îngheață caloriferul jupuit de vopsea. Trandafirul a degerat în vaza de alabastru. Îmi place cuvîntul acesta, „alabastru“. Cărțile dorm pe șifonier, iar jurnalul mai are doar cîteva pagini și mîine va ninge din nou.

Deschei puloverul, mă joc cu nasturii de lemn, lăcuiți. Doamne, el nu acoperă nimic, pixul-creion cu mină 0,5 scrie singur, deși eu scriu. Oglinda ovală e în spatele meu, mi-e tare frică să mă-ntorc. Pîndește argintat, pe colț, lîngă pat.

Mai demult, să tot fie un an, se nășteau din aluat *Poemele camerei*. Îmi

amintesc de camera mea. Un birou, un scaun, patul catifelat, șifonierul negru, greoi. Cu un ochi vedeam un cap cu roțițe de ceas în loc de creier, iar cu celălalt un portret de poet tânăr. Între șifonier și birou purtam multe poze alb-negru. Pe cap, lampa cu abajur de carton înflorat se aprindea și se stingea regulat. Unghiile, din bucățele de ziar, zăceau tăiate lângă coșul de răchită. Seara, ieșeam foșnind o eșarfă de foi pe holul-tunel, către baie. Dădeam drumul la duș și lacrimile se pierdeau în obraji buretoși.

Nu pot să continui așa, textul explodează, se fărâmițează, fără sfârșit, în loc să se-nchege într-un tot material, funcțional, real, ideal, fatal, banal.

Doar atît a rămas din vechea trudă, a murit pe mare, fără colac de salvare, și toți au plîns, s-a iscat furtună, cu multă cerneală, penițe și ceară. Apoi a apărut soarele și sigiliul s-a topit, necitit, în apa sărată a curs și formă ciudată a luat, de păpușă vrăjită, cu ac.

Pe rug urla nerăsfoit manuscrisul dat la legat. Călugării tropăiau în jurul lui, mascați. Unul mai înalt a suflat în foc să-l întetească, ați priceput. Mai iute, mai iute, puneți lemne, turnați benzină, gazolină, să piară otrava tipărită! Din limb un grec cu de-mprumut barbă-nflorită a aruncat apă dintr-o amforă prăfuită peste prăpădul creștin. Vai, Doamne, era ulei! Sfîrîiau mititei, de mîină și de tipar. O cisternă apare cu aripi printre planoare.

E iarăși zi, pereți-s la fel de murdari, crucea de lemn pe șiragul de melci e-n cui, străbunicul are mustață și-un ac de cravată cu perlă. Trandafirul japonez, foarte tinerel, locuiește-n ghiveci, pe birou. De cîți ani n-a mai trecut trenul pe aici? Au scos șinele, s-a asfaltat. Copiii se duc la școală, cu ghiozdanele-n spate, așa ca-n compunerile despre toamnă. Ar trebui să golesc coșul ăsta, e plin de hîrtii scrise, mototolite, dar cine naiba scrie în casa asta? Jimmi latră citeț către mine.

Notă

Am găsit *Poemele camerei*, scrise Ōn vara lui 1994, pe care le reproduc în final pentru ușurarea muncii istoricilor literari și din respect pentru Cititor:

Poemele camerei

Crengile-n grile se spovedesc,
fereastra le ascultă cu lumina dinăuntru
în timp ce afișele se dezlipesc de pereți.
Frunze acoperă asfaltul odăii
pe care alunecă o luntre subțire și neagră,
fugită din peisaj.

Ea încearcă să scrie poezie,
o fixează cu ochii mei, jumătăți de mărgea,
miroase a rugină, lemnul șifonierului e ud,
biroul – un păduche de lemn.

Scârțâie, curge, fîșîie, verb.

Vîntul mișcă ploaia.

Se uită la mine.

Am albit în cui, fundele-s încă roșii sub praf.

Scrie, continuă să scrie.

*

Am vorbit cu Julio

căruia îi atîrna țigara-n colțul gurii,
vorbe și cărți amestecate,
autostrada, prinsă-ntre canioane, nu are fin,
film, soarele arde,
un serial prost invadează cu eroii lui sufrageria,

ea se ascunde, printre bibelouri, în vitrină,
japonezul pescuiește particule de praf de pe cristal,
din jurul balerinei Óncremenite fotogenic.

Julio a rămas cu Domnișoara Cora pe covor:

+39,9°.

Prinde mercurul!

Mă scuzați, caietul roz așteaptă lîngă V.

*

Greutatea picăturilor strivește dreptunghiul prin sunet.

Ritmul inimii se reglează după curgerea pe verticală.

Îngeri căzuți înăbușe romantismul din aer.

Trei propoziții lovesc tabla ferestrei.

Și cîte puncte!

Linia se desparte de-nceput

și circulă, circulă, circulă

– spunea cineva –

Ón lungimea ei.

Un ochi îți e acoperit cu un portret,

care nu era al poetului.

Continui să te semnezi rococo,

dar creierul te privește după grilaj

din capul dezvelit al omului afișat.

*

Portmantoul încărcat atrage întruchipare,
se sprijină violoncelistul pe arcuș,
Iisus binecuvîntează din nou, cocoțat pe cărți,
Van Gogh desenează cu genele,
asta nu e ploaie de vară,

Doamne!

Pe stradă, vecina și frunzele se sperie de vînt,
peria de haine doarme pe șifonier cu jumătate de trup
–Nu mă interesează, dragă.

Doar pungile foșnesc, totuși nemișcate,
greșeala și-ntîmplarea plutesc la suprafață.

–Ai grijă, mâine dimineață te vor spînzura de-un balon,
contur verde, ață verde, un citat e scris pe el (cu verde).

*

Gălbenelele se ciufulesc în cana de lut ars
iar tavanul se lasă-n jos, peste
fructiera care argintează sticluța cu leac
sub privirea Fecioarea cu pruncul.

Ea soarbe sicriul încăpător cu lumina,
sînt în icoană eu și oglinda,
lipsește totuși ceva,
o fereastră cu bloc cu ferestre cu oameni,
prin ramă văd doar camera,
același bleu pal pătat de fum
păstrînd urmele țîțarilor uciși cu paleta de plastic.

Jos punctul!

Se desface-n spirală
mă tot duc și las păr, afișe, cărți, mîini și orașe
pe mine mă las într-un arc de oțel – caiet gol.
Liber și impersonal sar peste gropi mascate de nori,
jupoi catifeaua prăfuită, arcurile sar însîngerate, de os
prosopul se umflă-n vînt și
barca cu perne, cearșaf și pătură de cămilă
străbate învolburarea din veșmintele sfintei,
cetatea se scufundă în ochiul-pupilă.

Nimeni nu filmează,
reflectorul coroanei luminează rubiniu.
Explozie! copilul scapă globul
crucea se-nfige-n asfalt, între o Dacie și-un cîine rîios
preoți aleargă, pierd cădelniți, se-ntorc
–Pe locul acesta vom ridica o biserică.

*

lisus în cărbune se uită la mine
stă să iasă din dreptunghiul alb
scîndură, giulgiu
e prea simplu, știu
cum te rogi e greu să scrii,
Ionesco a făcut-o
ultima oară a spus-o
O-ul e litera literelor
pentru că este oul. Deja e sîmbătă
continui să scriu vineri
limba ceasului se rotește aiurea
după mîna care spiralează ochii LUI,
prea mic locul pentru portret,
Întrupare, Lumină, Cuvînt,
Duhul se opune Literei
Becul arde, Pionezele strălucesc
verbele, în general, mă plictisesc
.....
florile de lemn, cu frunze,
mai sus, mai sus,
plouă peste casetă
înăuntru... (o foaie)

Noapte bună, lisuse.

*

luni. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.

marți. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.

miercuri. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.

joi. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.

vineri. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.

sâmbătă. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.

duminică. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.

luni. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.

marți. Doamne,

muzică de cameră.rtf

Pe muzică de... privesc pe fereastra albă de hîrtie, pe care nu se vede decît „Pe muzică de... privesc pe fereastra albă de hîrtie, pe care nu se vede decît o linie lungă înghesuindu-se-n dreptunghi. Oricînd ar putea ieși din spațiul de joc. O ating cu pixul 045 REDBIRDS FINE CARBURE. Capacul albastru se decolorează pe măsură ce geamul curge lîngă piciorul mesei. Florile din vaza de alabastru cad pe cartea de citire, din care cuvinte, litere, virgule, liniuțe, bastonașe și bucle fug în desenul covorului de iută. Colțuri ascuțite, neasimilate tînjesc după talpa piciorului, după mîngîieri. Fachirul

calcă învins de voluptate. Paralelipipedul se umple de sunete. Pereții se despoaie de zugrăveala pală, dansînd. Pe scaunul alb își întinde pînza. Pîndește cu mîinile ōnmuiate în griul celest, extras din puful norului staționat deasupra blocului H 17. Nud. Betonul, pudic, trage de laturile patrulaterului. Doamne, a-nceput să plouă! Pictorul se topește în cimentul de pe hall. Sar pietricelele către lumina becului de 60 de W. Suspendate în ploaia lăptoasă, alcătuiesc o constelație abstractă din care nu pricep nimic. Lumina sporește electric pînă devine foc. Flăcările se-ntețesc cu fiecare picătură de apă calcaroasă. Biblioteca, nu! Lemnul arde, dar cărțile se-nviorează, trezite. Înfloresc. Mirosul lor îmi dilată nările. Excesiv de rotunde, înghit mesaje atrase de părul crescut luxuriant. La pagina șase și jumătate răsări soarele. Vitraliul strălucea prea puternic, iar caseta se terminase. Șase mici preludii continuă împletirea în labirintul de cioburi. Păstrau culorile urmărind lumina. Ochii mei, însă, se rătăciseră. Pupila unuia, înghițită de ciment, a ieșit peste cîțiva ani la suprafață. Piatră albă, rotund în neregularitatea celorlalte, prinse în negru dens, uleios. În tot acest timp, ei au putut oricînd să se uite la mine, prin golul lăsat de pupilă. Da, mi-aduc aminte, un fel de tunel fără ieșire, trebuia să-l străbați de două ori, mi-a spus într-o zi un prieten. Prima oară am tot înaintat, cu gîndul aiurea. Cînd m-am uitat înapoi, nu se mai zărea nici o rază de lumină. M-a cuprins spaima și am luat-o la fugă, lovindu-mă de tot soiul de făpturi create din beznă și din închipuire și din cărți. Urlam cu speranța de-a găsi un sprijin real în propria voce. Dar sunetele erau înghițite de întuneric. Încovrigat pe pămînt, renunțasem la orice mișcare, paralizat, cînd a început o ploaie rece, mărunță și deasă. Înțepăturile picăturilor nu au aparent nici o legătură cu alunecarea mea pînă în lumina proaspătă a unei dimineți. Cearșafurile foșneau în note de papyrusuri fine. Găoacea se-mpodobește cu o pupilă albastră de sticlă. Îl priveam cu milă pe acest om-contur care credea în vise. În mod fatal mila încălzi ochiul și gheața pupilei scăpă o lacrimă pe cerneala celui desenat. N-am putut împiedica dizolvarea sa într-un nor bleu pe cerul dictando, atîrnat pe perete între două tablouri. Din cînd în cînd, vîntul intra pe sub ușă și

răscolea întreaga odaie de carton. Imediat după micul dejun, apa ajunse la mine. Înmuia tot ce întâlnea. Doar geamul, deși mototolit, rezista. Cutia se frânse, mustind, strivindu-mă cu cele șase fețe ale ei. Atunci, muzica penetra fereastra neînvinsă cu un soare de toamnă în octombrie. Strecurat sub cap, ca o pernă, mă obloji cu affettuos. Respirația a fost reluată odată cu uscarea cărților de pe etajeră. Viața începea din nou pe muzică de...". Pe fereastra albă, de hîrtie, nu se vedea decît atît.

mijloace de transvisare (folder)

dristor 2.rtf

Al doilea vagon, aproape gol. Mă așez pe partea stîngă ca să-l pot observa mai bine pe bărbatul care își curăță muzicuța în scaunul cu roțile. Un maidanez roșcat doarme sub rîndul de scaune din fața mea. Îndrept o cută răzleață, pun picior peste picior și încep a scotoci prin geantă. Deschid la pagina 100. *Netulburat, am apucat balustrada și m-am aplecat în afară. Balustrada a cedat, căzînd odată cu mine.* Alături se așază o doamnă cu părul oxigenat și cu o pungă mare din plastic pe care scrie A PERFECT DAY. *Următoarele cîteva secunde pot fi descrise în cîteva cuvinte sau în cîteva sute.* Atenție, se închid ușile! În fața mea o fetiță își leagă plectisită picioarele ținînd în brațe geanta uriașă a mamei. Mai e mult, mami? Coborîm? Pînă unde mergem? Cum se numește stația asta, mami? [...] *devenisem spaimă oarbă, spaimă oarbă conștientă de ea însăși și, trecînd prin valul de spaimă, neîncrederea.* Sînt singur pe lume / N-am mamă, nici tată / Nici frați, nici surori... *Cealaltă mîină căuta orbește să descopere o*

suprafață solidă, a găsit-o, s-a apucat de ceea ce părea a fi o plantă, iar trupul mi s-a dat peste cap, în așa fel încît am aterizat pe stîncă, de cealaltă parte a balustradei, cu o izbitură din cauza căreia mi-am pierdut răsufarea. Înger, îngerășul meu / ce mi te-a dat Dumnezeu / Eu sînt rău, tu fă-mă... Mai am de redactat cîteva pagini din tema Familia, n-am uitat, dar de abia aștept să se termine manualul ăsta. Urăsc manualele de literatură, par niște grădini zoologice (librologice?) în care cărțile sînt expuse în cuști, îndărătul unor grile de receptare cam ruginite, dar trainice Ón Ónchiderea lor. *Și mîna aceea se prinse de ceva, fără să știu cum.* Doamna oxigenată își face vînt cu un evantai din stinghiuțe de lemn pe care e pictată o fetiță alergînd după un fluture cît ea de mare. *Însă alunecam spre rîpă, puțin cîte puțin.* Fragmentele din *Moromeții* nici n-am cum să le verific, mi-ar trebui cartea, primul volum. Dintr-odată simt miros de brînză, de brînză de țară, ca la piață. La Obor, în locul doamnei cu evantai se așezase, după toate aparențele, un țăran cu două traiste din pînză aspră. *O mîna mă prinse de guler, pe după ceafă.* (Stația) Ștefan cel Mare. Scara rulantă nu funcționează. E trecut de ora 10.00. Ar trebui să mă grăbesc ca să ajung mai repede la serviciu. Motivul nu mi se pare însă destul de profund, astfel încît merg calm, în pas cu gîndurile mele bîntuite de acei oameni de hîrtie cocoloșiți și aruncați într-un tomberon oarecare.

portocală.rtf

Căciulă bleumarin cu trei ciucuri: roșu, alb, albastru. Steagul Franței flutura, bumbac %, pe țeasta unui bărbat la vreo 40 de ani, în metroul bucureștean.

Cînd m-am urcat, mi-a zîmbit. Un zîmbet de mască, în plastic. Friza imbecilitatea în așa fel încît m-a făcut pe mine să mă simt mai imbecilă decît

el. În timp ce-mi potriveam ceasul după cel al stației i-am văzut genele false clipind, acolo, în fundul barului, înconjurat de femei împielate în decor. Un individ se servea cu bere masturbînd mecanic, din butonașe, nudul confecționat, iar bondoaca în halat albastru, care-mi amintea de orele de practică din liceu, se străduia să se distreze, în papuci, pe rîndul din față. Geamul ușii îndeplinea perfect rolul de oglindă pentru ochii mei ascunși după lentile, sub cozorocul șepcii maro.

Legătura se stabili în violența rîsului, pe fundalul cablurilor groase ale tunelului. Comunica cu el prin semne arătînd spre blonda înaltă cu șal mov, așezată pe scaunul de alături. Bănuiam că zîmbește după schimele piticii. Bastonul și-l pierduse pe drum. În sfîrșit, schimbul de locuri s-a produs între „Timpuri Noi” și „Unirii”. Citea picior peste picior, cu brațele încrucișate, din cartea blondei. Zvăpăiata cu păr scurt a venit lîngă el, hohotind. Cu mîinile amîndouă prinse de bara de sus se dădea huța în fața lui Beethoven. Atunci mi-am zis că ea ar putea fi Cabiria.

Frumoasa cititoare, prospăt vopsită, se ridică îndreptîndu-se către ușa lîngă care stăteam. Pe ușa de sticlă a vagonului se profilă un gît de lebădă ieșind delicat din șalul mov. Reușesc să prind doar timbrul celor cîteva vorbe ale lui către pitică: calm, titrat, aproape intelectual, dar artificial.

În stația „Unirii”, scriitorul (așa scria pe carton) cerșea în scaunul cu roțile subiecte pentru romanele sale viitoare, licitîndu-și totodată ochelarii și mașina de scris.

Urcam atentă scara, atentă la pasul celui din față, al celui din spate, al celui din stînga, din dreapta, pregătită să preîntîmpin ofensiva inopinată a unui curajos(-oase) pe contrasens. Bănuiam că în spatele meu compozitorul își strînge mîna călduros cu scriitorul-cerșetor la umbra unui falus uriaș gonflabil, reclamă la prezervative.

De pe piramidă, prins în acel du-te-vino ritualic, plin de mistere, peronul

era o scenă cu prea multe personaje pentru piesa imaginată de mine.

S-a terminat destul de târziu. Pasajul e aproape pustiu. O țigancă în cojoc vinde semințe de floarea-soarelui lângă bătrînul cu vioara. În stație, cîțiva figuranți. Încerc să-mi amintesc o bucată muzicală neascultată de mult timp. Vine metroul.

Alte scări, de piatră, rulante, între „Unirii 1” și „Unirii 2”. Le plasez în mecanismul melodiei, după care operez estetic întreaga epidermă sonoră. Un cheia-sol scăpat din vedere culege papucul portocaliu aruncat la aproape un metru de celălalt, ca și cum stăpînul lor și-ar fi luat zborul. Îi recunosc, sînt ai ei, ai Cabiriei.

Căruciorul se prăvălește pe trepte, cartela valorează un zero gras, iar bateriile se scurg în telecomandă. Un singur cuvînt îmi amintesc din cartea blondei: *portocală*.

tije.rtf

Într-o lumină hepatică soldatul-șarpe aștepta metroul. M-a privit o clipă printre sprîncenele lungi, care se unduiau soioase în aerul călduț al respirației și s-a răzgîndit. Cu o mînă învelită în bandaje murdare, iar cu cealaltă într-o mînușă roșie cu un deget, proptite pe ciment, înainta în salturi abile, de circar, împingîndu-și coada. O moștenire de la o reptilă necunoscută, încolăcită din dragoste, poate, pe arborele său genealogic. Solzi chitinoși o acopereau în întregime.

În dreptul celor trei scaune din plastic roșu s-a oprit privind surprins. Soldatul bălai cu freză pe-o parte, așezat pe scaunul din mijloc, își netezea cu palmele amîndouă pantalonii din stofă cadrilată. Mirosea a metal. Ochiul celuilalt l-au

făcut să-nceteze brusc dichisitul. Se uitau unul la altul și pentru un moment am crezut că-și vor schimba armele și se vor îmbrățișa ca doi vechi camarazi într-un cadru festiv. Tăcerea a cuprins sala, așteptînd. Grațios ca un mim, soldatul bălai și-a suflecat cracul drept al pantalonului pînă la genunchi, încet, ca pentru o spectaculoasă dezvăluire. Ridicarea cortinei a dat la iveală un Tour Eiffel de-o șchioapă, dar cu vîrful în jos. Miniatura, deși semăna perfect cu celebrul turn din Paris, își schimbase cu totul scopul: cele patru picioare susțineau ciotul soldatului, în timp ce vîrful se sprijinea de cimentul mozaicat. Pe Sena în jos tocmai trecea un lanț de bateaux-mouches gălbejite, sclipind din cînd în cînd, fals, de la flash-urile aparatelor de fotografiat. Apa scăzuse atît de mult, încît se zăreau șinele. Cauciucul ars împrăștia un parfum de culise.

Oamenii coborau pe peroane, îmbrîncindu-se plini de nerăbdare să-i vadă pe soldați, acum înconjurați de un fum trucat care, în plutirea lui arcadiană, se descompunea *ad infinitum* În funigei din ce În ce mai abstracți.

Eu însămi m-am ridicat de pe treaptă, speriată de puhoiul spectatorilor. Entuziasmul m-ar fi putut strivi, fără să mă aleg cu vreo faptă eroică, demnă de a fi răsplătită de posteritate cu parastase-mpănate și discursuri dezlînate. De altfel, numărul meu în război a fost prea simplu, făceam figurație. Fac parte din batalionul soldaților-figuranți. Rolul lor în strategia militară este intimidarea dușmanului, fiind apoi lăsați să moară, moment în care li se acordă o libertate deplină, putînd chiar să protesteze. Numai eu m-am întors și veghez, culeg cîte o monedă din cele aruncate eroilor și-mi cumpăr caiete, creioane, gume de la librăria din cartierul unde am copilărit. Le adun într-un loc secret pentru cînd nu voi mai juca în spectacolul „Cei trei soldați”. Văntrebați, desigur, de ce. Ca să-mi scriu memoriile: *Memoriile unui soldat-figurant* (s-ar putea totuși să-i schimb titlul, așa se-ntîmplă cînd scrii).

Aplauzele țîșniră din toate părțile, printre rîsete și înjurături. Fiecare își punea darul în căciula cu moț, devenită printr-o ultimă scamatorie un corn al

abundenței. Din el se revărsau conserve coclitate, roșii storcite, un schelete de pește-torpilă, iar la picioarele mele se oprise din rostogolire ultima piesă de recuzită, o monedă găurită. Metroul s-a urnit cu spectatorii claie peste grămadă, după ce, de trei ori la rând, un fan a tras semnalul de alarmă, ultim omagiu (bis?) adus celor care i-au desfătat.

Soldatul-șarpe și-a fluierat câinele jigodios ca să ne distreze cu câteva scheunături, dar a sosit șeful de stație. Bine îndesat în costumul bleumarin, cu mustață și chipiu, ne-a convocat pe scara rulantă. Informații importante trebuiau comunicate. Rosti sentința teatral: „Decorurile vor fi schimbate!” Și cât de mult îmi plăcea reclama la vodka Scandic. „Mîine vom improviza. Poate-l băgăm și pe băiatul de trupă, aureolacul ras în cap și ciupit de vărsat. Cîntă frumos, dansează și, în plus, n-are nevoie de mască. Își va juca rolul între scene. Introducem baletul.”

*

Lumina pÓlpÓie, se stinge. Sala de bal se umple de sunete. Rochii lovindu-se-ntre ele, foșnind, tocuri, țipete ascuțite de femei prea strînse-n brațe, pahare care se ciocnesc, șoapte, cineva deschide o fereastră... numai muzica se ascunde-n întuneric, fricoasă. Sforăiturile soldaților, regulate, după ritmul marșului, ies de sub scară și intră la bal. Invită la dans clinchetele a trei pahare de cristal gemene, fiecare cu cîte un picior înalt și suplu.

Candelabrele se aprind și toți strigă într-un glas: ORCHESTRA!

Pe scenă năvălesc trei bărbați în frac. Unul de abia își tîrăște coada de reptilă mai lungă decît cea a fracului. Se uită atent la cei din sală, apoi coboară în mijlocul lor și începe să scuipe, sistematic, fiecare pereche de dansatori. Bălaiul șchiopătează pînă-n fața celei mai frumoase femei și-o invită la dans. La piruete dama țipă îngrozitor. Vîrfurile turnului Eiffel îi străpunge prin pantof pielea fină a piciorului. Al treilea însă rămîne pe scenă. Își scoate batista albă din buzunar și-o așază pe pupitrul dirijorului. Din

tabachera de argint, alege un trabuc bine ascuțit și, cu spatele la public, începe să scrie.

Urmează o clipă de descumpănire, în care soldatul-șarpe uită să scuie, iar turnul Eiffel să înțepe, după care cu toții, fericiți, dansează pe litere.

Coperta roasă, de piele, se lasă ca o lespede peste balul din 19.. Un tânăr marchiz cu fața ciupită de vărsat șterge praful așternut pe ceaslov. Ies la iveală litere aurite: T I J E.

perpetuum mobile cu Camille.txt

–VrÓncescu.

–VrÎncescu și mai cum?

–Sabin VrÓncescu. Acum o săptămână. Miopie.

–Minus 2,25, minus 2?

–Așa cred.

–Credeti sau sînteți sigur? Bonul unde e?

–Aici, mă scuzați. Poftiți.

–Dacă mi-l dădeați de la început nu pierdeam atîta timp.

–Nu mi l-ați cerut.

–Eu trebuia să vi-l cer, domnule? Aveați datoria să mi-l dați, că d-aia vi se dă bon. Luați-i!

–Pot să-i probez?

–Probați-i, dar mai încolo, așteaptă lume la rând.

–Mai încolo nu-i oglindă.

–Se vede și-n sticla de la vitrină. Oricum, important e să vă simțiți bine cu ei pe nas.

–Mulțumesc.

Fața i se sfărîmă în mulțimea de rame expuse. Nasul se deconstruise în trei triunghiuri, iar vârful semăna cu o cochilie albicioasă din cauza unei rame sidefii. Reuși să-și vadă jumătate de chip. Negrul de abanos al ramelor sale degaja un aer savant care-i plăcu. Se-ntoarse către ușă hotărît să plece. Totul a fost în regulă (*À quoi bon le commentaire?*) pînă s-apuce clanța. O dată n-o nimeri fiind distrat, a doua oară, din întâmplare, dar a treia oară explicația îi scăpă. Încă o dată, calm... nu reuși.

Chicoteli, „Ăsta prinde muște!“, bolboroseală. Decît să se-ntoarcă și să-i întrebe de ce rîd, mai bine își scoate ochelarii și-ncearcă încă o dată. Mîna însă îl trase de păr. Rîsul devenise exploziv. Deja se temea de spectatori.

O doamnă deșirată intră în clinchetul clopoțelului de modă veche. Sabin se repezi spre ușă, îmbrîncind-o, dar nu putu trece. Nasul ei lung îi stătea în cale. Vru să se strecoare pe sub el, însă femeia nu stătea o clipă locului și mai și zbiera ca din gură de șarpe (*franchement, ça c'est du cliché et je ne trouve pas sa raison ici...*).

Prea fierbinte. Acum prea rece.

–Mă-ta de duș!

Să-l clătesc bine că data trecută mi-a rămas șampon. O fi șamponul prost, contrafăcut. Ce i-or pune?

A reușit. Dacă iese și din pasaj, totul o să fie bine. Lumina asta gălbuie îl deprimă. O pălărie de pai cu picioare se ciocni de el, dar își reluă imediat

drumul, fără să-și ceară scuze. Se-ntoarse după ea și-i văzu flecurile duse ale pantofilor maro. Percepea deslușit îmbinarea paielor, ochiurile lor minuscule, mai puțin persoana. Din cauza ochelarilor și... lumina, da, și ea e vinovată. Două tricouri veneau către el. Purtau ciorapi albi pe care scria Adidas și bascheți cu șireturi colorate. Aveau gât, mâini și păr. Oameni quasi-invizibili alcătuiți la repezeală după niște tipare eronate. O să orbesc și nu mai ies odată de aici. Și ce dacă orbesc, ce, Homer n-a fost orb? își zise Sabin urmărind picioarele superbe care-l depășiseră, cocoțate pe sandale de culoarea prazului proaspăt. Fîțîita naibii! Reconstituirea siluetei n-o putu face decît în imaginație. Parcă o ploaie torențială îl despărțea de toți ceilalți.

Ah, ce răcitură! Ce bou s-o fi apucat să se spele o dată cu mine? Violoncelistul ăla de la doi, ăla care face o baie cu spumă de iese la noi prin grătar cînd se scurge. O domnișoară! Sau o fi parvenita de la patru de-i plecat bărbat-su la somalezi și-i vine în fiecare sîmbătă un tip cu vești de la el, unu cu un BMW grenă la mîna a doua. Cînd o vezi cu sandalele alea verzi de-ți iau ochii... e-adevărat, are picioare frumoase, dar tot curvă e. Na că mi-a intrat apă-n ureche.

–AU! (și alte onomatopee ale durerii) Sabin își freacă piciorul lovit cu fața crispată de durere.

Chipul plin de riduri al unei bătrîne se uită la el mirat, sprijinit într-un baston. (*Mais comment arrive-t-il à voir le visage? Jusqu'ici il ne pouvait rien distinguer!?*)

–Pietricica asta, maică? Și femeia ridică bolovanul cît un cap de elefant ca pe-o mărgea.

Din ce Ón ce mai speriat, Sabin Óncercă din nou să-și scoată ochelarii. Își pipăi toată fața: nici urmă de ei. Totuși îi simțea pe nas. Ar fi vrut să plîngă ca-n copilărie, ascuns într-un colț, să facă pipi pe el de frică și s-o strige pe mami. Dar ce va spune lumea? Nu, de data asta trebuie să fie tare. E puțin tulburat, oricui i se-ntîmplă. În curînd va ieși din acest mic și banal pasaj.

Ocoli cu grijă o traistă cu legume uriașe și se luă după niște ochelari de soare cu etichetă frumos colorată, pe care scria „Made in Italy“. Se grăbeau împreună cu o geantă sport din care ieșea o rachetă Apollo (de tenis).

Acu-i prea caldă, mă opăresc nenorociții. Și-or face dușuri scoțiene. Așa o fi în Italia, cică a fost cu orchestra, pe naiba, are rude acolo de la tat-su. Ăla a murit într-un șanț, bătut de negrii în Africa, că nu-i mai ajungea lu' nevastă-sa, și-acum face pe dama bine, melomană, nu scapă un concert, iar noaptea își aruncă gunoiul de la etaj. Fi-su mănâncă banane pe muzică de Mozart și poc cu cojile pe jos, parc-ar sta într-un palmier, nu într-un bloc de oameni civilizați.

Ochelarii de soare intrară într-un boutique lăsându-l pe Sabin dezorientat. Privește în vitrină: rame de ochelari de toate culorile, formele și mărimile. Magazinul „Optica“ din pasajul Villagros. Imposibil, asta se-ntîmplă numai în cărți! Transpiră brusc.

I-am zis să repare dușu', nu se mai închid deloc robinetele, cel puțin ăla de apă caldă îmi picură toată noaptea în cap. Nu face nimic în casă, stă și visează. Dacă-i spui ceva, îți închide gura cu nu știu ce boală imaginară. Ultima, cu durerile de cap, că de la ochi, că nu mai vede din cauză că facem economie la curent și el stă să citească pînă seara târziu la lumina de afară. Nici noaptea nu dorm liniștită din pricina lui. L-am visat așa de urît, ferească-ne Dumnezeu. Unde-oi fi pus prosopul? Să vezi că l-am lăsat pe pat.

–Domnu', m-auziți?

–Are puls.

–I-a venit rău de la căldură.

–O sta prost cu inima.

–Să cer un pahar cu apă de la magazin.

–Mai trageți-i două palme!

–Dacă nu-și revine, să cheme cineva salvarea.

Glasurile oamenilor bruiau vocea care-i depăna basmul despre plutirea lenevoasă printre nori a lui Sabin, fiul cel mic al împăratului. Aluneca din puf în puf (*descopăr în tine rezerve imense de tandrețe!!!!*). Din ochii bunicii cu halou de sfântă curgea o lumină albastră. Lumea se coloră pentru câteva clipe în bleu ciel. Agățat de poala ei, Sabin se lăsa condus, fericit că nu trebuie să demonstreze în fața lu' tăticu și mămica, altor rude și vecini, că știe să meargă, că-i băiat mare. Asfaltul curții, perla acului de păr, mâinile lui, florile din grădină, frunzele cireșului viermănos, pământul străluceau în soare, pietre prețioase, emailuri lângă casa de zahăr ars și turtă dulce a lui Hänsel și Gretel. Mușcă din clanța de ciocolată deja cu gândul la ce va urma: frișca din lighean sau... poate dropsurile imense sub formă de roșii... Plutea acum deasupra mării pe spatele unei gîște nordice. Sări în apa care-l prinse în brațe ducîndu-l în larg din mîngîiere în mîngîiere. Un pescăruș din alabastru îl ademenea cu zborul către cer... se rotea în jurul lui ca-ntr-un joc păsăresc, apoi pleca de nu se mai vedea, ca să apară din spate, viclean. (*Stîngace, dar cu un contur très fin și cu reminiscențe de basm – „de nu se mai vedea” – poate provocate de imaginea bunicii.*) Sabin se lăsă în voia celor patru aripi grele. Cădea molcom în ninsoarea de heruvimi pictați pe ziduri de biserici. Bradul de lângă troița de piatră în care erau săpate litere chirilice înnegrite (*fotografia alb-negru de pe biroul tău*) se umplu de păpădii și-n vîrf, o stea adevărată, cu raze în loc de colțuri.

Imaginea se crăpă o dată cu ruperea aripilor din rădăcini. Fresca se fisură în același timp cu zidul, care se prăbuși peste Sabin, scuturat de o a doua pereche de palme. Deschise ochii sau așa i se păru. Roșu-aprins, alb și negru amestecîndu-se... romburi multicolore zvîcneau rupte-aruncate de *un centru presupus (conștiința – dit-on – distruge grația!)*. Pete, cioburi de sticlă, dar nimic nu se limpezea. Bănuî oameni strînși în jurul lui.

–Mi-am revenit, mulțumesc.

–Să vă ajut.

Se simți ridicat de brațele oamenilor.

–Mulțumesc.

–Să sunăm pe cineva, familia, să vă ia?

–Nu, mulțumesc, mă descurc.

–Un taxi?

–Mulțumesc, dar mă simt bine.

–Vi s-au spart ochelarii.

–Unde sînt? Întrebă repede, dar își reveni imediat. Lăsați-i, nu mai am nevoie de ei.

Bîrrr, să-mi astup urechile c-acuși se umflă măseaua. Am udat și parchetul. Mă duc să mă șterg la baie, am lăsat și ușa deschisă de ies aburii și se umflă biblioteca. Repede să nu mă tragă curentul... dacă alunec pe cimentul ăsta...

Chemară un taxi și-l așezară pe Sabin pe bancheta din spate. Era convins că îi intraseră în ochi cioburi din lentilele sparte, deși nimeni nu îi spusese așa ceva, iar sînge nu curgea. Tăcu pînă ce șoferul îl întrebă adresa. Duminica Orbului nr. 2, bloc H 17, scara A.

Adormi. Șoferul a fost nevoit să-l zgîlțîie ca să-l trezească.

–Am ajuns, domnule. Să vă conduc?

Vedea portocaliu. Puncte înspre verde se deplasau puțin perceptibil. *(Îmi amintește de o frază pe care Chomsky o dădea ca exemplu posibil de generare a unui șir corect gramatical, dar inacceptabil din punctul de vedere*

al sensului: „Green colours sleep furiously” – sau ceva pe aproape. Enunțul tău cred că e puțin a-gramatical, dar dacă ții la el – poate fi acceptat).

–Dacă sînteți amabil. Să vă dau și banii.

–Ce apartament?

–10, la etajul 1, prima ușă pe stînga.

Scările le urcă la nimereală, sprijinindu-se de șofer. Se ruga în gînd să nu se întîlnească cu vreun vecin. Maică-sa înnebunea de gura lor, mai ales de cînd cu povestea cu accidentul: taică-su fusese călcat de tramvai fiindcă își uitase ochelarii acasă. Gurile rele spuneau că și-i lăsase cu bună știință, că s-a sinucis, că se săturase de nevastă-sa și de blegu’ de fi-su. Nenorociții, oameni ai dracu’... ca peste tot.

Ajunși în fața ușii, șoferul sună, dar nu răspunse nimeni. Sabin îi dădu cheile. Descuie.

–Mamă! Mamă! Nu pleacă niciodată fără să-mi spună. Mamă!

Înaintă pe holul îngust fără s-aprindă lumina. Mamă! Se-mpiedică.

În stație doi copii mînceau prăjituri ornate cu gelatină roșie. Tramvaiul se urni într-un tîrziu. Afișul cinematografului „Miorița” (*actualmente „Europa”*) anunța pentru săptămîna viitoare un film *horror*. N-am apucat să-i văd titlul. (*Est-ce que c’est Sabin qui parle?*)

–Ce să fac, am luat trei conopide să fac o mîncare, că nu știu ce să mai gătesc, zău.

–Ai citit *Bătrîna cu umbrela verde*²?

–Cu bătrîna aia nebună care n-avea bilet și-a prins-o controlorul?

–Aia. Ți-a plăcut?

2 Proza cu acest titlu aparține Simonettei Vespucci (pseudonimul Simonei B.).

–E mișto, dar mai bine vorbim de altceva, că nici eu n-am bilet. Mi-am luat țigări din ăia 10 000 pe care mi i-a dat maică-mea.

–Mami!!! urla printre sughițuri un băiețel căruia taică-su îi trăsese câteva.

–VrÓncescu!

–...

–Sabin VrÓncescu!

–Biciclistule!

–Chiorule!

–Da?! Se sculă repede în picioare, cu inima bătînd să-i spargă pieptul.

–Dacă mai stai cu ochii pe fereastră și nu scrii, te dau afară!

–Mă scuzați.

Însă burduhănoasa profă de geografie se dilata apropiindu-se de el, încît conturul albastru al rochiei cu flori galbene plesni. Păpădiile se împrăștiară pe hărțile din cabinet. Una zburase în America de Sud, unde puful se risipi în ninsoare.

„Stimați ascultători, la Buenos Aires ninge cu puf de păpădie, eveniment unic în istoria meteorologiei.“

Albastrul-verzui înghiți ca un val hărțile. Marea șterse tabla, catedra, pupitrele. Închise iute ochii, așteptînd să plutească. Odată pleoapele lăsate, imaginea se înroși violent. Desluși trupul maică-sii, întins pe spate, cu ochii dați peste cap. (*Teribilă imagine! Scapă de ea!*) Încerca să scape din lichidul cleios care-l prinse înăuntru ca o coajă.

–Pierde copilul, faceți ceva! Chemați salvarea!

–Să oprească tramvaiul!

Oamenii se strînseră în jurul femeii în dureri. Scaunul roșu (*cred că aş pune pluralul: Scaunele roșii...*) din plastic strălucea.

45° C. 12:30. Ceasul electronic de la Doamna Ghica se-nvÓrtea lent Ón dulcea iluzie a lui (*comme s'il s'agissait d'une personne*) perpetuum mobile.

(Ia-le sau nu în seamă – observațiile mele! – vroiam să-ți spun doar că ele există, că pot fi făcute de – cred! – oricine citește proza. Dar n-o părăsi, lucreaz-o și fă din ea o jucărie perfectă ca acel așa-zis perpetuum mobile cu biluțe. Să dea iluzia existenței prin sine însuși, să nu-și vădească acel p'tit truc de băgat în priză. Cred că asta ar fi singura ei rațiune de a exista. Nu te gîndi la problema metafizică pe care ar pune-o!)

102.doc

Pielea s-a înfiorat la atingerea ascuțită a foii, desfăcîndu-și o petală cărnoasă de la rădăcina căreia țîșni lichidul însîngerînd-o. Pagina se păta într-un loc; un strop promițător de raze, care parcă renunțaseră să-și mai împrăștie lumina și căldura în această lume improvizată.

Soarele strălucea prea intens pentru luna aprilie, iar oamenii, neobișnuiți cu schimbarea, se îmbrăcaseră aiurea. O femeie purta cizme îmblănite, dar fustă de stambă, alta sandale și căciulă de lînă, un bărbat în tricou își uitase fularul în jurul gîtului.

Mirosul acru de transpirație făcea ca înghesuiala să fie și mai de nesuportat. O geantă care se legăna pe brațul unei femei, lăsa, la intervale

aproape egale, posibilitatea de a zări câte ceva pe fereastra nădușită a mașinii. Apăru astfel, la un moment dat, un cimitir de macarale ruginite, dar încă în picioare, condamnate parcă la verticalitate. Dar geanta maronie din înlocuitor zădărnici privirii orice perspectivă de interpretare ulterioară.

În spatele tejghelei, un burduhănos cu ochii injectați turna bere într-o halbă cu toarta ciobită noului venit. Acesta își scoase șapca, o privi o clipă, după care se apucă să o netezească cu grijă, prinzînd din cînd în cînd câte o scamă (purice?). Cînd descoperea vreuna, fața i se lumina de satisfacție, apoi, concentrîndu-se, o lua delicat cu două degete, o ridica cu încetinitorul la înălțimea ochilor holbați de mirare și plăcere, ca după cîteva secunde s-o arunce scîrbit, ca pe un gunoi dintre cele mai respingătoare. Așa cum stătea, lumina strecurată prin ușa întredeschisă cădea exact pe el, întocmai unui reflector. Clienții aflați la cele cîteva mese joase, înghesuite în spațiul strîmt și sordid al localului amuțiseră, atrași de gesturile bizare ale omului cu șapca. Doar un bețiv continua să stîlcească înjurături, încercînd în zadar să se ridice în picioare. Întreaga șandrama se zgîlții la trecerea unei mașini grele, după care, prin fereastra al cărei jeg crease tainice hărți în lumina soarelui, se putu ghici autobuzul 102, pe care mulți dintre clienții burduhănosului obișnuiau să-l aștepte la un pahar. Cam pe atunci, cel care devenise personaj fără s-o știe se-ntoarse brusc înspre mese, înfruntînd toți acei ochi îndreptați asupra sa. Trónti cu putere șapca de podea strigónd: „M-au dat afară, nenorociții!” Și bău pînă la fund halba, în vreme ce pe ușa apăru un alt călător.

Geanta dispăru smulsă de brațul femeii care-și făcea loc străpungînd și despicînd trupurile, alcătuiind din cauza căldurii și aglomerației o masă compactă de carne înroșită și transpirată, ce se opunea răcnind, parcă de durere, oricărei încercări de ieșire pe cont propriu. Cînd oprea autobuzul, cei care urmau să urce, priveau mai întîi cu groază pe ferestre în interiorul acestui uter deformat de travaliu, ca apoi să regrete imediat că nu se află și ei acolo, că nu s-au aflat dintru început, de aceea unii preferau să ia mașina de la capăt. Acum autobuzul se opri în dreptul unui local pe firma căruia se

putea citi „IRISH COFFEE“. Denumirea învăluia într-un oarecare mister această bombă, singurul loc în care viața continua să facă victime, în pustiu vegheat de departe de grupul de macarale și de fabrici și uzine, pe care le recunoșteai ușor după clădirile ce le adăposteau, blocuri cu multe ferestre, prin care nu se zărea nimic, cu ziduri zugrăvite în culori spălăcite și murdare. O fereastră a localului se făcu țândări chiar când autobuzul porni. Ultima secvență zărită înfățișa o șapcă (oare cum de se observa atât de bine?) zburând printre cioburi. Dintr-odată peisajul se însufletea cu frînghii pe care atîrnau fluturînd tot soiul de rufe, cearșafuri înflorate, cu imprimeuri abstracte sau pur și simplu albe ca niște ecrane prinse în cîrlige, pe care praful proiecta dirijat atent de vînt filme alb-negru. Iar în spatele rufelor se înălțau blocuri de patru etaje, pe care le-ai fi crezut încă în construcție, dacă nu ai fi zărit perdele la ferestre și cîteva copii stînd pe treptele de la intrare. O fereastră pictată îți atrăgea atenția, avînd zugrăvite pe un fond albastru, într-o parte, soarele, iar în cealaltă, luna și stelele, ca o icoană pe sticlă din care lipsea Iisus.

Coborî în stația prea bine știută, vis-à-vis de care se afla un cămin de bătrîni, cel puțin așa scria pe plăcuța de la intrare, pentru că în curtea acestuia hălăduiau doar cîinii și rar putea fi văzut portarul, el însuși bătrîn, îmbrăcat într-un halat de spital uzat, purtînd pe unul din brațe o banderolă roșie pe care erau cusute cu ață albă litere alcătuiind cuvîntul „PORTAR“. Seara, ghiceai lumina becurilor prin perdelele trase și, din cînd în cînd, cu puțină imaginație, puteai desluși umbra unei siluete umane. Dacă ascultai cu atenție, reușeai să percepi zăngănitul tacîmurilor, din tablă proastă, strîmbe, noduroase, ca și cum lingurile și furculițele ar putea și ele să îmbătrînească. Și astfel filmul se derula de la sine, cît așteptai autobuzul. În cadru apărea un bătrîn purtînd o căciulă tricotată cu un ciucure mare, atîrnînd greu într-o parte. Deși căciula era bine îndesată pe cap, cercetător cum este, ochiul zărea vata murdară din urechi, peste care crescuse părul înghițind-o. Bărbia era năpădită de țepi albi, viguroși, înconjurîndu-i buzele îngălbenite de tutun, parcă lipite, pe care însă le-a deschis brusc, chiar sub nasul tău, c-ai tras o

sperietură zdravă. Orbitele i se umflară ca gușa broaștelor, împingând în afară globii oculari prinși în rețeaua de vinișoare roșiatice care se aprinseseră de mînie. Cu ochii în flăcări, bolborosind lucruri de neînțeles, dar împrăștiind din belșug eșantioane de salivă peste tot, bătrînul se afla în plină ebulițiune, aruncîndu-și mîinile lemnoase în toate direcțiile, deși stătea pe loc, ca și cum ar fi prins rădăcini.

Ceilalți bătrîni, care se așezaseră deja la mese, îl priveau curioși și parcă bucuroși că unul dintre ei mai avea puterea și curajul să se înfurie. Bucătăreasa lăsă să cadă cu zgomot polonicul în cazanul cu fierturi și se îndreptă cu pași monumentali, încorsetată în șorțul prea strîmt, către bătrîn. Acesta își continuă numărul pînă ce sînii uriași (felinieni, ai zice) ai bucătăresei poposiră în imediata apropiere a nasului său. Pleoapele traseră ochii înapoi ca niște sertare, iar mîinile se lipiră obosite de trunchi. Doar buzele rămaseră întredeschise.

—Ce vrei?

—Lingura.

—Ce lingură?

—Lingura mea.

—Aici n-are nimeni lingura lui.

—Lingura mea!

—Mă, tu n-auzi că n-ai nici o lingură!

—A mea! A mea! A mea...

—Taci, mă!

—Lingura! Lingura!

—Să te cari, că nu mănînci nimic în seara asta, să mor dacă-ți dau ceva!

–Lingura, lingura, lingura...

Și bătrînii spectatori se treziră brusc din amorțeală cînd bucătăreasa îl pocni cu dosul palmei pe cel răzvrătit. Începură să strige, fiecare cum putea, cu forța unor pușcăriași revoltați:

–LINGURA! LINGURA! LINGURA!

Autobuzul se opri chiar în fața stîlpului pe plăcuța căruia scria numele stației: „Borangicul“. Urcă. Aruncă o ultimă privire în momentul în care mașina porni. Primii cruciați cu plete albe se ițiseră bîțîindu-se la ferestrele pe care le smulgeau cu o putere nebănuită. Mașina coti și imaginea dispăru, lăsînd în urma sa zăngănitul tacîmurilor de aluminiu, care se auzi pînă departe. Îi atrase atenția un afiș zdrențuit, lipit pe cabina șoferului. Reuși să descifreze cîteva litere, cu care alcătui două cuvinte: CRUCIADA BĂTRÎNILOR. O frînă bruscă puse capăt speculațiilor, iar penița plesni neputincioasă, împotmolită în hîrtia poroasă, împrôșcînd de jur-împrejur stropi de cerneală neagră ca un întunecat foc de artificii.

camera (folder)

schită de interior.'93.rtf

Durerea urcă ascuțit în capul pieptului. Închide cartea și se lasă pe spătarul scaunului. Pleoapele cad grele, dar lumina veiozei tulbură întunericul, schițînd o lună zgrumțuroasă pe perete. Căldura radiatorului îi încorsetează genunchii ca în ceară fierbinte. Vîscul atîrnă prin toate colțurile. Printre florile și frunzele uscate, verdele lui țîșnește ca o falsă speranță. Pe

mașina de scris atîrnă uitat un batic. Pe el sînt imprimate clapele unui pian, o pană de scris, un inel bărbătesc cu rubin, portretul lui Schubert (1797-1828) deasupra unor foi de manuscris răvășite, o carte groasă lîngă o pereche de ochelari cu lentile mici și rotunde. Trandafirul japonez se odihnește pe lada de la capătul patului, într-un ghiveci de lut cu margine verde. E înconjurat de albume de artă și cărți. Lîngă, o fructieră de argint goală, blocuri de desen pe care stă o cană maronie purtîndu-și la fel de delicat ca o vază propriile flori, pensule de diferite mărimi și culori. Deasupra, pe perete, atîrnă icoana Fecioarei, argintată. Din coșul de răchită pentru gunoi iese codița uscată a vîscului de anul trecut, pe care-l păstrase. Sub biroul dantelat, planșeta de lemn pătată doarme laolaltă cu o mulțime de numere din *România literară*. Dicționare prea groase domnesc între birou și șifonier, pe jos. Pe una dintre noptiere, cărți și casete, un ou de lemn de la Ierusalim într-o scrumieră de alamă și o reproducere tip carte poștală cu Mîntuitorul, mozaic de la Sfînta Sofia. Pe partea laterală a șifonierului, cea dinspre birou, sînt lipite un afiș cu Iisus pe fond albastru (detaliu de la Voroneț), iar dedesubt un desen în creion după unul dintre autoportretele lui Van Gogh. De un cui bătut pe marginea de sus a dulapului atîrnă de un fir de sfoară o cruce de argint cu un Iisus primitiv incrustat, dar și un boboc de trandafir uscat. Pe perete un alt Iisus, desenat în tuș și o icoană mică, pe lemn, a Sfîntului Nicolae, cu greu distingîndu-se pe fondul întunecat. Urmează fotografiile alb-negru: o cruce de piatră, o poartă maramureșeană cu acoperișul distrus, o biserică de lemn, o fată așezată într-un colț de zid rezistent, de cetate, o străduță de pe Lipscani. Covorul roșu cu negru... deschide ochii, apoi un sertar... pe marea roșie plutesc alge negre pînă departe, în oglinda de pe colț.

reluare '96.rtf

Tremură fereastra ca și cum ar fi trecut un tren. Becul îmi bate drept în ochi. Caut ochelarii de soare. Dau peste o carte despre oglinzi. Vuietul

termocentralei îngheață caloriferul jupuit de vopsea. Trandafirul a degerat în vaza de alabastru. Îmi place cuvîntul acesta, „alabastru“. Cărțile dorm pe șifonier, iar jurnalul mai are doar cîteva pagini și mîine va ninge din nou.

Deschei puloverul, mă joc cu nasturii de lemn, lăcuiți. Doamne, el nu acoperă nimic, pixul-creion cu mină 0,5 scrie singur, deși eu scriu. Oglinda ovală e în spatele meu, mi-e tare frică să mă-ntorc. Pîndește argintat, pe colț, lîngă pat.

Mai demult, să tot fie un an, se nășteau din aluat *Poemele camerei*. Îmi amintesc de camera mea. Un birou, un scaun, patul catifelat, șifonierul negru, greoi. Cu un ochi vedeam un cap cu roțițe de ceas în loc de creier, iar cu celălalt un portret de poet tînăr. Între șifonier și birou purtam multe poze alb-negru. Pe cap, lampa cu abajur de carton înflorat se aprindea și se stingea regulat. Unghiile, din bucățele de ziar, zăceau tăiate lîngă coșul de răchită. Seara, ieșeam foșnind o eșarfă de foi pe holul-tunel, către baie. Dădeam drumul la duș și lacrimile se pierdeau în obraji buretoși.

Nu pot să continui așa, textul explodează, se fărîmițează, fără sfîrșit, în loc să se-nchege într-un tot material, funcțional, real, ideal, fatal, banal.

Doar atît a rămas din vechea trudă, a murit pe mare, fără colac de salvare, și toți au plîns, s-a iscat furtună, cu multă cerneală, penițe și ceară. Apoi a apărut soarele și sigiliul s-a topit, necitit, în apa sărată a curs și formă ciudată a luat, de păpușă vrăjită, cu ac.

Pe rug urla nerăsfoit manuscrisul dat la legat. Călugării tropăiau în jurul lui, mascați. Unul mai înalt a suflat în foc să-l întetească, ați priceput. Mai iute, mai iute, puneți lemne, turnați benzină, gazolină, să piară otrava tipărită! Din limb un grec cu de-mprumut barbă-nflorită a aruncat apă dintr-o amforă prăfuită peste prăpădul creștin. Vai, Doamne, era ulei! Sfîrșiau mititei, de mînă și de tipar. O cisternă apare cu aripi printre deltaplanoare.

E iarăși zi, pereți-s la fel de murdari, crucea de lemn pe șiragul de melci e-n cui, străbunicul are mustață și-un ac de cravată cu perlă. Trandafirul japonez, foarte tinerel, locuiește-n ghiveci, pe birou. De cîți ani n-a mai trecut

trenul pe aici? Au scos șinele, s-a asfaltat. Copiii se duc la școală, cu ghiozdanele-n spate, așa ca-n compunerile despre toamnă. Ar trebui să golesc coșul ăsta, e plin de hîrtii scrise, mototolite, dar cine naiba scrie în casa asta? Jimmi latră citeț către mine.

Notă

Am găsit *Poemele camerei*, scrise în vara lui 1994, pe care le reproduc în final pentru ușurarea muncii istoricilor literari și din respect pentru Cititor:

Poemele camerei

Crengile-n grile se spovedesc,
fereastra le ascultă cu lumina dinăuntru
în timp ce afișele se dezlipesc de pereți.
Frunze acoperă asfaltul odăii
pe care alunecă o luntre subțire și neagră,
fugită din peisaj.
Ea încearcă să scrie poezie,
o fixează cu ochii mei, jumătăți de mărgea,
miroase a rugină, lemnul șifonierului e ud,
biroul – un păduche de lemn.
Scîrțîie, curge, fîșîie, verb.
Vîntul mișcă ploaia.
Se uită la mine.
Am albit în cui, fundele-s încă roșii sub praf.
Scrie, continuă să scrie.

*

Am vorbit cu Julio

căruia îi atîrna țigara-n colțul gurii,

vorbe și cărți amestecate,
autostrada, prinsă-ntre canioane, nu are fin,
film, soarele arde,
un serial prost invadează cu eroii lui sufrageria,
ea se ascunde, printre bibelouri, în vitrină,
japonezul pescuiește particule de praf de pe cristal,
din jurul balerinei Óncremenite fotogenic.
Julio a rămas cu Domnișoara Cora pe covor:
+39,9°
Prinde mercurul!
Mă scuzați, caietul roz așteaptă lângă V.

*

Greutatea picăturilor strivește dreptunghiul prin sunet.
Ritmul inimii se reglează după curgerea pe verticală.
Îngeri căzuți înăbușă romantismul din aer.
Trei propoziții lovesc tabla ferestrei.
Și câte puncte!
Linia se desparte de-nceput
și circulă, circulă, circulă
– spunea cineva –
Ón lungimea ei.
Un ochi îți e acoperit cu un portret,

care nu era al poetului.

Continui să te semnezi rococo,
dar creierul te privește după grilaj
din capul dezvelit al omului afișat.

*

Portmantoul încărcat atrage întruchipare,
se sprijină violoncelistul pe arcuș,
Iisus binecuvîntează din nou, cocoțat pe cărți,
Van Gogh desenează cu genele,
asta nu e ploaie de vară,
Doamne!

Pe stradă, vecina și frunzele se sperie de vînt,
peria de haine doarme pe șifonier cu jumătate de trup
–Nu mă interesează, dragă.
Doar pungile foșnesc, totuși nemișcate,
greșeala și-ntîmplarea plutesc la suprafață.
–Ai grijă, mâine dimineață te vor spînzura de-un balon,
contur verde, ață verde, un citat e scris pe el (cu verde).

*

Gălbenelele se ciufulesc în cana de lut ars

iar tavanul se lasă-n jos, peste
fructiera care argintează sticluța cu leac
sub privirea Fecioarei cu pruncul.
Ea soarbe sicriul încăpător cu lumina,
sînt în icoană eu și oglinda,
lipsește totuși ceva,
o fereastră cu bloc cu ferestre cu oameni,
prin ramă văd doar camera,
același bleu pal pătat de fum
păstrînd urmele țîțarilor uciși cu paleta de plastic.
Jos punctul!
Se desface-n spirală
mă tot duc și las păr, afișe, cărți, mîini și orașe
pe mine mă las într-un arc de oțel – caiet gol.
Liber și impersonal sar peste gropi mascate de nori,
jupoi catifeaua prăfuită, arcurile sar însîngerate, de os
prosopul se umflă-n vînt și
barca cu perne, cearșaf și pătură de cămilă
străbate învolburarea din veșmintele sfintei,
cetatea se scufundă în ochiul-pupilă.
Nimeni nu filmează,
reflectorul coroanei luminează rubiniu.
Explozie! copilul scapă globul
crucea se-nfige-n asfalt, între o Dacie și-un cîine rîios

preoți aleargă, pierd cădelniți, se-ntorc
–Pe locul acesta vom ridica o biserică.

*

Isus în cărbune se uită la mine
stă să iasă din dreptunghiul alb
scîndură, giulgiu
e prea simplu, știu
cum te rogi e greu să scrii,
Ionesco a făcut-o
ultima oară a spus-o
O-ul e litera literelor
pentru că este oul. Deja e sîmbătă
continui să scriu vineri
limba ceasului se rotește aiurea
după mîna care spiralează ochii LUI,
prea mic locul pentru portret,
Întrupare, Lumină, Cuvînt,
Duhul se opune Literei
Becul arde, Pionezele strălucesc
verbele, în general, mă plictisesc

.....

florile de lemn, cu frunze,

mai sus, mai sus,
plouă peste casetă
înăuntru... (o foaie)
Noapte bună, lisuse.

*

luni. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.
marți. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.
miercuri. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.
joi. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.
vineri. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.
sâmbătă. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.
duminică. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.
luni. Doamne, lisuse Hristoase miluiește.
marți. Doamne,

muzică de cameră.rtf

Pe muzică de... privesc pe fereastra albă de hîrtie, pe care nu se vede decît „Pe muzică de... privesc pe fereastra albă de hîrtie, pe care nu se vede decît o linie lungă înghesuindu-se-n dreptunghi. Oricînd ar putea ieși din spațiul de joc. O ating cu pixul 045 REDBIRDS FINE CARBURE. Capacul albastru se decolorează pe măsură ce geamul curge lîngă piciorul mesei. Florile din vaza de alabastru cad pe cartea de citire, din care cuvinte, litere,

virgule, liniuțe, bastonașe și bucle fug în desenul covorului de iută. Colțuri ascuțite, neasimilate tînjesc după talpa piciorului, după mîngîieri. Fachirul calcă învins de voluptate. Paralelipipedul se umple de sunete. Pereții se despoaie de zugrăveala pală, dansînd. Pe scaunul alb își întinde pînza. Pîndește cu mîinile muiate în griul celest, extras din puful norului staționat deasupra blocului H 17. Nud. Betonul, pudic, trage de laturile patrulaterului. Doamne, a-nceput să plouă! Pictorul se topește în cimentul de pe hall. Sar pietricelele către lumina becului de 60 de W. Suspendate în ploaia lăptoasă, alcătuiesc o constelație abstractă din care nu pricep nimic. Lumina sporește electric pînă devine foc. Flăcările se-ntețesc cu fiecare picătură de apă calcaroasă. Biblioteca, nu! Lemnul arde, dar cărțile se-nviorează, trezite. Înfloresc. Mirosul lor îmi dilată nările. Excesiv de rotunde, înghit mesaje atrase de părul crescut luxuriant. La pagina șase și jumătate răsări soarele. Vitraliul strălucea prea puternic, iar caseta se terminase. Șase mici preludii continuă împletirea în labirintul de cioburi. Păstrau culorile urmărind lumina. Ochii mei, însă, se rătăciseră. Pupila unuia, înghițită de ciment, a ieșit peste cîțiva ani la suprafață. Piatră albă, rotund în neregularitatea celorlalte, prinse în negru dens, uleios. În tot acest timp, ei au putut oricînd să se uite la mine, prin golul lăsat de pupilă. Da, mi-aduc aminte, un fel de tunel fără ieșire, trebuia să-l străbați de două ori, mi-a spus într-o zi un prieten. Prima oară am tot înaintat, cu gîndul aiurea. Cînd m-am uitat înapoi, nu se mai zărea nici o rază de lumină. M-a cuprins spaima și am luat-o la fugă, lovindu-mă de tot soiul de făpturi create din beznă și din închipuire și din cărți. Urlam cu speranța de-a găsi un sprijin real în propria voce. Dar sunetele erau înghițite de întuneric. Încovrigat pe pămînt, renunțasem la orice mișcare, paralizat, cînd a început o ploaie rece, mărunță și deasă. Întepăturile picăturilor nu au aparent nici o legătură cu alunecarea mea pînă în lumina proaspătă a unei dimineți. Cearșafurile foșneau în note de papirusuri fine. Găoacea se-mpodobește cu o pupilă albastră de sticlă. Îl priveam cu milă pe acest om-contur care credea în vise. În mod fatal mila încălzi ochiul și gheața pupilei scăpă o lacrimă pe cerneala celui desenat. N-

am putut împiedica dizolvarea sa într-un nor bleu pe cerul dictando, atârnat pe perete între două tablouri. Din cînd în cînd, vîntul intra pe sub uşă şi răscolea întreaga odaie de carton. Imediat după micul dejun, apa ajunsese la mine. Înmuia tot ce întîlnea. Doar geamul, deşi mototolit, rezista. Cutia se frînse, mustind, strivindu-mă cu cele şase feţe ale ei. Atunci, muzica penetra fereastra neînvinsă cu un soare de toamnă în octombrie. Strecurat sub cap, ca o pernă, mă obloji cu affetuoso. Respiraţia a fost reluată odată cu uscarea cărţilor de pe etajeră. Viaţa începea din nou pe muzică de..." Pe fereastra albă, de hîrtie, nu se vedea decît atît.

corectură la caietul de bio.'96.rtf

„Există poate un copac atît de înalt încît urcîndu-te în vîrful lui să poţi ajunge în altă lume, în lună.”

Italo Calvino, Baronul din copac

Camera mea are-n loc de pereţi patru uşi. Le-am încercat pe fiecare, dar, cum deja vă aşteptaţi, erau încuiate. Atunci m-am uitat cu speranţă în sus. Mult prea sus pentru a evada, privirea mea bănuia cerul, ca să nu-şi recunoască neputinţa. Ce-mi rămînea de făcut? Sub picioare pămîntul părea singura cale de scăpare. M-am apucat să sap cu mîinile. Cînd groapa a ajuns la înălţimea mea, cu mîinile însîngerate am dat de ceva tare. Cum spiritul de aventură încă nu-mi pierise, gîndul îmi spunea că-i o comoară. Aşa am descoperit lacătul cu care era încuiat cufărul. Încercînd să dau de marginile capacului, am tot săpat, aruncînd pămîntul cînd într-o parte, cînd în alta. Mi-am dat seama în curînd că efortul meu era inutil: stăteam chiar pe capacul căutat. Înainte să mă gîndesc cum îl voi deschide, trebuia să rezolv problema

pământului – unde să-l pun? După ceva timp am luat o hotărîre disperată: îl voi mânca. Mîncam, dar tot mai rămînea. Tocmai mestecam o gură de pământ uscat, prăfos, cînd a început să plouă. Fericită am băut atîta apă, cît să sărbătoresc certitudinea că, acolo sus, mă aștepta libertatea. Amețită bine, am adormit cu burta plină de pământ îndreptată către calea speranțelor mele. Pînă la trezire, regret, n-am visat nimic. Deși, cînd am deschis ochii, totul părea un vis. Din burta-mi jilavă răsăriseră fire de iarbă, iar din buric dăduse un întortocheat pui de copac. Mai mult uimit decît speriat, mi-am ridicat privirea către cerul pe care mi-l aminteam albastru și n-am renunțat. Ideea salvatoare nu s-a lăsat așteptată. Lucrurile se schimbaseră, trebuia să mă folosesc de asta. Reconsiderînd-mi vegetația crescută pe pîntece, am decis să mă ocup de ea, pe cît îmi stătea în putință, mai ales de puietul acela central. Deja îl vedeam înalt. Atît de înalt încît să ajungă acolo unde eu nu voi ajunge niciodată (realizasem, în sfîrșit) – la cer.

Într-o după-amiază de aprilie, crengile s-au întins leneșe. Vîrful uneia a pătruns acolo unde, pe vremuri, nu era permis, dincolo de ușile preaînalte.

Un grup de copii, în excursie, au zărit de pe deal o construcție ciudată în vîrful căreia flutura o flamură verde. Lăsînd-o în urmă pe doamna învățătoare, copiii au alergat într-acolo. Mare minunăție le-a fost dat să vadă: un turn pătrat alcătuit din uși uriașe. S-au suit unul în cîrca celuilalt ca să ajungă la clanță, sub privirile îngrozite ale doamnei. După două încercări nereușite, a treia oară, căci așa se-ntîmplă mereu, reușiră. De-abia au atins clanța și ușa s-a deschis răsturnîndu-i pe copii. Și în același timp s-au deschis și celelalte uși. Înăuntru, o frumusețe de copac, cu o rădăcină ciudată, aeriană, ca o gogoasă de mătase. Copiii l-au înconjurat și, luîndu-se de mîini, au început să se învîrtească în horă, din ce în ce mai repede, cîntînd. Dar dintr-odată, chiar sub ochii ei, cîntecul și mișcarea s-au curmat. Să se fi stricat? Nu, probabil s-a consumat bateria. Închise cu grijă ușițele, nu cumva să rupă ramurile atît de fin sculptate în lemn. O așeză la locul ei, pe raftul al doilea al bibliotecii. Ieși și închise încet ușa, ca și cum s-ar fi temut să nu trezească pe

cineva.

nasopolis.'00.doc.

S-au strâns pe covor cărți, foi, chiar și o pungă de plastic albastră, o mapă de carton îndoită, un capac de pix, câteva ziare, toate alcătuind un oraș heteroclit aproape în întregime de hîrtie, în mijlocul căruia tronează, pufos obelisc, unul din papucii mei îmblăniți. Cocoțată pe scaun, îmi rotesc dumnezeiește privirea pe deasupra ciudatei așezări. Chiar lîngă templul de lemn cu sertare, pe al cărui acoperiș îmi sprijin cotul divin, o pagodă de dicționare deschise și așezate unele peste altele, temelie fiind *Istoria* lui Călinescu, iar moț *Larousse*-ul interbelic. Urmează mai multe locuințe lacustre, unite-ntre ele de poduri asimetric alcătuite din foi dantelate rococo de scrisul de mînă. Și dintr-odată privirea urcă amețitor pînă la ultimul etaj al unui zgîrie-tavan, etajul *Decameron* (volumul al doilea, Editura pentru Literatură și Artă, București, 1968). O molie dă tîrcoale etajului *Ulise*, dar nu vede nimic pe fereastră fiindcă-i lipsesc notele așa că alunecă mai jos, pînă la *Odissea*, de unde oarbă nimerește în *Cartea de nisip*, moment în care palmele-mi fine scăldate în unsori zeiești (Nivea) împlinesc destinul implacabil printr-un simplu... PLICI! Molia cade secerată/răpusă/trăznită printre scamele de pe covor. Cîteva foi tresar, iar *Arca lui Noe* (volumul 2) plutește la nimereală câteva leghe de iută. Speriată de acest potop secund, pe care nici eu, nici marele matematician nu-l prorocisem, îmi părăsesc jîlțul și calc în picioare tot ce-ntîlnesc în cale: M. Eminescu, *Poezii* (o copertă cenușie, tapetul scorjit al unei umede mansarde), I. Creangă, *Amintiri* (șopron portocaliu de carton), I.L. Caragiale, *Momente și schițe* (falanster alb cu maro Ón care fiecare e egal cu fiecare Óntru prostie). Dar Ómi vine de hac hanul format B.P.T., I. Salvici, *Moara cu noroc*, de care mă-mpiedic și cad cu nasul de uriaș în coșul de răchită plin cu cocoloașe. Ditamai mutantul – în carne și oase – neputincios ca motanul Tom cu capul în găleată. Cu capul, treacă-meargă, dar cu nasul? Deși – dragă cititorule model

sau concret sau Eco mai știe cum, stimate tovarășe capitalist, intelectualule, șomerule, tăcută opinie publică – ce spuneam? Primesc să se revizuiască, dar... pardon, am greșit pasiența (cărțile astea!). Mai bine-mi bag eu nasul în gunoiul meu decât să și-l bage alții. Final apoteotic cu happy-end nostalgic: Cleopatra în costum de scenă din piele de viperă (pantaloni și bustieră) pe o canapea-buze, model Dali. La picioarele ei, în genunchi, un nobil francez al cărui nas depășește borul pălăriei de muschetar. Îmi aplec urechea născută din spuma mării:

–Cyrano, my lover, kiss my lips!³

–Non, merci.

–Kiss my ear!

–Non, merci. Je suis pas ton Fuchs.

–(*excited*) Kiss my nose!

–Sure, baby!⁴

Apare (din negura vremurilor) un menestrel păduchios care mută nasurile spectatorilor din primele rînduri. Și balada începe să curgă armonios în batistă:

Où sont les nez d'antan!

Stop cadru: The Noses: Mr. Nose (Cyrano de Bergerac), Mrs. Nose (Cleopatra) and Nose Jr. (Pinocchio).

THE END

noptiera.rtf

³ Versuri shakespeariane inedite, descoperite de curînd, la Verona, scrijelite pe craniul dintotdeauna gol al Julietei.

⁴ Replică dintr-un film comercial oarecare.

Lipită de perete, noptiera strălucește neagră în lumina zilei la amiază. Un personaj care ar putea lua oricând Oscarul pentru cel mai bun rol secundar în filmul camerei. O lume se sprijină pe ea și alta se ascunde îndărătul ușiței ușor ondulate. Unele culcate, majoritatea în picioare, cărțile stau ordonate deasupra, cotor lângă cotor. *Întîmplări din irealitatea imediată, Vocabularul psihanalizei, Poetica, Manierismul în literatură...* Peste cîteva volume Platon, format mic, două minidicționare francez-englez/englez-francez, cu paginile îngălbenite și coperte de culoarea rodiei, simetric așezate astfel încît să servească de soclu pentru vaza de alabastru în care-mi place să pun narcise. Un alt rînd de cărți în spate. Pe ele o casetă de argint patinată, fotografia sepia a străbunicului, papa Josef, și o scrumieră dantelată de bronz pe post de tipsie pentru oul din lemn prețios, pe care scrie Ierusalème. Albușele de artă marca Taschen (Van Gogh, Rembrandt și Arcimboldo, pentru curioși), un coup-papier în formă de iatagan, busola cu oglindă al cărei metal a înverzit de la umezeală (ca și cum ar fi zăcut pe fundul mării), două casete audio, toate astea pe noptiera solidă, de modă veche (piesă din dormitorul de fată al mamei). În cele două întrînduri de dedesubt, niște dicționare și, rătăcită, caseta cu muzica din filmele lui Fellini. Și ai ajuns astfel, cher lecteur, la ușa misterios întredeschisă a noptierei.

Scot mai întîi o veche călimară de birou din sticlă, cu loc special pentru tocul de scris. Trag apoi de firul încurcat al unui aparat (posibil föhn-ul stricat) și se rostogolește pe parchet suportul de sugativă din lemn negru, cu mîner, așa cum existau pe vremuri în birourile conțopiștilor. Întotdeauna l-am asociat cu mînecuțele funcționarilor. Föhn-ul este înlăturat din acest *bric-à-brac* (am hotărît cu putere auctorială că nu e interesant). Într-o pungă lunguiață mai multe rolfilme alb-negru. Le răstorn pe covor. Iau unul, la întîmplare, și-l derulez poză după poză uitîndu-mă la ele în soare. Bunica, mama, tata, fratele meu și, bineînțeles, eu, la mare. În spielhosen și cu codițe în brațele tatălui meu, pe malul mării. Cu mama, după baie. Tata cu Oma, cum îi spuneam bunicii mele născute Werner (pentru biografii

împătimiți). Eu în slip și saboți. Eu construind castele de nisip. Eu... Renunț să mai cercetez și celelalte rolfilme pe care le las împrăștiate, îndreptându-mi atenția către un alt aparat cu o carcasă gri de metal și un obiectiv îngust, un aparat care știa să „spună” povești prin imagini. Vechiul proiector. *Croitorașul cel viteaz, Ridichea uriașă, Păcală și Tîndală*, povești pe care le văzusem de nenumărate ori (pentru că numai pe astea le aveam), însoțite de zbîrnîitul de rigoare, proiectate pe unul dintre pereții camerei mele, transformat în ecran fiindcă nu avea tablouri. Îmi amintesc și diapozitivele care descompuneau în bucăți Columna lui Traian, pe care le cumpărasem de la Muzeul de Istorie, cînd îl vizitasem împreună cu, pe atunci, tovarășa învățătoare.

Din spatele aparatului alunecă tot soiul de foițe, un carnețel verde cu arc, unul ceva mai mare, cu coperte negre. Le scot afară cu gîndul de a le tria și A ARUNCA ceea ce prisosește. Vechi orare, scrise minuscul, din vremea studenției. Nume de cursuri, de profesori, ore, săli – timpul meu pierdut se derulează cu fiecare pagină de carnețel sau foiță pe care notasem rapid cota unei cărți. *Cinemateca. Tichet. Rîndul 15. Locul 4. Tichetul este valabil numai însoțit de biletul de intrare. Păstrați tichetul pentru control.* Încă un tichet pe rîndul 15, locul 3. Le păstrasem prea mult, din întîmplare, pentru un altfel de control, al amintirilor, încă neprăfuite, dar dureros de recente. Mă-ntreb ce film văzusem și cu cine? Să fi fost un film de Fellini, de Truffaut, de Antonioni? Poate Greenway? Zanussi? Wajda? Mi-ar plăcea să fi fost unul din filmele lui Tarkovski, dintr-acelea pe care le-am văzut de 5-6 ori: *Călăuza* sau *Rubliov*. O bibliografie pentru un curs de filosofie: Platon, Aristotel, Blaga, Jaspers, Piaget, Heidegger, Hegel, Kant, Wittgenstein, Vianu. Ceva îmi spune că n-am reușit s-o parcurg integral (nici pînă acum, recunosc) – prea multe nume „grele” pentru un semestru sau chiar pentru un an. Completez o fișă de bibliotecă rămasă în așteptare de ceva vreme: CERERE PENTRU LECTURĂ ÎN SALĂ. Nr. loc.: ? Nr. permis: ? Cota: ? Autor-Titlu: A. A. – *Ricycle Bin*. Nr. vol.: 1. Data: ? Semnătura cititorului: A. A. Ocupația: scriitoare. Pe o bucată de

hîrtie zdrențuită cărțile lui Nabokov, subliniată *Lolita* (observ că lipsește *Look at the Arlequins!*, prima pe care am citit-o, în franceză). O listă de cote: Mircea Ivănescu, *Versuri* II 119710, Virgil Mazilescu, *Versuri* I 31244, Daniel Turcea, *Entropia* II 136442 și *Epifania* II 309990 sau II 257736. Și aș putea continua această homerică enumerație de cote, care pot fi verificate la Biblioteca Universității București – Facultatea de Litere, Biblioteca Națională, Biblioteca Pedagogică. Dacă ești student sau pur și simplu frecventezi bibliotecile, Cititorule, le poți folosi cu încredere, ca măcar în acest fel să câștigi timpul pierdut cu lectura acestei cărți. (*Captatio benevolentiae*)

Răsfoind teancul de hîrtiuțe, scot mai multe – să le spun – fișe de lectură, așa cum le făceam eu: bucăți de hîrtie (cîndva găsisem unele turcoaz, din care cred că mi-au mai rămas cîteva) pe care notam numerele paginilor unde descoperisem lucruri interesante, care mă frapau, iluminau sau îmi provocau clipe de adevărată voluptate a lecturii. Aceste fișe, care serveau și ca semne de carte, difereau în funcție de scopul lecturii: plăcerea pură, examenele, faptul că altcineva o găsisese interesantă (lectură de verificare a gustului), lucrările, curiozitatea ș.a. (numeroase sînt scopurile lecturii!). Recitindu-le acum, par misterioase mai ales prin golurile pe care le conțin; amintirile nu mă ajută să le umplu decît parțial. Rareori pot relua firul lecturii. Aleg una dintre fișe, scrisă cu creionul. În colțul din stînga, într-un dreptunghi: A. Gide. Apoi: p. 14 – scrisoare – pachet – casetă – consolă; Bernard Profitendieu și Olivier; p. 17 – ce spune Lucien; p. 29 – „prejudecățile sînt pilonii civilizației”; unchiul Edouard, romancier; p. 37; p. 53 – aventura lui Bernard și a romanului; p. 54 – Tezeu / Bernard; „Dacă aș putea să mă detașez puțin de mine însumi, în mod sigur aș face versuri.”; p.55- L. Griffith – Vincent; „făcea din el opera, statuia pe care avea s-o modeleze”; p. 63 – Edouard (jurnal); p. 64 – Laura; p. 66 – Edouard scrie un roman, *Falsificatorii de bani*; p. 74 – jurnalul lui Edouard; p. 79 – ?????? (neinteligibil); p. 97, p. 105 – „tragicul moral”; p. 106 – „intriga încîlcită”, „hățișuri”; p. 116 – „inconștient și vital”; „cuvintele se veștejesc numai cînd le tipărești”; p. 125 – „abisuri

imense“; p. 129 – jurnalul = „E oglinda pe care o plimb cu mine“; pp. 149-150 – romanul; p. 151, p. 153 – jurnalul unei opere; p. 176; p. 263. (*Am pus punct și virgulă, deși în fișa de lectură însemnările erau scrise unele sub altele.*)

Mai găsesc alte fișe de lectură la: *Condiția umană* de A. Malraux, *Les Gommages* de A.-R. Grillet, *Vineri sau limburile Pacificului* de M. Tournier, *Peregrinul transilvan* de I.C. Drăgușin, *Memoriile lui Hadrian* de M. Yourcenar (pe o microscopică bucată de carton galben), *Ochii Maicii Domnului* de T. Arghezi, Borges (începe cu un citat subliniat: „Eu afirm că Biblioteca este fără sfârșit.“). Pe o parte a foiței, Borges, pe cealaltă, enumerate mai multe titluri de poezii ale lui Leonid Dimov. Obosesc tot răsfoind amintirile astea de hîrtie, din care aș putea construi doar personajul lecturilor mele trecute, cel care a ucis în mine zîmbetul naiv și dorința firească de a trăi. Aruncat pe o pagină, un citat din Dylan Thomas: „O, make me a mask“. Îl citesc cu glas tare o dată, de două ori, de trei ori... îl repet de nenumărate ori pînă cînd nu se mai înțelege nimic. Rămîne un zumzet, un murmur de cor antic construind din sunete un sacru lăcaș. Fac bucățele toate aceste hîrtii, pe care le adun apoi într-un morman. Așez „cenușa“ cititorului care am fost în „urna“ pe care o am la îndemîină, coșul de răchită de sub birou. Mîine o voi împrăști în gheana de lîngă parcare.

bătrînețe (folder)

păpădia.doc

Pălăria de dantelă se prăfuia în fotografie. Am tras jaluzelele în timp ce mama povestea despre pisici. Femeia asta, în alb, locuia foarte sus. Șansoneta era aceeași, repetîndu-se automat. Îmi plac fotografiile sepie așa

cum îi plăceau ei florile presate.

Încă înainte de pension își inaugurase colecția. Cărțile pe care le mai păstrase, îngrămădite pe șifonierul scorojit, țineau loc de ierbare. Pe timpuri, fiecărei cărți îi era destinată o floare, astfel încât titlurile fuseseră înlocuite cu numele plantelor, pe care le foloseau toți cei care împrumutau cărți de la ea.

Fuse o cârciumă acolo unde acum era o grădiniță. Cartierul îmbătrânise cu oamenii și casele lui. Iar grădinița părea o jucărie aruncată în podul cu vechituri. O zăream trecînd cu plasa în care atîrna sticla de lapte pentru pisici și o urmăream pînă în fundul curții, printre copiii care se jucau în groapa cu nisip. Știam că urca sus, după scîrțîitul scării de lemn. După ce închidea ușa, apăreau, din toate părțile, pisicile. Se chemau una pe alta la masă, mieunînd.

Scara se umplea de mîțe și cotoi, care se luptau, sărind una în capul celeilalte, ca să ajungă mai repede. Ferestrele vecinilor se închideau nervos, lăsînd neterminate înjurături puturoase.

–Vara, mai ales, mirosul umplea întreaga stradă.

–E posibil așa ceva! Cu copiii aștia aici, se pot îmbolnăvi.

Pisicile se ghemuiseră pretutindeni: în pat, pe masă, pe șifonier, pe galeria plesnită de care atîrna, într-o parte, un ciucure slinos. Pe dușumea era un adevărat covor de blană. Bătrîna își pune capotul cu volane. ZÓmbea, dar zÓmbetul ei părea un rid.

–Iubise un colonel, un bărbat bine. Sau poate maior, nu mai îmi aduc aminte, drăguță. Da' și ea, era dintr-o familie tare bună, de avocați. Cît a trăit sora ei, Domnișoara – știți, așa-i spuneam noi, pe aici – nu ajunsese în halul ăsta. Da' acum, nu mai are pe nimeni.

–Ba mai are pe cineva, un nepot, vine din cînd în cînd, urcă la ea, stă cîteva minute și pleacă.

Așezată pe maldărul de cîrpe, își aranja turbanul, ascunzîndu-și cele cîteva fire de păr rămase. Rochia de dantelă neagră n-o mai îmbrăcase de la

înmormîntarea soră-sii. Luă în brațe cele două pisici fumurii, Gemenele, și le așeză pe scaunul cu brațe sculptate în formă de labe de leu. Desfăcu dintr-un pachetel o bucată de colivă și-o puse pe farfuria de alabastru crăpată. Apoi se-ndreptă către șifonier de unde scoase o cutie... cu fotografii, desigur. Știu, chiar știu toate trucurile astea plictisitoare. Atunci, de ce? De ce mă interesează bătrîna asta care-și înfundă acum, pe un ecran marcat de tocurile ușii, urechile clăpăuge cu lînă luată din salteaua mîncată de molii?

–Călătorise în toată lumea. Ce albume avea! Cu greu puteai să te uiți pe ele, din cauza mirosului și a mizeriei. Îi mai dădeam cîte o pîine, cîte o supă caldă de pomană.

Păstra și acum gondola filigranată, pe care i-o dăruise colonelul la Veneția.

–Trăiseră împreună o vreme, fără acte. Ar fi vrut s-o știe lumea de doamna colonel, dar nu se putea, colonelul era căsătorit și avea trei copii. Îi iubea, săracu', c-avea suflet mare, nevastă-sa, însă, era o scorpie. Îi cerea bani Domnișoarei, iar ea, proasta, îi dădea pe ascuns, să nu știe colonelul. Și tot s-au despărțit. Într-o zi, după război, a plecat să cumpere pîine și dus a fost. L-a înțeles. Vremurile erau grele și copiii aveau nevoie de tatăl lor. Eu atîta știu, c-am plecat pe urmă de la Domnișoara.

De ziua ei de naștere, scotea caseta cu fotografii, le lua pe rînd și le arăta pisicilor. Deschidea cărțile ca să miroasă florile presate, retrăind astfel duminicile de vară, cînd o ducea colonelul la țară sau la pădure, la marginea Bucureștiului. În ultimele zile de august era plin de brîndușe mov de toamnă.

–Au găsit-o moartă cu pisicile miorlăind în jurul ei. Au dus-o cu o pătură, așa cum era, la morgă. Cu dușul și cu mătura au spălat-o, le era scîrbă infirmierelor să pună mîna pe ea. Nu știu ce s-o mai fi întîmplat pe urmă, se zvonea c-a ars-o nepotu-său. Avea cavou mare la Bellu, cu statui.

Fetița aranja pălăria de dantelă peste buclele blonde ale păpușii. Se uită la ea. O cută a rochiței parcă nu era tocmai bine călcată. O îndreptă cît putu,

iar apoi scoase din buzunarul șorțulețului două creioane colorate. Înmuie pe vârful limbii creionul roșu și începu cu mare grijă să rujeze buzele păpușii. Albastru îl folosi pentru ochi. Machiajul nu-i prea reușise, îngroșase liniile prea mult. Supărată, scoase batista ca să șteargă din culoare, dar a fost de ajuns o mică neatenție și roșul buzelor s-a împrăștiat pe toată bărbia de plastic. Acum chiar trebuia s-o spele. O aruncă cât colo în groapa cu nisip și plecă.

Doi puști care construiau cu mare trudă o cetate de necucerit, zăriră păpușa și le veni o idee. Înarmați cu lopățele săpară, în mod solemn, o groapă în nisip, puseră păpușa și o acoperiră. Unul dintre ei căută două crenguțe, le legă cu un fir de ață și înfipse crucea în nisip. Moment de reculegere.

Fetița se-ntoarse căutîndu-și păpușa, călcînd cu sandalele crucea fragilă. Puștii rîdeau, dîndu-și coate. Dar fetița îi zări și se duse direct la ei, bănuitoare:

–Ce-ați făcut cu păpușa mea?

–A murit, răspunseră cei doi, hohotind.

nucile.doc

Pe masa de lemn de sub bolta de viță se aflau trei nuci. Vîntul rostogoli o nucă lîngă unul dintre picioarele mesei, de pe care vopseaua se scorjise, dînd la iveală un alt strat, mai vechi.

Din casă ieși domnu' Nicu, cu bastonul lui noduros. O luă pe aleea ce ducea spre poartă și se opri în fața ei. Strada era pustie. Nu se auzea decît lătratul îndepărtat al unui cîine.

La fereastră apăru tanti Georgeta, cu ochelarii ei cu lentile groase și cu inconfundabila basma în pătrățele, ca o tablă de șah.

–E cam răcoare, Nicule. Încheie-ți puloverul.

Domnu' Nicu rămase un timp nemișcat, ca și cum nu ar fi auzit vocea soției lui, apoi se întoarse încetișor și întrebă:

–Ce spui tu?

–Încheie nasturii la pulover că s-a făcut frig.

–Bine, bine.

După ce se conformă ordinului, se așează la masă sprijinindu-se pe baston. Fixă cele două nuci câteva secunde, după care strigă:

–Georgeto, ia vezi unde-i ziarul ăla de ieri?

Tanti Georgeta apăru de astă dată la ușă cu o vestă de lână pe care o scutură de câteva ori.

–Ziarul? L-oi fi lăsat la bucătărie. Mă duc să văd.

Lipăitul papucilor, cîndva sandale cochete, cu găurele și barete, fu acoperit de vîntul care se întetea de la o clipă la alta. Domnu' Nicu apucă cele două nuci care se rostogoleau pe masă ca două bile supuse unui banal experiment fizic. Le frămîntă între palme în vreme ce gîndurile îi zburau aiurea. Se opri un moment și îndepărtă cu unghiile rețeaua de fire maronii care strîngea coaja uneia dintre nuci. Apoi își privi buricele degetelor care căpătaseră o ușoară nuanță cafenie. Își aminti de vremurile cînd era un mare fumător și brusc i se făcu dor de o țigară.

Tanti Georgeta venea către el cu ziarul și tocul de ochelari într-o mînă, strîngîndu-și cu cealaltă gulerul halatului de diftină.

–Uite ziaru', Nicule. N-ar fi mai bine să intrăm?

–Nu încă, hai stai și tu aici, lîngă mine.

–Îngheț dacă m-așez și apoi vreau să fac un ceai. Te chem cînd e gata.

–Bine, Georgeto. Vezi să nu-mi pui zahăr.

–Nu, nu.

Domnu' Nicu rămase din nou singur, cu privirea ațintită pe crăpătura din cimentul aleii care străbătea grădina. Parcă nu mai avea chef să citească ziarul. Se uită totuși la el, cum stătea împăturit pe colțul mesei, cu tocul de ochelari deasupra. Distinse doar literele mari ale unui titlu: DECEDAȚI. Apucă din nou nucile și, cu palmele făcute căuș, le potrivi atent, după care, dintr-o mișcare, le sparse. Una dintre nuci avea miezul uscat, chircit în cojă, cealaltă însă dezvelise un miez tânăr într-o peliță galben-deschis. Bătrînul culese o bucățică de miez pe care o duse la nas, mirosind-o. O picătură de apă îi căzu pe mînă. Își ridică fața spre cer. Pica.

–Nicule, am făcut ceaiul! strigă tanti Georgeta.

Se sculă de pe scaun domol, strînse cojile și miezurile la un loc, luă ziarul pe care căzuseră deja cîțiva stropi de apă, băgă tocul de ochelari în buzunar și porni agale către casă.

pe culoar.doc

Ușa salonului nr. 1 se deschide și pe culoarul întunecos iese o tînă ră îmbrăcată de stradă. Se îndreaptă către bancheta pe care stau doi bătrîni, dar nu se așază. Mai înaintează puțin și se sprijină de caloriferul călduț. Un iluminator clipește obositor. Tînă ră încearcă să vadă, în scurtele momente de lumină, chipurile celor doi bătrîni. Unul din ei a venit în vizită la celălalt.

–Ți-au mai făcut injecțiile alea în venă?

–Da... Ce face Tomi?

–Ultima oară cînd a venit pe la noi, arăta cam jerpelit.

–Da?

–Și doar a primit niște haine bune la pomană. Ce-a făcut cu ele?

–Ce spui?

–Da’ tu aproape ai surzit. Ți-am zis să te mai ocupi de tine și să-i lași naibii de copii.

–Mai are bani?

–Dacă nu are, înseamnă că i-a băut pe toți. Eu n-am de unde, o haină, ca să n-arate ca un cerșetor, i-am dat, dar altceva...

–Cum? N-are haine?

Dintr-un salon iese un bolnav care străbate culoarul târșindu-și picioarele. Apare și o asistentă, dar dispare ca o nălucă în clipa următoare pe ușa unei rezerve. O tuse seacă îl îneacă pe bătrîn.

–Încet, hai că nu mai stau mult.

Din spatele ușilor se aud alți bolnavi tușind amenințător, stîrniți parcă de tusea bătrînului. Tînăra tresare așteptînd să se deschidă ușile saloanelor și să se năpustească asupra ei acești oameni suferind de atîtea boli.

Pleoapele se lasă repede ca să risipească visul urît și nedrept. Vocile bătrînilor se fac din nou auzite ca într-un teatru radiofonic.

–Duminică au venit la cimitir.

–A, la cimitir... da...

–Fiu-tău a venit și el... dar fără o floare. Chiar așa? Să n-aducă el o floare la mormîntul maică-sii care l-a crescut?

–E băiat bun Tomi...

Și bătrînul a fost cuprins din nou de un acces de tuse. Prietenul său hotărî de astă dată să-l conducă înapoi în rezervă.

–Încet... așa, sprijină-te de mine...

După ce se închise ușa, tînăra deschise ochii. Privirea îi căzu pe

bancheta pustie. Lumina clipea în ritmul respirației greoaie a bolnavilor. Pe holul principal apăru o femeie în alb cu o găleată cu apă. Se opri în capătul culoarului, își trase mai bine mănușile de cauciuc, apoi se aplecă asupra găleții. Scoase o cârpă pe care o stoarse cu forță, dintr-o mișcare și o aruncă cu zgomot lipicios de detergent pe ciment.

Tînăra se depărtă de calorifer și se îndreptă către ușa salonului nr. 1. Intră închizînd ușa cu grijă.

credințe (folder)

calea.rtf

O durere sîcîitoare de măsea. Caut un antinevralgic, încercînd pînă una alta o anestezie cu fumul țigării. Cîinele vecinului de deasupra zburdă de colo pînă colo astfel încît lustra cu trei brațe se transformă pe dată într-o gondolă supusă soartei schimbătoare (v. *fortuna labilis*). Cu totul altfel înțeleg astăzi, după mai bine de șapte ani (vîrsta cîinelui meu, Jimmi), psihologia canină. Iau pastila cu o gură de cafea pe care o ghidez, atent, cu limba, departe de gingia minată. Trag blugii pe mine, o cămașă... încă nu mă încalț, mai e un sfert de oră pînă vine Andri. Cotrobăi prin geantă, scot portofelul negru, uzat, în care nu țin bani. Rozariul bunicii e la locul lui, alături de scrisoarea care începe cu „Dragul și îndepărtatul meu tînăr” și de rugăciunea cu un amin neobișnuit: „Doresc să mor cu totul; doresc să mor cu acest tovarăș, cu trupul meu”. Ating crucea mică, argintie. E rece. O lipesc de fruntea încinsă. Mă simt privită, dar mi-e teamă să ridic ochii. Aștept fără să știu prea bine ce sau pe cine.

–Tu ești, Andri?

–Eu.

–Intră, să mă-ncalec. E frig?

–Nu prea. Ai mere?

–Vezi în fructieră.

–Sînt spălate?

–Nu știu, șterge-l și tu.

Duminică, o dimineață friguroasă de octombrie. Aleile încolăcite în jurul blocurilor sînt pustii. Pe măsură ce ne apropiem de bulevard zgomotul se întetește. Se aud motoarele răgușite ale mașinilor, clinchetul tramvaielor împodobite cu reclame fosforescente. Întîlnim oameni care, după sacoșele pline sau goale pe care le poartă, vin sau se duc la piață. S-ar zice că piața este punctul de atracție al cartierului. Mergem una lîngă alta fără să scoatem o vorbă, fiecare adîncită în propriile gînduri. Continuăm să mergem astfel și în anul 2000, eu în București, ea în Boston, tăcerea-i mai mare, kilometrică, dar prietenia a rămas.

Deși tentația de-a pătrunde în labirintul Pieței, arcimboldiană arătare, e mare, cotim pe lîngă Statuia Soldatului sanitar. Trecem prin dreptul unor blocuri tipice de cîte opt-zece etaje, cu aceleași boutique-uri, în manieră balcanică, la parter, în vitrinele cărora coabitează chilotul de damă cu danteluțe și fundițe, pîinea turcească rumenită, sticla de Coca-Cola de 2 l și jumătate, o rochie cam uzată (probabil marfă second hand, dar cu un preț umflat), papuci de plajă (în octombrie?) portocalii etc. etc. etc. (pentru cititorii străini interesați de realitățile românești care se ascund în spatele acestor „etc. etc. etc.”, căutați informații la adresa ana_antonescu@yahoo.com).

După acest peisaj în a cărui compoziție au fost amestecate beton, sticlă, praf, Dacii, maidanezi și tarabe, în fața noastră se deschide un drum neasfaltat, mai degrabă uliță, marcat în dreapta de mai multe case de țară înghesuite unele într-altele, iar în stînga de o clădire stil vagon, din cărămidă, cu multe geamlîcuri, unele sparte. Pare un atelier părăsit, cu un aer conspirativ, asemenea unui decor din serialele TV de „tristă amintire” cu

ilegaliști. Transcriu aici cu fidelitate o frază pe care, cu toată dorința mea de re-scriere, nu mă-ncumet să o elimin sau s-o desfac și s-o refac, dintr-o nostalgică aplecare către scriitura unei alte vârste: „Amenințată de perspectiva blocurilor proiectându-și urîțenia grotescă prin repetare, larva asta împietrită, fără culoare, pare condamnată de un zeu, de Dumnezeu să putrezească privirea celui care trece”.

Oamenii s-au schimbat și ei odată cu peisajul. Multe bătrîne cu basmale negre sau înflorate vin înspre noi cîte două, cîte trei. Vorbesc aruncîndu-și una alteia cuvinte printre buzele tremurătoare de cămile. Pielea stă să le alunece de pe oase și mi-e teamă că apropiindu-mă prea mult de ele, o să le văd craniile care-și mișcă mandibulelele în gol. Bătrînele ies pe poarta strîmtă a bisericii. Gardul metalic, nevopsit, deja ruginit înconjoară trupul neîmplinit al bisericii. Se văd cărămizile, acoperișul de tablă e asemenea gardului, ruginit, chiar și crucea din vîrf. Imaginea alcătuieste un vitraliu în culori reci, care împiedică lumina să răzbată pînă la mine. Barba roșcată a lui Van Gogh se aprinde-n girafele prinse-ntr-un albastru tăios, creator de spațialitate. (Titlul inițial fusese *Tablouri dintr-o expoziție*.) Amețesc.

În curtea bisericii, lume strînsă în jurul unei femei leșinate. Un personaj agită o batistă strigînd „Apă! Apă!”, pradă unui bizar miraj. La picioarele leșinatei, un moșulică cu o pălărie plină de pete de grăsime demonstrează ceva folosindu-se de baston ca de un indicator. Spectatorii s-au împărțit în două tabere: unii sînt de părere să cheme salvarea, alții să-i dea cîteva palme și un pahar de apă, eventual o Nitroglicerină. Stau cu spatele la femeia întinsă pe pămîntul umed. Asist, vinovată în nemișcarea mea, spectator de gradul doi, la această posibilă tragedie. Dar... femeia își revine dintr-odată, călcată pe o mîină de-un copil pierdut în învălmășeala produsă.

Aproape mă-mpiedic de un costum negru din care se ițește un cap smochinit. „Fratele zumzăitor” (în variantă ortodoxă) aleargă cu un coșuleț spre mulțimea strînsă: „Dați bani pentru terminarea bisericii!”

Observ că Andri nu mai este lângă mine. Intru în sfârșit în biserică. Mireasma de tămâie e amestecată cu mirosul acru de transpirație. Crucea făcută mă eliberează de orice senzație fizic dezagreabilă. Andri, rezemată de o coloană, se uită la picturi. Deși noi, nu sînt atît de rele ca-n alte biserici. Cu capul pe spate, îl fixează pe Iisus. Îl pironim amîndouă, răstignindu-l încă o dată cu privirile noastre. E orb ca un aed.

–Ții minte, în Moldova, în cupola fiecărei mănăstiri, Iisus privea altfel...

–... dar niciodată la noi, continuă ea.

Preotul trece pe lângă noi, urmat de un cîrd de basmale. E tînăr și n-are barbă. Rîde-ntre babe.

Mă opresc în fața unei icoane, cu nevoie de rugăciune. Zîmbet rujat, încadrat de păr blond buclat, revărsîndu-se pe faldurile veșmîntului roz și bleu, cu marginile ónmuiate ón aur. O Marilyn Monroe travestită în Fecioara Maria. Iar Pruncul e un copil bucălat privind lucios din hîrtie ca-ntr-o reclamă la filmul color Kodak. Doamne, iartă-mă. Crucea nu mă absolvă. Ies cu păcatul.

From: Andri Lauric <gagata @ rcn.com> Save Address – Block Sender

To: betelmousse @ hotmail.com Save Address

Subject: mesaj pt. A.

Date: Mon, 06 Mar 2000 17: 09: 13 – 0500

Reply Reply All Forward Delete Previous Next Close

[...]

Am încercat să găsesc o biserică românească. Există una, Sfînta Paraschiva, dar este departe de noi și avem de condus mai mult de o oră jumătate pînă acolo. Am fost la o biserică grecească care este chiar lângă csa noastră, în oraș și care este singura biserică ortodoxă din zonă. A fost destul de ciudat să stau să ascult două ore cum vorbesc preoții în greacă. E adevărat că din cînd în cînd mai repetau și în engleză, mai ales predica

finală. Nu pot să zic că am fost mulțumită. Nu știu de ce bisericile de aici nu reușesc să semene cu cele de acasă. Toți prietenii mei se plîng de asta. De exemplu, în biserica grecească era lumină ca la mine acasă. Nici urmă de obscuritatea pe care m-aștept s-o găsesc într-o biserică. Apoi, deși de afară avea forma unei biserici normale, cînd intrai, dădeai într-o cameră puțin mai înaltă decît una normală, dar cu tavan obișnuit. Așa că dacă îți ridikai privirea îl vedeai pe Iisus la o distanță de 2 metri de tine și nu undeva sus în cupolă, cum ar fi normal. Alt lucru care mă enervează e că biserica nu e deschisă decît atunci cînd sînt slujbe. Va trebui să mă obișnuiesc cu ideea că în țara asta, ce nu e practic, nu există.

[...]

Ai grijă de tine.

Te pup,

Andra.

[Reply](#) [Reply All](#) [Forward](#) [Delete](#) [Previous](#) [Next](#) [Close](#)

Cumpăr trei lumînări de la chioșcul din curte. Vînzătoarea, înconjurată de cărți de rugăciune, calendare bisericești și iconițe, cruciulițe sclipitoare, mi le-ntinde cu o mînă plină de inele. Gestul ei are o larghețe medievală. Parcă mi-ar dăruia ceva. Nimic din mecanica relație vînzător-cumpărător.

Lumînările ard în adăpostul de tablă. Una la vii, două la morți. Aprind una pentru morții pe care îi știu și una pentru ceilalți, uitați în timp. Nici nu bănuiam că numai după cîțiva ani aveam să mai aprind o lumînare la morți, pentru tatăl meu, că în această biserică aveam să-i fac parastasele cuvenite, pomenindu-l, iar tînărul preot avea să-i țină slujba de înmormîntare. Oamenii se-nghesuie s-aprindă lumînări trecînd de la vii la morți și invers. O întîlnesc pe Andri la ușă. Mi-amintesc cum a leșinat anul trecut în biserică (alta).

Împovărată de plase soioase, legate unele de altele și peticite, o bătrînă se apropie de noi. Cere din priviri înainte de a întinde mîna. Îi dau de-o pîine.

–Să v-ajute Dumnezeu și Maica Domnului! Sănătate și noroc să vă dea Domnul, că-i zi de sărbătoare!

La poartă, câțiva ȝigănuși în picioarele goale și un bătrîn olog nenconjoară cu palmele întinse. O ȝigăncușă cu codițe împletite cu funde roșii mototolite mă trage de cămașă. Maică-sa apare din postul de supraveghere, „camuflată” în fusta zorzonată. Asediată de cerșetori intru în panică.

–Dați-mi și mie o sută!

–Colivă aveți?

–Un pachet, vă rog.

–Dă și mie, tanti, de-o pîine.

Imagini din *Viridiana* lui Buñuel îmi joacă în fața ochilor. Reușesc să mă despresurez. Ieșim pe poartă aproape cu grabă.

–Ai văzut?

–Ce să văd?

–Întoarce-te puțin.

Într-adevăr, îmi scăpase la venire acest tablou, aş zice, supraréalist. Biserica proiecta ca o umbră un grup compact de furnale, de fapt, cazanele uriașe ale termocentralei CET Sud. Imaginea Mitropoliei sufocate de blocuri se suprapune palimpsest peste peisajul citadin de periferie. Închid fișierul cu nostalgia timpurilor când bisericile nu fuseseră încă ascunse sau dărîmate.

instantanee.rtf

Lume strînsă în jurul preoților care sfințesc locul ales pentru biserică, un

petic noroios de pământ, aproape de lacul I.O.R., între blocuri. Veșminte strălucitoare, cântec pe nas, miros de tămâie, mișcarea ritualică a cădelnițelor. Biserica se va construi, matematic, în punctul de întâlnire a două axe: orizontală, Liceul „Dante Alighieri” (fost industrial 26) – bloc 10 etaje, și verticală, Ștrandul Titan – Lacul I.O.R. În centrul acestei cruci imagineare este montată într-un soclu de ciment o altă cruce, de fier, pentru a marca locul sfânt.

*

Un labirint de garaje înconjoară crucea de fier. Miroase a benzină și a proaspăt vopsit. Răzbat lovituri de ciocane și zgomote de motoare. Toate aceste sunete par să se lege într-un pasaj muzical care agresează trecătorul prin ritmul metalic, repetitiv. Bate vântul.

*

Lacătul se leagănă pe lanțul gros ca de ancoră. Ușa de tablă ruginită e dată la perete, dar soarele nu risipește întunericul dinăuntrul garajului lipsit de ferestre. Apare hodorogind un bot de mașină roșie, cu un halou de muște în jur. Rămîne în ușă, dezvăluindu-și doar jumătate de trup ca-ntr-un spectacol de striptease auto. Decorul e simplu, redus la case pentru mașini, unele din tablă ondulată, altele din beton, cu pereți ciupiți de vărsat. Într-un colț zace cu aripi ruginite un înger smuls din ciment, iar nu picat din nori, cum te-ai fi așteptat. O Dacie albă semnalizează cu ochii de pisică în ceruri. Meșteri în salopete uleioase (profesioniști sau amatori) schimbă unelte și păreri între ei în miasmă de benzină rafinată. Apune soarele peste baltă. Ce frumos!

Se-nchid lacăte, scîrțîie uși, un cîine e mîngîiat duios. Se sting farurile, amuțesc motoarele, soarele-i dus, pe cer apare luna. Îngerul ruginit stă în lumina reflectoarelor, singur pe scenă. Ce trist! Pe I.O.R. în jos, pe un mal frumos, un înger fu trimis s-aducă darul promis: biserică mîndră cu roți și motoare, sirene și faruri, frîne de mînă și de picioare (ca să rimeze cu motoare), dominînd parcul de mașini pregătite de culcare (mai bine culcoare,

ca să rimeze cu picioare). Ce-i asta oare? Noaptea se lasă, somnoroase păsărele pe la cuiburi se adună. Noapte bună!

*

Scaunele și mesele de plastic se topesc în lumina soarelui. Reclame roșii cu Coca-Cola înconjoară firma terasei „La Garaje”.

–Ce doriți?

–Coca-Cola.

–Coca-Cola.

–Coca-Cola.

Copiii se așază cumiți la o masă. Bunica numără banii atentă. O mașină se oprește în dreptul garajelor aflate lângă terasă. Șoferul îl salută amical pe bărbatul care servește. O femeie scutură o carpetă în fața blocului. Copiii sorb licoarea vrăjită cu paiele cam prea lungi pentru ei. Căldură mare.

*

Băiețelul stă pe treaptă și desenează. Dreptunghiuri fără ferestre, dar cu uși. Deasupra lor zboară păsări gri, poluate. Cu roșu desenează o mașină, o pălărie cu roți. Într-un colț ridică un bloc înalt cu cîte etaje vrea el, în fața căruia plantează doi copaci, trunchiul și crengile cu maro, frunzele, desigur, cu verde. Zîmbește ogîndindu-se în propriul desen. Chiar la mijloc, sus, mîzgălește cu galben un soare ale cărui raze luminează întregul univers creionat. Mai umple un colț cu un cîine cu trei picioare, cîteva smocuri de iarbă aruncate ici și colo și desenul e aproape gata. Băiețelul roade capătul creionului meditănd. Nici un om din aceia răstigniți pe foaie nu e desenat sub acest soare generos. Vîrfurile creionului atinge hîrtia, ezită... copilul trage cu mișcări sigure două linii încrucișate peste dreptunghiurile goale. Aruncă hîrtia și fuge să se joace cu mașinuța teleghidată primită de ziua lui.

scoarțe.rtf

1. Și Fratele a rămas în fața porții, zicînd: Nu pot deschide poarta, lacătul n-are gaură pentru cheie.

2. Dar Frații i-au cerut cheia, nu l-au crezut. Cel mai mic dintre ei, cuprins de furie, a început să strige în bezna acelei dimineți de primăvară: Nu putem intra! Nu putem intra!

3. Atunci, o fereastră s-a luminat și cocoșul călăului s-a trezit din somnul cel de veci, scuturîndu-se de praf. Cucurigu / Pe domniță din lene ați tulburat-o / Cu părul veți plăti / Perucă făurind.

4. Próslea fu jertfit cocoșului de către Frații săi, care nu voiau să-și piardă coamele bogate, din fire acrilice %, amestecate, la un concert pentru vioară, cu n corzi plesnite, din coadă de cal.

5. Și creasta cocoșului își recăpătă culoarea tradițională, deși Frații nu reușiseră să intre, iar cel mic făcuse în pantaloni și nu mai striga nimic de rușine.

6. Iar Fratele le-a spus: Dați-mi cheia, lacătul are gaură. Dar Frații n-o mai aveau. Ce păcat! s-a auzit în dimineața care, între timp, devenise prînz.

7. Și iată Domnița cheală ieși în balcon, urmată de pisicile cartierului, mai luminoasă ca un bec de 100 W. Frații tocmai se așezaseră pe asfalt, să-și ia masa în mijlocul naturii. O salutară cu gura plină.

8. Și ea le-a răspuns, strîngîndu-și cămășuța pe sînii rotunzi ca două mingi de baschet dezumflate. Eu obișnuiesc să joc football la ora asta. Vă invit în echipa mea. Și le deschise poarta, c-avea interfon.

9. Frații se-ngrămădiră în fața balconului. Arbitrul Anapoda se răsti la ei: „la mai lăsați-mă cu simbolurile!“, astfel încît echipa Domniței obținu lovitura de începere.

10. Dar Fratele, în spatele căruia stătea toată galeria, suflă în fluierul

piciorului și dădu drumul pe teren cocoșului călăului, prezentându-l drept galic.

11. Pentru că jucătorii din echipa adversă fuseseră suspendați cu mulți ani în urmă pe motiv de fault organizat, Frații adoptară o tactică de apărare la Domniță, mutare pion 2-8.

12. Cum meciul lîncezea, Arbitrul părăsi terenul în mod nesportiv și, pe margine, juca împreună cu cocoșul cartonașe pe porunci.

13. Nu aduce decît ghinion.

14. Și cocoșul primi poruncă să facă un ou, dar nu-i ieși decît o minge de tenis pe care scria Roland Garros.

15. Atunci, Arbitrul se supără pe cocoș și suspendă partida, ștergînd mînios și tabelul electronic cu un cartonaș roșu jerpelit. Așa a devenit scorul unul dintre milioanele și milioanele și milioanele și... de secrete ale umanității.

16. Domnița, în șort și cu chelia arsă de soarele serii pe sfîrșite, porunci Fraților să-l răstignească pe Anapoda, care acum tăcea privind fix un punct în atmosfera încinsă. Cocoșul se repezi să-l înghită ca pe o mărgică.

17. Numai Frații știau că-n acel punct din spațiu colcăiau microbii unei boli necruțătoare. O-nghesuiră pe Domniță sub un măslin pictat în trompe l'oeil și-i spuseră, la ureche, secretul care, ca de obicei, ieși pe partea cealaltă și ajunse la cocoș.

18. Și cocoșul, aflînd ce soartă i se pregătea, sări peste poartă și se duse în lume, iar poporul rămase încă o seară nemîncat.

19. După ce făcu un duș cu lapte de măgăriță, Domnița rămase pe bidet, cufundată în lectura prescripțiilor de pe sticla de șampon. Frații așteptau, în tot acest timp, la ușa băii, sărind pe loc, discutînd despre confrerie.

20. Dar cel mai mic nu se putu (ab)ține nici de astă dată și bătu

încetișor la ușă: „Nu vă supărați, Domniță, n-aveți cumva o oliță de plastic roz pentru copii între doi și cinci ani? “

21. Degeaba, Domnița călătorea în altă lume. Strigătul deznădăjduitului ajunsese la urechile-i crăiești preschimbate: „Oița mea cu fața roză, de la doi ani te iubesc de cinci ani.“ Părul iubitului flutura din limuzina năzdrăvană, foarte bine spălat și fără mătreață. Așa își aduse aminte de chelia ei și de coamele Fraților și de Frați: „Fraților!“

22. Dar Frații plecaseră deja, lăsînd în urma lor un șir ordonat de excremente ce duhneau a vegetale macerate.

23. Domnița deschise ușa neliniștită și, cînd zări minunea, spuse doar atît: „C’est une ére excrémentielle, Messieurs!“ Mai tîrziu aceste cuvinte au fost incluse și-n emblema casei de... Azi, aflăm de la Institutul de Heraldică de pe Bulevardul colț cu Strada, acest blazon s-a mai păstrat doar pe ușița de sticlă a unui foarte vechi cuptor cu microunde.

24. Și aripile de hîrtie creponată ale îngerului Ariel se deschiseră îmbrățișînd terenul de sport al familiei regale de la Etajul unui bloc care, din cînd în cînd, în timpul liber, zgîrîia desene abstracte pe norii cubitus.

25. Și își luă zborul lăsîndu-l pe Arbitru singur în acea pustietate.

26. Dar Arbitrul începu să rîdă ca un călugăr zen iluminat. Se aprinseră felinarele. La poartă, Frații așteptau un personaj ciudat, despre care unii spuneau că n-ar mai veni. Strămoșii lor așteptaseră în același fel, dobîndind înțelepciune. Copiii lor vor face același lucru, păstrîndu-și credința.

27. Arbitrul s-a ridicat și s-a dus la poartă, strigînd: Goooo! Eu sînt Fratele, Fraților, și am să vă deschid, dar lacătul n-are gaură pentru cheie. Ce păcat! au oftat adîncurile și înălțimile.

28. Și îngerul cu aripile din hîrtie creponată a revenit, aruncînd Fraților manifeste în care se vorbea despre ei, despre football și Domniță și cocoșul călăului și Arbitrul Anapoda.

29. Citind acestea, Frații s-au hotărât să spună NU așteptării, au scris o carte la lumina soarelui, la lumina lunii, la lumina ferestrei, la lumina ochilor și apoi s-au despărțit, plecând care încotro, fiecare cu câte o pagină de manuscris.

30. Nici pînă astăzi cartea n-a putut fi reconstituită, spuse îngerul cu aripile din hîrtie glasată. Fragmente numerotate sînt răspîndite în bibliotecile lumii.

31. Și cel mai mic lipi pe caietul de desen două aripi tăiate cu foarfeca din foaia lui de manuscris.

improvizații (folder)

balul.rtf

„Chacun se signifie par son costume. ”
Edmond și Jules de Goncourt, *Journal*

Lustra cu șase brațe luminează camera ai cărei pereți nu se mai recunosc sub mulțime afișelor alcătuind un colaj-decor; și această lumină crudă, căzînd drept, face să pară și mai albă, printre scaune și hîrtii, coperta romanului lui Flaubert, aflat în mijlocul covorului, înconjurat de cărți pline cu tot soiul de întîmplări, personaje și idei (în original: „farfurii pline cu supă de zarzavat”).

„Frații Goncourt” și „Flaubert” la un bal mascat intim, dat de „Autor”,

care poartă haine negre, amestecînd piese din mai multe epoci (în original: „îmbrăcat în Charles IX amestecat cu François Ier”). Are privirea cuiva care se mișcă în vis. În mîină ține o carte cu miros de oase putrezite. Intră „Fantoma tatălui” discutînd amical cu „Freud”.

„Salonul” este plin. Seamănă cu acele tablouri ale Umanității care se vindeau odinioară pe cheiurile Senei, în care lumea defila în toate costumele sale. Sosește o femeie mascată în florăreasă și oferă buchete de violete doamnelor care-și strîng fustele, mînele și eșarfele cu foșnet de stofe, luînd loc unele lîngă altele. Bărbații, în picioare, se strîng prin colțuri. „Frații Goncourt” se amuză scriind cu cretă pe lemnul negru al șifonierului: *sînt turci de Carle Vernet și baiadere [...], zuavi, cherchezi, bretoni, muschetari, femei costumate în nu contează ce și dezbrăcate în ceva; pulpe, gîturi, mătase, catifea, panglici, curcubeul realizat în muzică.*

„Arnoux” se apropie de „Flaubert”. Acesta se uita la „copilul de cor” care, făcîndu-și semnul crucii, începu o rugăciune. Lui „Arnoux” nu-i plăcu. Spuse că religia trebuie respectată. „Charles Bovary” îl aprobă dînd din cap.

Un „ceas cu cuc” bătu cu sunete deosebite (lasciv mecanice) ora 2, dezlățuind o sumedenie de glume. *Urmară tot felul de calambururi, anecdote, lăudăroșenii, prinsori, o hărmălaie de vorbe se risipiră curînd în convorbiri particulare.*

„Îngerul”, așezat pe „taburetul de la pian” (singurul loc unde aripile îi îngăduiau să se așeze), mesteca alene, fără întrerupere, o friptură de miel.

–Ce poftă! repetă „copilul de cor” uluit, ce poftă!

Iar „femeia-sfinx” dădea rachiul pe gît, țipa cît o ținea gura, zbatîndu-se ca un diavol.

„Autorul” se plimba printre musafirii săi care se băteau cu portocale, cu dopuri, cu cocoloașe de hîrtie. Intrau în vorbă unii cu alții uitîndu-și rolurile, familiile, paragrafele, romanele. Personajele principale și secundare, plate și rotunde, mobile și imobile, funcționale și de fundal îi citeau „Autorului”

neputința în priviri.

„Frédéric” o părăsi repede pe „doamna Arnoux”, atras de îndrăznețta „Emma” care-l refuză cu o replică potrivită, scontînd pe efectul contrar:

–Nu, prietene, răspunse Emma. Sînt prea bătrînă...sînteți prea tînăr...uitați-mă! O să vă iubească altele... o să le iubiți.

Dar „Frédéric” nu putea să se oprească din contemplarea acestei femei. *Această stare îl pătrundea pînă în străfundurile firii lui, ajungînd aproape un fel continuu de a simți, un nou mod de-a exista.* Îl abordă pe „Flaubert” cu speranța că acesta va schimba ceva aducînd fericirea în sufletul lui de personaj. Acesta nici nu-l băgă de seamă, prins într-o serioasă polemică cu „Autorul” pe care-l acuza de plagiat în plin bal. Acuzatul se apără slab, schițînd arabescuri de prefixe: „auto-”, „anti-”, „POST-”, „homo-” și „hetero-”, „para-” (ca prefix etimologic grecesc). Detașat de această dispută, „Hussonnet” începu să sărute femeile pe umăr strigînd, mulțumit de replica lui: Să facem nebunii! „Cavalerul medieval” și „vizitiul rus” se certau între ei pe tema anului 2000. Unul susținea că va fi sfîrșitul lumii, celălalt că oamenii vor trăi într-o lume nouă, mai bună, în care nu vor mai fi bogați și săraci, exploatați și exploataitori. „Căpitanul” încerca să-i împiedice să se bată. Hărmălaia era mare și de neoprit. „Flaubert” îi porunci „Mareșalei” să facă liniște și aceasta se execută pe loc:

–Vreți să mă ascultați, ce dracu?! Uitați-vă la epoletii mei! Sînt „mareșala” voastră!

Tăcură toți și bătură din palme rîzînd:

–Trăiască „mareșala”! Trăiască „mareșala”!

Toată lumea primi șampanie și închinare cupele în cinstea „mareșalei”. Se strînseră unii lîngă alții alcătuiind un grup piramidal de coafuri, de umeri goi, de brațe întinse, de trupuri plecate. „Flaubert” privea satisfăcut scena, în vreme ce „Autorul” încerca să-și tempereze invidia recitînd.

„Domnișoara Vatnaz” se așează la pian și începu să cînte acompaniată de „copilul de cor” care bătea cu furie la o „tobă de tinichea”. „Mareșala” îl invită pe „Frédéric” la dans, „femeia-hamal” pe „vînzătoarea de pește”, iar „sălbatica” dansa singură, cu brațele depărtate, imitînd clătinările unei bărci. „Flaubert” le dicta ceva „fraților Goncourt” care se prefăceau că notează în jurnal.

„Autorul” observă că musafirii săi ajunseseră la capătul puterilor, dansau lent, agățați unii de alții. El însuși obosise, îi pieriseră ideile, se săturase de cărți, personaje și capodopere. Simțea nevoia de aer proaspăt. De aceea deschise fereastra. Lumina pătrunse odată cu răcoarea dimineții. După țipetele de uimire se făcu tăcere. Becurile de 100 W costumate în „flăcări galbene” pîlpîiau gata să se stingă; panglici, flori și perle acopereau parchetul; Óntr-un colț zăceau aruncate cîteva cărți; *pete de punch și de sirop se vedeau pe măsuțe; costumele erau ponosite, pline de pudră; cozile atîrnau pe umeri; și fardul, curgînd amestecat cu sudoarea, descoperea niște fețe livide, cu pleoapele roșii, clipind obosite.* „Flaubert” își pierduse chelia, iar „Edmond Goncourt” mustața.

Lumea începu să se îmbrace. Se auzeau „trăsurile” sosind. Bătu ora șapte. „Îngerul” stătea la masă cu niște sardele în față; și „vînzătoarea de pește”, alături, fuma țigări dîndu-i sfaturi despre viață. „Autorul” prinse momentul și făcu o scamatorie (deși nu era mascat în „scamator”) fără încuviințarea lui „Flaubert” și a „Mareșalei”. O făcu pe „vînzătoarea de pește” să-i declare „Îngerului” între două fumuri:

–Știi bine că te voi iubi totdeauna, dragul meu. Să nu ne mai gîndim la asta! Hai să mîncăm.

„Îngerul”, cuprins de primele simptome ale unei indigestii, nu mai putu să se miște. „Vînzătoarea de pește” îl însoți pînă la „trăsură”.

–Ai grijă de aripile lui! strigă „femeia-hamal” pe fereastră.

Rămas singur, „Autorul” își aminti că nu-i văzuse plecînd pe „Flaubert”

și pe „frații Goncourt“. Parcă-i înghițiseră cărțile. Peste puțin timp toți oaspeții săi, ajunși la casele lor, își vor scoate măștile sau vor adormi îndărătul acestora, obosiți. Numai el nu-și poate smulge masca, continuând să trăiască cu ea. Meditînd astfel, zărește pe parchet o bucată de hîrtie. O ridică și recunoaște scrisul unuia dintre „frații Goncourt“: *Chacun se signifie par son costume*. Ar putea fi un bun moto.

scaunele.rtf

„Așa că nu trebuie să așteptăm ocaziile, ci
să le provocăm.“

F. Bacon

PERSONAJE:

Tînărul

Tînăra

Oratorul

Scaunele

Pereți circulari. O cameră goală. O ușă, o fereastră așezată foarte sus și o scară. De tavan atîrnă o lampă cu gaz.

La ridicarea cortinei, scena e slab luminată. Tînărul stă sprijinit de scară, iar Tînăra îl privește.

Tînăra: Hai, puiule, deschide fereastra, trebuie să sosească rapidul, să-l auzim.

Tînărul: Lasă-mă-n pace!

Tînăra: Haide, te rog, urcă-te pe scară și deschide geamul, că pierdem trenul. O să rămînem din nou o viață pe peron.

Tînărul: Și ce dacă, mie îmi place să aștept, să așteptăm împreună.

Tînăra: Ah, acum trece... îl simt cum îmi străbate trupul, încolăcindu-se ca un șarpe. (*Cîteva secunde Tînăra rămîne nemișcată.*) Gata, s-a dus.

Tînărul: I-a rămas umbra.

Tînăra (*supărată*): Nu-nțelegi nimic. Stai și aștepți, așa, fără să ai habar ce.

Tînărul (*calm*): Ba am habar.

Tînăra (*cu năduf*): Atunci spune-mi și mie, că nu mai am răbdare!

Tînărul: Aștept... „ceea ce este scris să se întîmple“.

Tînăra: Ei, da, tu ești cu adevărat un mare savant. Ești plin de calități, puiule. Ai putea să ajungi președinte șef, rege șef sau măcar doctor șef, mareșal șef, dacă ai avea și tu ceva ambiție-n viață...

Tînărul: Dar „ambitia mi se pare absurdă“ și apoi te am pe tine.

Tănăra: „Vin' dar să-ți suflu duhul meu 'n urechi,

Să biciuiesc cu vlaga limbii mele

Tot ce te-abate dela cercul de-aur

Cu care soarta și-ajutorul vrăjii

Se pare că te-au 'ncununat.“

Tînărul: Îți rîzi de mine, doamnă? „Calea omului nu-i stă acestuia în putere și nici nu-i este dat să-și dirijeze pașii.“ Dumnezeu are grijă de soarta noastră.

Tînăra: Puiul meu scump, Dumnezeu „l-a lăsat – pe om – în puterea chibzuinței sale”, adică a liberului său arbitru. „Omul fiind rațional, este necesar să fie înzestrat cu liber arbitru”. Pricepi?

Tînărul: Pricep, Semiramida mea, dar „de multe ori fapta este împiedicată într-un fel oarecare de providența divină”. E rîndul tău.

Tînăra: Eu, una, m-am săturat de jocul ăsta de-a așteptarea fatalistă. Ți-ai îngrămădit slăbiciunile voinței în spatele unui paravan înduioșător, numit „religia suferinței umane”, și-ai rezolvat problema. Nu mă mai joc.

Tînărul (*împăciuitor*): Hai, găinușa mea scumpă, nu te supăra, tu știi că stau prost cu voința, „...j’ai trop mal à la volonté”. Mai mult, „nu sînt în stare să mă descurc, să-mi fixez un obiectiv practic și să merg spre el”.

Tînăra: Fără înțelepciune practică, drăguțule Don Quijote, cum o să-ți transmiți mesajul?

Tînărul: Așa e, am un mesaj, o luptă, o misiune, am ceva în stomac, un mesaj de transmis umanității... umanității, omenirii!

Tînăra: Omenirii, pușor, ai un mesaj, mesajul tău! Ești „o sumă de posibilități”, dar cum vei reuși să treci de la posibilitate la actualitate fără să comunici, să încerci măcar să ieși din tăcere și așteptare?

Tînărul: Am angajat un orator, dulce Dulcinee, Sancho și Rozinanta la un loc. De altfel vom avea și invitați, funcționari, proletari, militari, revoluționari, dominați și dominanți la un loc, în odaia noastră modestă. I-am provocat pe toți prin absurd să-mi asculte mesajul. Ocupă-te tu, frumoasa mea, de scaune și rezervări. E.T., E. Ionesco și actorii să stea în primul rînd, alături de Maiestatea Sa, căreia îi vom linge în ham-hamuri bombeurile pantofilor de lac.

Tînăra iese și intră pe ușă de mai multe ori, aducînd scaune, din ce în ce mai repede, cît să umple scena, în timp ce lumina crește treptat. Se aud trenuri trecînd și oameni vorbind, ca într-o gară.

Tînăra (*gîfîind*): Dar cÓnd, cÓnd ai luat toate hotărîrile astea?

Tînărul: Cînd aşteptam, sprijinit de scară, semnul lui Dumnezeu. Da, Penelopa mea, sînt un Ulise ademenit de versatilitatea acestor vremi. Sophos şi polytropos. (*Se uită la scaune.*) Cu ajutorul scaunelor vom construi scenografia celui de-al optulea cerc al Infernului, al înşelătorilor, care-i va bucura pe oaspeţii noştri. (*Respiră satisfăcut.*) Amîndoi vom fi formidabili, vom da din coate, vom insista, vom urla ca să ne facem auziţi, de va fi nevoie. Îi vom obliga să ne privească, ne vom strecura în mijlocul lor, ne vom freca de ei, pînă vom ajunge bogaţi, celebri, parveniţi, fericiţi (ca ei). (*Tînărul se opreşte brusc, turmentat.*) Ce se-ntîmplă?

Tînăra (*din ce în ce mai uimită*): Ce se-ntîmplă?

Tînărul: Cred c-am încurcat replicile. Îţi recunosc activismul, provocarea în cuvintele mele.

Tînăra: Adică totul a fost o glumă?

Tînărul: Nu ştiu. Poate o demonstraţie prin reducere la absurd. (*Cade pe gînduri.*) Aventura aşteptării continuă! „Nu cred că există pe lume vreun obiect care să merite într-adevăr să te zbaţi, în afară de conservarea reveriei. Tot ce ţi-ai putea dori vine la vremea sa, dacă ştii să aştepţi destul, dar dreptul la singurătate, la meditaţie şi reverie, odată pierdut, rămîne pierdut.”

Tînăra: Puişorule, „fii activ şi treaz“! Nu te ascunde în aşteptare, tocmai acum, cînd uşile s-au deschis, graniţele s-au desfiinţat. Contrariul ar dovedi fie o pseudo-competenţă, fie o mentalitate d’antan. „Cotidianul nu este umil decît pentru ne-simţirea noastră.” Numai prin dialog şi confirmare poţi găsi acordul cu tine însuţi. Întîmpină-i pe invitaţi, fiecare dintre ei e o ocazie. Altfel vei deveni un scaun în aşteptare.

Se aude ţîrîitul soneriei. Tînărul deschide uşa.

Tînărul: Oratorul!

(Oratorul își desface brațele și rămîne răstgînit în aer.)

Oratorul: $\Delta x \sin\phi = \lambda$

$\Delta p_x = p \sin\phi$

$\Delta p_k \Delta q_k \sim \hbar$

Notă: Improvizația *Scaunele* este o lucrare de sfîrșit de semestru pentru un curs de masterat (se cerea o argumentație pro și contra a aceleiași idei).

străina. rtf

Astăzi a murit tata. Sau poate ieri, nu știu. Am primit o „telegramă” cînd stăteam lîngă tatăl meu muribund:

Zăpada a-ngropat orașul. Au dispărut mașinile, blocurile, oamenii, luminile... Întindere albă zărită prin periscop. Yellow submarine. Yellow/Swallow. Un fulg uriaș acoperă ochiul observator ca o pernă pufoasă. În așternutul alb o rază de soare (privire divină? undă laser?) topește, taie, sculptează un Gulliver bolnav.

M-am trezit cînd se crăpa de ziuă. *Am încercat să mă scol, dar nu m-am*

*putut mișca, deoarece, cum stam așa culcat pe spate, mi-am simțit atît brațele, cît și picioarele legate zdravăn de pat de o parte și de alta, iar capul, prins și el în același fel. Puteam privi numai în sus; tavanul și lampa cu șase brațe pe care o cărasem cu ea de la Bucur Obor, după ce ne-am mutat. Pleoapele îmi alunecau peste ochi, iar în gură limba înțepenise, uscată. În față, șifonierul altădată masiv avea dimensiunile unui cub de lemn, dintr-acelea cu care-i construiam castele băiatului meu cînd era mic. Mă simțeam uriaș în dimineața aceea. În dosul pleoapelor continuam să văd cum cresc. [...] Picioarele se lungesc, unul pînă în bucătărie, iar celălalt în sufragerie, strivind cărțile din biblioteca de pe hol. Candelabrul cu țurțuri din plastic se ncurcă în degetele de la picioare, televizorul, cocoțat pe-o unghie, transmite știri. O usturime în talpa piciorului – cafeaua a dat în foc. M-apuc cu mîna de grilele de la balcon, le-ndoi și-mi strecor degetele afară. Zăpada nu se topește în podul palmei. Strîns ca-ntr-un corset în apartamentul cu trei camere, cumpărat în rate. O singură opintire și mă eliberez de cărămizi, mortar, ferestre, oglinzi și atît de multe și mărunte lucruri adunate într-o viață. Cu trupul pe zăpadă și cu privirea agățată de cer. Ne uităm unul la altul. În ochii lui ninge cu liliputani camuflați în alb. Cad lin-liniștitor peste pămîntul întunecat. Ei? Eu? Ei? Eu? Și se topesc. Ei, da, eu, nu. Fac cale întoarsă și cad din nou. Iar și iar, condamnat la o ninsoare sisifică. O preferam pe cea electrică, într-un volum albastru de buzunar. *Sufletul se topea încet, pe cînd asculta ninsoarea lăsîndu-se ușor peste univers – ușor lăsîndu-se, ca o pogorîre a sfîrșitului lor cel de pe urmă, peste toți cei vii și cei morți.**

Apoi a murit. Ningea întruna. Era noapte. Țin minte c-am ieșit afară să arunc plapuma pe care vomitase ultima oară. Începusem deja să arunc. Mă simțeam eliberată și vinovată. Unii încă mai petreceau. A doua zi a anului 2000 venise de cîteva ore.

[...]

Ninsoarea se opri. În capela mică a cimitirului, tata aștepta ultimul drum. Suferințele din ultimele luni nu se mai citeau pe chipul său de om adormit. În jurul coșciugului câțiva cunoscuți. A început slujba. Cîntecul preotului chema îngerii. Îi vedeam desprinzîndu-se din stratul gros de zăpadă. Zburau cu aripi albe, ușoare. Aș fi vrut să-i urmez, dar mi-era atît de frig. Îmi clănțăneau dinții, mîinile îmi amortiseră pe lumînarea care se stingea tot timpul. Înghețasem. Lacrimile le simțeam străine pe obraji. Vocea limpede a preotului care vorbea de iertare, de „locuri luminoase“, „locuri cu verdeață“, „locuri de odihnă“ se-ndepărtase. Aș fi vrut să mă culc în zăpadă, să-nchid ochii, convinsă c-am să mă încălzesc. Somnul alpinistului care cedează în fața frigului, în fața morții. Preotul a tăcut. Mama a leșinat. Coșciugul a fost pus pe o sanie. M-am trezit din înțepeneală și cu cîteva pungi în mînă, l-am urmat pe tata care aluneca pe zăpadă. Mergeam foarte aproape de sanie pe aleea îngustă a cimitirului care părea sculptat în gheață. Strălucea. Începuse să ningă. Fulgii cădeau peste pleoape. Crăiasa Zăpezii ne aștepta undeva și avea să-l învie pe tata. Picioarele se afundau în zăpadă. Cerul era albastru, sticlos. Mă bucuram de minunea ce avea să se petreacă. Și convoiul s-a oprit. Voiam să mai merg, nu-nțelegeam. În față o movilă de pămînt înghețat murdărea zăpada. *Totul s-a petrecut pe urmă cu atîta grabă, siguranță și firesc, încît nu-mi amintesc nimic. Un lucru numai:* eram prinsă cu tot felul de lucruri – să dau pomană, să plătesc preotul, să schimb cîteva cuvinte cu cei care veniseră... Așa n-am văzut cînd l-au coborît pe tata în groapă și nici n-am aruncat o mînă de pămînt deasupra. Poate de aceea arunc acum aceste cuvinte pe pagină, într-o duminică de iulie, cînd soarele topește smoala.

Pe masa albă de plastic zac de-a valma cărți, manuale, pagini amestecate cu printuri diferite, o fostă cutie de conservă transformată în suport pentru pixuri, creioane, agrafe, gume mutilate, un pliant reclamă la pizza, ba chiar un mesaj electoral tipărit pe o fițuică. Ușa balconului e dată la perete, iar perdeaua s-a agățat de un vraf de foi nearanjate, peste care recunosc ambalajul roșu al unui top nou-nouț de hîrtie. Căldura ajunge în valuri pînă la mine. Așa cum stau, văd o bucată de perete alb (al blocului de vis-à-vis) și o parte de cer senin ca-ntr-un peisaj grecesc din reclame, pe care-l populez cînd cu un preot bătînd toaca, cînd cu un Zorba dansînd dionisiac (personajele ar trebui să zboare ca-ntr-un tablou de Chagall lipsit de roșu). Pentru o clipă am zburat către cupola Operei din Paris. Te duci, o, clipă, care ești atît de frumoasă! Mă-ntorc către ecranul calculatorului ca să-nchid fereastra cu Solitaire, un joc terapeutic în acest sărăcăcios, dar educativ departament al universului. Habar n-am de ce-mi vin acum în minte sintagme de genul „școală de corecție” (sau de corectură), „detașament de muncă”, „lagăr de concentrare” („concentrare” cu sensul de „însușire a atenției care constă în fixarea prelungită a conștiinței asupra unui obiect, a unei probleme sau a unei activități și sustragerea de la altele”, v. DEX, Ed. Univers Enciclopedic, Buc. 1996). Despi trece pe lîngă mine cu o sticlă de șampon cu urzici. După cum îi stă părul, tocmai s-a spălat. Da, stimabile, avem și baie. E timpul să-ți prezint a-/de-partamentul în care lucrez: cum intri, în stînga, e baia, iar drept în față, biroul șefei, lîngă, bucătăria și, în fine, la dreapta, sufrageria (biroul?!) redacțională, în care mă aflu acum Eu, Despi, calculatorul, imprimanta și telefonul care nu se-nchide bine. Scotocesc în geantă după discheta cu R.B. (adică Recycle Bin). Deja am pus-o, apăs pe Floppy, mai multe fișiere... Despi îmi atrage din nou atenția. Într-un pahar cu apă a pus puțin șampon, a demontat un pix și i-a luat tubul de plastic. O urmez curioasă pe balcon. Înmoaie tubul în „soluția” preparată, îl pune la

gură și suflă. La început baloanele nu sînt prea reușite, se sparg repede. Apoi însă cresc frumos și se desprind ușor de tub, alunecînd pe cîte o frunză sau dînd colțul... blocului (ne amuzăm de expresia „a da colțul”). În soare, pe membrana fragilă a baloanelor se zăresc curcubeie asemănătoare celor din băltoacele de pe stradă, în care apa se amestecă cu benzină de la mașini. În copilărie, cercetam adesea, după ploaie, băltoacele din parcare (sau căutam melci în grădina din fața blocului, dar asta e din altă carte). M-așez din nou în fața calculatorului și deschid un nou fișier, pe care-l numesc „baloane de săpun”. Salvez rtf, reamintindu-mi cînd am făcut ultima oară baloane de săpun: pe vremea studenției, la Cluj, într-o vacanță de vară, la bunicii Mariei. Găsisem prin sertare, din întîmplare, „instrumentul” de făcut baloane, identic cu cel pe care-l foloseam și cînd eram copil. Era una dintre cele mai ieftine jucării pe care puteai să le cumperi de la librărie. Alcătuit dintr-un băț care se termina la unul din capete cu un cerc gol pe dinăuntru și cu marginea interioară ușor crenelată, „instrumentul” din plastic galben, mai mic decît un creion obișnuit, crea feerii de baloane efemere, în urma cărora nu rămîneau decît cîtiva stropi. Astfel de baloane de săpun sînt și textele *d’antan* pe care le arunc astăzi pe fereastra alb-verzuie a calculatorului, cu sentimentul că le arunc definitiv... în lume, înstrăinîndu-le.

de.qxd

Foi albe de diferite nuanțe, cu marginile zdrențuite sau tăioase, scrise cu stiloul, cu pixul sau cu creionul, unele bătute la mașină, în majoritate format A4. Printre ele un articol decupat dintr-o foaie de ziar. E încadrat într-un chenar negru și se numește *Omul orizontal*. Lîngă titlu și primele 2-3 rînduri („Pînă la urmă, Dumnezeu m-a pedepsit pentru lene. Am avut totdeauna mai multe idei decît am pus în practică.”) fotografia autorului, așa cum se

obișnuiește în cazul rubricilor permanente. Ultimul articol al lui Mircea Nedelciu, apărut în iulie 1999. [...] (Mă gândesc că poate fi un semn al reculegerii pe pagină.)

Răsfoiesc aceste pagini cu texte lipsite de titluri, nehotărîndu-mă încă să le recitesc. Pe o foaie există totuși un titlu, singurul, e scris cu majuscule: MECANISM. În rest, pagina e goală, așteaptă (de câți ani?) un text care s-o îmbrace. O folosesc ca pe un ecran pe care pot proiecta orice vis, orice idee îmi trece prin minte. Pare odihnitoare printre atîtea pagini scrise. În orice carte, mai ales în cele de proză, ar trebui să existe cîteva pagini albe, un răgaz al lecturii. Și în viață sînt astfel de momente albe, ca altădată nopțile albe ale celor care urmau să devină cavaleri. Clipe de tăcere, în care alegi una dintre alternative: renunți sau o iei de la capăt. Pentru amîndouă îți trebuie curaj. Mă gândesc la momentele albe ale celui părăsit, ca și ale celui care părăsește, ale celui căruia îi moare cineva drag, la pustiirea celui care tocmai a ieșit la pensie, la căderea în gol a unei persoane rămasă fără serviciu sau la acele momente în care o femeie află că e însărcinată și trebuie să ia o decizie – oricare la fel de dificilă, căci a purta răspunderea unei morți e la fel de greu ca a purta răspunderea unei vieți. Cărțile sînt scrise, și ele, în astfel de momente albe. Așa am hotărît și eu să arunc în lume aceste gunoaie literare, să mă proiectez, fragmentîndu-mă, în ochi străini, pentru a-mi întregi apoi imaginea din privirile celorlalți și a afla, în sfîrșit, cine sînt.

O singură pagină, în afară de cele două amintite, se mai deosebește de celelalte. Pare rătăcită, dar rătăcirea ei capătă sens pentru mine, fiind vorba despre distribuția piesei *Trei surori* de Anton Pavlovici Cehov, spectacol Ón regia lui Alexandru Darie, care m-a marcat la vremea respectivă.

Oana Pellea în rolul Mașei și Marcel Iureș în rolul lui Verșinin au reușit să creeze împreună un cuplu desăvîrșit. Pentru o clipă am văzut un halou cuprinzîndu-i pe amîndoi. Jucau ceea ce A.P. Cehov nu scrisese, ceea ce se află dincolo de textul piesei, frumusețea dureroasă a iubirii neîmplinite. Am

plecat convinsă că n-am să ajung niciodată la „Moscova“. A fost unul dintre momentele mele albe, care s-a prelungit penibil pînă am învățat că un vis nu poate fi împlinit decît treptat, iar drumul e inițiat, plin de obstacole mărunte, unele înșelătoare, de suferințe pe care le poți îndura pînă la un punct (altul pentru fiecare), dincolo de care domnește rîsul nebunului sau rugăciunea pustnicului.

De „un temperament de Hercule“ – vorba lui Flaubert – are nevoie un scriitor, în afară de „nepotolita nevoie de a scrie“. De aceea am citit de multe ori, ba chiar am și copiat-o, fiindu-mi de mare ajutor în ale scrisului și ale vieții, scrisoarea sabatiană către un drag și îndepărtat prieten: „Abia atunci te vei afla în situația cînd, în afară de talent și geniu, vei avea nevoie și de alte atribute sufletești: curajul pentru a spune adevărul tău, tenacitatea de a-ți continua munca, un amestec ciudat de încredere în ceea ce trebuie să spui și repetata neîncredere în puterile tale, o combinație de modestie în fața gigantilor și de aroganță în fața imbecililor, nevoia de afecțiune și curajul de a rămîne singur pentru a respinge ispita, dar și pericolul bisericețelor și narcisismului.“ Nici astăzi nu transcriu detașată aceste rînduri din romanul *Abaddon Exterminatorul*. Întorcîndu-mă la textele mele din „tinerețe“, îmi par acum sărace. Mă-ntreb dacă are sens să mai fiu altceva decît un Pierre Ménard al noului mileniu.

săpun.qxd

Îmi rod unghiile cu o voluptate pe care n-am mai trăit-o din copilărie. Simt pînă și gustul săpunului rămas albicios, lipit de partea interioară a unghiilor. Apăs degetul de dinți, căutînd să apuc pielița. Mă ustură. Într-un loc a dat sîngele. Îl sug repede să nu se risipească. Parcă n-ar fi sărat. Unghia arătătorului miroase a tutun. E mai galbenă decît celelalte. Un cîrcel în călcîiul drept tulbură pofta de mine, de mîinile mele. Pipăi cercetător

suprafața ușor întărită a tălpii. Am văzut odată, într-o gară, o femeie cu tălpi fabuloase. Își scosese picioarele din sandale și le așezase deasupra valizei, în așteptarea trenului. Andri mi-a scris că în avionul spre America îi recunoști pe americani prin faptul că își scot picioarele din pantofi, ca să nu li se umfle în timpul călătoriei îndelungi. Tălpile femeii păreau două urme decupate din pământul uscat, crăpat, pe care rătăcea o familie săracă, într-un film brazilian văzut la Cinematecă, în sala aproape goală. Așteptam să iasă un șarpe subțire, de culoarea prafului sau un păianjen păros din crăpăturile formate în stratul cornos. Dar uitându-mă mai bine (noroc că femeia dormita!) am văzut în tălpile acelea două hărți, ghiceam râurile, munții, lacurile, poate aș fi descoperit și ascunzătoarea unei comori, dacă Floarea nu și-ar fi retras grăbită unicatele la strigătul bărbatului ei (bănuiesc). Ar trebui expuse într-un muzeu al tălpilor de ceară, în care exponatul cel mai valoros ar fi – desigur – un mulaj după călcâiul lui Ahile. Într-o proză de-a Simonettei, este descrisă la un moment dat topirea unor manechine de ceară și amestecarea lor. Cred că mi-a copiat fragmentul, fiindcă îmi plăcuse mult. Îl reproduc: „Culoar lung ce pare nesfârșit din cauza obscurității. Avansează cu grijă pentru a micșora la minimum zgomotul tocurilor cu flecuri metalice. Intră într-o încăpere unde sînt îngrămădite numeroase statui de ceară uitate sau lăsate acolo din cine știe ce motive. Privirea trece de la Voltaire la Bismarck, de la Madonna la Elvis, se oprește asupra unei scene din bătălia de la Azincourt, apoi la o altă ce fixează momentul debarcării în Normandia pentru a reveni asupra figurilor înfricoșătoare ale sultanului Mohamet El-Fatih și voievodului Vlad Dracul. Nu departe, J.F. Kennedy zîmbește galeș *mai, mai să topească războiul rece* alături de Roosevelt, Churchill și Stalin, încadrați la stînga de profilul lui Dante și la dreapta de cel al lui Lorenzo Magnificul. Vis-à-vis se află Rousseau și Martin Luther King față în față cu Magellan și Columb, iar lîngă ei se îngrămădesc membrii formației Beatles stingheriți de armura lui Richard Inimă de Leu, împuns la rîndu-i de bastonul lui Charlot, flancat și el de Cervantes și Shakespeare. Într-un colț stau Michelet și marchizul de Sade, alături de Marcel Proust, Madame de Pompadour și Charlotte Caudray cu

rochiile puțin mototolite de «Enola Gay» și «Little Boy». Deodată se aude un zgomot surd, urmat de trosnituri și scînteii. Temperatura crește și figurile încep să se topească, să curgă, să se amestece: șapca lui Fidel Castro și cascheta lui De Gaulle cad peste peruca Regelui Soare, un braț al lui Nijinsky se desprinde grațios și turtește pălăria lui Michael Jakson, coafurile reginelor Victoria și Nefertiti se preling peste gulerul lui Carol Quintul care alunecă la picioarele lui Marilyn Monroe topită de-a binelea în brațele lui Ceaikovski peste care se prăbușesc simultan Einstein și El Che acoperiți de uniforma lui Mao, zîmbetul lui Gandhi și mustățile lui Dali. Se retrage cu grijă, pentru ca în cele din urmă, speriată de moarte, să se răsucească brusc și să o rupă la fugă privind peste umăr cum valurile colorate par a se apropia din ce în ce mai mult...”

Răsfir degetele și-mi cercetez mîinile. Sînt aproape de ele, dar parcă le-aș privi prin lunetă. Azi, la bibliotecă, „imobilizasem” o pagină ca să copiez un pasaj. Concentrată asupra copierii, într-o lume a literelor de mîină și de tipar, am împietrit brusc la vederea ghearelor. Degetele unei păsări răpitoare sau picioarele unui păianjen posesiv însîngeraseră pagina. În jurul meu, nici o mișcare. Îmi venea să țip, dar am transformat dibaci strigătul într-o tuse mai zgomotoasă, care a făcut doar pe un singur cititor să-și întoarcă fața spre mine. Mă oprisem la timp. Mîna lăsase paginile în voia lor. Am căutat pagina 102, am pipăit hîrtia poroasă cu buricele degetelor, aplecîndu-mi fața către ea. Mirosea a carte de bibliotecă publică (e un parfum special, un amestec de insecticid, umezeală și hîrtie îngălbenită, dacă e vorba de o carte mai veche). Un șoarece cu aripi, asta trebuie să fi fost. Eu însămi îl creasem, desprinzîndu-l din carte, în liniștea de mănăstire a bibliotecii. Teama stăruie încă, teama de mine, de monștrii pe care i-aș putea crea, aproape fără să-mi dau seama. Cobor să fumez o țigară. O montez în țigaretul de lemn, curățat azi de dimineață. Două tipe papagalicesc ronțăind biscuiți „Berceni”. Mă cam enervează sporovăiala lor, așa că mă așez pe treptele de la intrare și urmăresc cu gîndul aiurea fumul care se ondulează baroc risipindu-se în aer.

Directiva Consiliului CE 89/622/CEE: Tutunul dăunează grav sănătății. Fumatul cauzează cancer. Vîntul începe să bată mai tare, o frunză cade chiar la picioarele mele, ridic ochii... degetele sînt lemnoase, ca niște crengi noduroase la încheieturi... pînă la cot, mîna e o prelungire a țigaretului din lemn de tei. Sar de pe scară și arunc mucul care aterizează pe frunză. O picătură de apă se prelinge pe pielea ușor aspră a mîinii. Urc pe scara de lemn care scîrîie la fiecare treaptă. Scîrîitul ei seamănă cu cel al scării, tot de lemn, a Liceului „Gheorghe Lazăr”, azi renovat și colegiu. Am prins și-un cutremur acolo, dar, slavă Domnului, nu pe scară. Mă sprijin pe balustrada lucioasă. Mîna îmi pare străină. Cred că o iau razna. Poate ar trebui să plec acasă. În sala de lectură un bătrîn citește fără ochelari, cu nasul atingînd pagina cărții. Îl cunosc de cînd am început să frecventez biblioteca. E nelipsit, are locul lui, pe care-l ocupă de cînd se deschide sala de lectură. Nu deranjează pe nimeni decît atunci cînd își suflă nasul, lucru pe care-l face la intervale de cîteva ore. Simonetta mi-a spus la telefon c-a visat că era la Biblioteca Națională și lîngă ea s-a așezat un pitic, ca aceia de la circ, dar îmbrăcat obișnuit. Cu coada ochiului s-a uitat la cartea pe care i-a adus-o bibliotecara. Era în germană, destul de voluminoasă. Desluși cu greu titlul, de abia cînd piticul a făcut o pauză: *Die Blechtrommel* de Günter Grass. Și mie îmi trecu același gînd, stimate Cititor, piticul era Oskarchen și-și lăsase toba de tinichea la garderobă sau era, poate, Bebra care o căuta pe Raguna Roswitha în paginile cărții. Culmea e că mie mi s-a întîmplat să întîlnesc un personaj nu în vis, ci în miezul zilei, în centrul Bucureștiului. O femeie cu părul lung, blond decolorat, ușor vălurit, ca-n picturile lui Sabin Bălașa, și cu fața de-o albeață nefirească stătea în fața panourilor de lîngă Biserica Italiană, cercetînd anunțurile și afișele expuse. Purta un costum alb, tricotat, din două piese, iar pe braț îi atîrna o geantă de voiaj albastră pe care scria AIR FRANCE, un model din anii '70. Era încălțată cu sandale albe cu tocuri cui scîlciate, iar ciorapii albi cu fire trase îi făceau gleznelor să pară incredibil de subțiri. N-am văzut-o decît din profil, nu m-am oprit și nici n-a întors privirea către mine, dar am știut că este ea, Blanche, aterizată pe un bulevard

bucureştean dintr-un avion de hîrtie pierdut într-o altă dimensiune, în zborul său printr-o sală de lectură.

fragmente.qxd

Am recitit cele cîteva texte rămase din dosarul cu pagini bizare. E ca şi cum m-aş afla în faţa unor fragmente scrise de altcineva, din care ar trebui să alcătuiesc capitolul unei cărţi şi nu ştiu cum. Par scrise de un heteronim feminin al lui Pessoa, rătăcite printre cele 27 543 de documente rămase de la acesta, fragmente pe care nici un editor nu le-a inclus în vreo variantă a *Cărţii neliniştirii*.

Fragmentele sînt scrise la persoana I, cu alunecări la persoana a III-a, personajul-narator fiind localizat într-un spaţiu închis, o cameră de bloc, la parter („Eu stau la parter.“), o cofetărie („În cofetăria «trei litere» – cum îi spunem noi – e un pustiu amenajat.“), o sală de curs a Facultăţii de Litere („Curtea facultăţii văzută pe geam, de la etajul 2.“ şi „Asfaltul din curtea Facultăţii de Litere din Bucureşti poartă semnele trecerii unor O.Z.N.-uri.“).

E o zi de (primă)vară sau de toamnă. Niciodată iarnă, niciodată noapte. Personajul-narator funcţionează ca un detector hipersensibil al realităţii din preajma sa. De la faţa de masă, paharul roşu de plastic, ultimul rînd citit dintr-o carte pînă la discuţia vecinilor din faţa blocului, pînă la blocul de vis-à-vis se întinde lumea pe care o percepe. Fereastra e singurul mod concret de a comunica cu exteriorul. Această deschidere prin fereastră apare în texte direct („curtea facultăţii văzută pe *geam*“, „Chiar sub *fereastră* mea vecinul îşi zdrăngăne cheile.“, „Din nou la *fereastră*.“) sau indirect, prin observarea unor personaje: „Fiica, rămasă fată bătrînă, îşi ajută tatăl să urce scările.“ (ale blocului din faţă), „O femeie tînără, îmbrăcată în verde, închide uşa blocului, certîndu-şi părinteşte copilul, din care se vede doar căciula cu

ciucure imens și ghiozdanul.” sau „Galben de soare. Vine tata. Aș vrea să-și deschidă ușa cu cheia”. Alteori deschiderea acestei lumi care izolează se realizează auditiv: „afară e prea mult zgomot”, „tămbălăul ia proporții”, „pornește motorul”, „claxonul”, „vecinii discută în fața blocului”, „îi aud”, „bate le ușă” etc.

Comunicarea cu lumea din afară se realizează împotriva voinței personajului-narator, fiind resimțită brutal, chiar hiperbolizată uneori în efectele ei, mai ales cea auditivă: „Îi aud deși îmi impun surzenia”, „Avalanșa de râsete umple camera de la parter. Pîrîie pereții” etc. Se conturează astfel un univers autist, în care singurele deschideri permise sînt cele prin intermediul cărților (prin referințe literare: „Raza se-ntoarce mai puternică găurind ochiul meu din frunte. Polifem, ciclopule, ești orb! Tînărul orb întîlnit de Leopold Bloom. *Ce visuri o fi avînd, dacă nu vede?*”), prin muzică („O altă jumătate de oră s-a scurs. Casetofonul ia locul clepsidrei. Muzică-n loc de nisip.”, „Orga, Bach... se potrivesc de minune cu atmosfera.”) sau prin stabilirea legăturii cu prietenii: „O voi suna pe Maria cînd se termină caseta”.

Țigară, pahar de plastic, mașini, vecini, femeie (copilă, fiică), scris (scriu, stilou), bloc, cameră, casetă (casetofon, muzică), muște, frunze sînt cuvintele care se repetă în aceste fragmente și care trasează schematic lumea personajului-narator, o lume construită din enunțuri adeseori scurte, chiar lipsite de verbe, imprimînd un ritm special. În textele bătute la mașină a încercat să urmărească acest ritm prin aranjarea în pagină:

„Fiica, rămasă fată bătrînă, își ajută tatăl să urce scările. Vîntul
răscolește crengile, care-n lupta pentru fiecare frunză, mozaichează
lumina.

O voi suna pe Maria cînd se termină caseta. Ultima melodie. Se
întrerupe brusc și diform.”

sau:

„Desenele în cretă devin tot mai puțin vizibile, linse de ploaie. Ele sînt

încadrate de două mașini: Fiat-ul și o Dacie cu husă de ocnaș. Liniile dispuse vertical corespund cu barele orizontale ale suportului de bagaje de pe Fiat. Fiat lux! (rîde) Roșu, motorizat, în carcasă de metal, merge cu benzină și om la volan. Aiurez. Alienarea mașinii de către om. Dumnezeu, plictisit, n-are chef nici măcar de un little potop.”

Acest ritm oarecum ordonat este rupt de cîte o replică rostită ascuțit, ca un țipăt în cuvinte (altfel, dialogul lipsește, apar doar frînturi din discuția altora):

„La masă, la masă!”

„Au!”

„Doamne, ce cald e!”

„Radu! Radu! Radu!”

Este marcat astfel un punct maxim al tensiunii interior-exterior care generează această scriitură de tip autist, fragmentară, fărîmicioasă, aflată sub semnul fragilității și care este pusă în abis, în fundul unui pahar sau în conținutul unei țigări:

„Mă uit în fundul paharului. Fărîme lîngă fărîme. Una nu seamănă cu alta. Harta unor insulițe aruncate într-o mare rotundă, atît de transparentă încît văd scrisul, literele foi de dedesubt.”

„Pe naiba, tutun. Iarbă uscată (asta-n cel mai bun caz), bețișoare, bucățele de plastic, hîrtiuțe. Popor de diminutive în cilindrul rotit în foaie albă, de-mpachetat.”

Dar poate că totul nu este decît un joc, personajul-narator nu mai e luat Ón serios de naratorul-personaj:

„Clonțopel – clopoțel. Clipoțel – clopoțel. Clotoțel – clopoțel. Clapoțel – clopoțel. Cloțopel – clopoțel. Calțopel – clapoțel ... rîde... cu fața la oglindă... clopoțel – clapoțel. Clopoțel – clonțopel...”

Strîng foile împrăștiate pe birou și le vîr în dosarul de pagini aruncate.

zile.qxd

28 martie 1994.

Azi după-amiază a murit EUGEN IONESCU.

Filmul despre Artaud s-a terminat ca orice viață.

Prietenia e deja nostalgie.

La bar, între două cești cu ness, fără țigări, cu milă.

Văd. Tace. Firul subțire, de mătase, intră în carne.

Taie, Atropos! [...] De ce nu răspunzi?

„Mai bine să sfințesc fleacurile, decît să compromit sfinții.”

Absurdul sfințește fleacurile sau compromite sfinții?

Răspuns:.....(a se completa citeț)

Brahms. Pian. Vin. Atmosferizare.

Rîde-n colțul drept al afișului. Clown.

–Cercul ei mă înduioșează, cît sînt eu de fotografiat.

Opium. Scria. Desena. Regiza.

Și el murise demult.

Moartea e mers, vorbind de unul singur, în față.

Frig (bÓrrr!)

Doamne, lisuse Hristoase, miluiește-ne.

În spatele ei, vorbea ea, mai tânără cu un an.

(Anii nu se măsoară în ani.)

Scaun gol, pahar gol, om pe jos. (vai!)

Mă sinucid cu propria-mi mașină de scris. (vaai!)

Îmi ia locul fără s-o știe nimeni.

N-are față, e-un portret.

Vine.

Mi-e frică!

Bat m și o și r.

Rideo, ridere, risi, risum. Închid dicționarul.

Cortină, nu punct. (puncte-puncte)

Mulțumesc.

*

26 februarie, fără an.

Vineri.

Camera se Ȧnghesuie Ȧn evantaiul mașinii de scris, ȦmbătrȦnite aiurea.

Bob Dylan șterge cu un cȦntec casetofonul.

Fereastra e o iluzie. Afiș cu un bloc.

Aplauze.

Cea mai albă foaie.

De data asta chiar cȦ nu scriu eu. Rotișe și arcuri. Ȧmi atȦrn la gȦt lumea
ceasului. Mecanism. Ora se ascunde-n rubine.

Sare butonul. Eject. O casetȦ. Totul a fost Ȧnregistrat. HȦlas!

Play. BȦzȦit. ChitarȦ. Carte cu coarde.

Femeia care a murit acum doi ani, vecina mea, trece cu-n batic mov și-o
sacoșȦ cu vase.

Foto la domiciliu. CȦte ferestre, Doamne!

Copacul Ȧl uitasem sau Ȧl Ȧnghișisem. De fapt, chiar l-am Ȧnghișit.
RȦdȦcina mȦ privește ostil din coșul de rȦchitȦ, sȦtul de cocoloașe.

Uite!

PauzȦ de dupȦ-masȦ.

[...]

Chelie fumȦtoare Ȧn pulover verde.

Baghetele proaspete trag un om Ȧn fȦș cȦtre scara de ciment.

Mi-e frig.

Vine primȦvara! Muguri ȦnflorișȦșteaptȦ Ȧncrengiuscate. RecuzitȦ.
Compunere. ClișEU.

Eu, usturimea din talpȦ. Nisip Ȧncins, de deșert. Floarea carnivorȦ a
micului prinț. PreferȦ cȦlcȦie de celebritȦți.

Ȧn ghiveciul cu trifoi se zbate o vrabie, cu burta umflatȦ. A mȦncat prea

multe firimituri. Avion prăbușit.

Arde! Țipete – moarte – lună plină – pixul galben scrie albastru – cer – plimbare – gropi – experiență – viață – of! (Acest cârnat poate fi citit și pe verticală, adică, un cârnat pus la uscat.)

Reluare: of! – tu ești cel mai bun prieten – punct – cu literă mare – Dar prietenia e pur și simplu. Donc, fără grade de comparație, adjective ș.a.

Chère E., eu îmi... Nu, nu mă pot confesa. Probabil te-ai plictisit de cuvintele altora.

Bătrânico, de azi înainte, scrie ce vrei! Libertate!!! (surle și trâmbițe)

..... (așteptare anxioasă)....Dracu să te ia...Dracu să te ia...Dra

De ce?

.....nu răspund la întrebări fataliste....nu răs

Miroase a spiritism. Poluare!

Doamne! Dumnezeu ecologic, fă-ne cu ochiul (am tăiat semnul exclamării ca să nu păcătuiesc)

Haloul metalic scuipe pupile triunghiulare. Ploaie ascuțită.

Capul meu! Dau un zeu, un zmeu pentru capul meu. Unghiuri nenorocite, sub 90 de grade!
Au!

OK, îți jertfesc coiful lui Don Quijote. Îl scot încet, să nu-i sară literele.

Poftim, ia-l.

N-ai nevoie? Tu nu ești Dumnezeu! Piei, Necuratule! (scuiat de trei ori)
Fir-ai să fii tu de sosie! Sosie. (a se citi în franceză) Contraparanteză: ce crezi,
Mme de Ferentari, că numai tu l-ai citit pe Molière?

Foaia se șterge. Icoana atîrnă șui pe peretele dinspre răsărit. O îndrept.

Din albumul trîntit pe jos țîșnește culoare. Roșu Chagall.

Glastra de albastru cade-ntr-o rîină, îmbătată. Mare-n covor. (Și nu era

nici o floare.) Întoarcerea lui Ulise.

Numiți trei poeți care se numesc Homer: concurs pentru cine știe nu se-neacă.

Moby Dick îmi aruncă discret un dicționar. Izbitură. Mă scufund cu Larousse-ul.

Oamenii de la subsol (boxă, subterană) se numesc șobolani. Vin către mine în pas alergător. Se-ntrec cu gîndacii de țevi. Proverbiala ospitalitate românească.

Venit, sărit, bălăcit. Aventură (eroică) în butoiul cu varză. Fermentez.

Într-o bucătărie, pentru ciorbă. Mamă, mor!

Încă n-ai murit?

În burta mea. Ce putoare! Metalul cade greu, tușul face rău. Infern. Dante nu prea avea imaginație. Ies.

Angajament (solemn): A doua oară n-o mai ratez. Promit!

*

Cald. Cald. Cald. Fustă, bluză, păr, pantofi, chiloți, lanț cu cruce. Panseluțele s-au uscat în ghiveci, deși le-am pus apă. Pastilă pentru inima care bate prea repede. Citesc *Madame Bovary*. O viță de vie ca un șarpe bolnav. Se-ncolăcește în jurul meu. Strînge. Bat la mașină cu furie, de frică. Vînt uscat. Gu-gu-știuc. Iisus, Maria și Van Gogh sînt spectatori. Jurnalul mă agresează cu coperta lui albă. Dacă-l deschid, mor, fiindcă voi scrie că mor, azi, marți. Sfinte Antoane, ispitirea ta așteaptă... deasupra lui Dostoievski, lîngă pat. E tîrziu, plec și scap.

E noapte. Țîntării nu mă lasă în pace. Lucrarea la filsofie, despre

Platon, despre Thomas Mann, e departe. Epidemie. Vecina de sus își mută scaunele. Hîrtii, cărți, fotografii, re-produceri. Obiectele mă-nghit, resemnată. Mătreață. O gură de ness. *Borges despre Borges*, agendă, *Lingvistică și filosofie*, *Phaidon*, *Moartea la Veneția*, *Caietul albastru*, *La pensée du dehors*, gumă, pix roșu, brichetă – le numesc ca să mă sprijin pe ele. Scot brățara de la mîna stîngă, convinsă că mi-a mers prost de cînd am pus-o.

După dușul cu apă rece își roade unghiile zgribulită. Cîte s-au mai petrecut în spațiul alb! Spasme lîngă sticksuri turcești și esești spanioli. Pe ochiul stîng al lui M.E. am lipit portretul lui Rimbaud. Mise-en-abîme.

Deja vineri. Te depărtezi cu joi. Săptămîna viitoare mai vii?

Ghinion. Murdară. Banda ta s-a cam dus și mie nu mi-a dat bursa. Lumea e împotriva lumii. Arcurile răspund mișcărilor corpului meu. Țîntarul bîzîie răutăcios. Arunc cearșaful. Nimic nu se schimbă. Tată, eu renunț. Păcatele mă sufocă mai mult decît căldura.

*

În a cincisprăzecea zi a lunii lui Mărțișor vă leato două mii de la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos.

Legămîntu

Văzîndu noi că a scisului lucrare îi este preste putință a o duce la bun

sfârșit priatinei noastre Ana (pre numele ei de taină Ruxandra) am scris acest legământ pre carele ea cu a sa mînă proprie îl va semna și pecetlui, legîndu-se în fața lui Dumnedzău și a noastră, a umilei roabe și martore Alina, că va scrie în fiecare zi cel puțin o pagină din al domniei sale opus *Recycle Bin*.

Am zis.

Semnătură

Martor, Alina O.

Cui n-o ține legămîntu

Să-i ia Dumnezeu cuvîntu (scris).

croșetez.qxd

Lucrează. Modelul din revistă prinde „viață” pe andreele circulare. Negru, verde, roșu, galben orbitor. Ochii i se rătăcesc printre ochiurile colorate. Deși pornește de la un model, nu știe ce va ieși la sfârșit. Becul luminează slab. Apropie și mai mult capul de mîinile încurcate în lînă. Penelopa tricotează mexicani cu pălării roșii și fețe galbene, așezați în rînd, ca la armată, dar fără puști. Stau în noapte așteptînd un semnal, o parolă, o molie, ceva. Croșetează pe muzică de J.-M. Jarre. Nu-i place deloc tăria solară a galbenului din poncho. Ar deșira ca să pună orange, dar strică vraja, șterge destinul. Înfige foarfeca sclipitoare și taie firul galben al vieții. Atropos. Clotho, Lachesis, Atropos. Copil fiind, se căznise să învețe pe dinafară numele Parcelor, după ce le descoperise în *Larousse*-ul cel vechi al bunicului comandor. Gîndurile împleteau o dată cu mîinile, dar altceva. Romanul lui Hesse zăcea pe birou, deschis la o pagină oarecare, pe Ivasiuc îl ascunsese sub o cochilie de melc dantelată. Covorul pare țesut din alge roșii, iar Van Gogh și Iisus în cărbune sînt lipiți pe pereții de sticlă. Ies încet, mă strecor, dintr-o poză alb-negru cu oameni pe calea Victoriei. Aparatul m-a surprins

ieșind din librărie. Îmi adaptez plămînii la noile condiții de viață și nu tocmai sigură pe picioarele pe care le simt unindu-se, mă lovesc de cutia de carton a cernelii, imprimată cu picturale litere chinezești. Urmează un pasaj despre oglinda lui Agop, o nuvelă a lui Casares și un citat („Imbecile ver de terre”) parafrizat: imbecile poisson d’eau. Se constată că e un pleonasm, după care se face referire la redacția ziarului *Telegraph* și la Aeolus. Curenții turbionează apa acvariului. Reușesc să deschid sticla cu cerneală. La început, subțire vînă de nobil sub piele, firul înaintează timid, se ramifică poetic în felul liniilor frunzei, ca să se îngroașe prozaic, transformîndu-se în intestinul gros al unei vaci rumegătoare de alge albastre. Apa acvariului se albăstrește treptat. Alege ghemul albastru pentru poncho. Pupilele de culoarea lemnului umed, cu urme verzui de plante putrezite fixează albastrul marin al firului de lînă. O văd așezîndu-se la birou, pe scaunul cu brațe lucioase, descleiate. Deschide caietul cu coperte albe, apoi umple ritualic stiloul cu capac auriu. Scribe cu cerneala de un albastru transparent un poem:

scutul lui Ahile

Andrelele împletesc ochi după ochi
fără să-ntîlnească obstacol
sigur și calm.

Cîteodată mi-e teamă
că firul s-ar putea rupe
așa, de la sine,
și andrelele oprite
– în lipsă de materie primă –

ar înțepeni.

Îmi imaginez ce s-ar ÓntÓmpla:

casa galbenă fără acoperiș,

copacii fără coroane verzi,

copiii fără capete zburînd

în lumea de relon fără cer.

Cruciulițele colorate, așezate-n

pătrățelele foi de hîrtie,

alcătuiesc planul original.

Modelul crește în mintea lucrătorului

dÓnd peste cap disciplina manuală.

Cuibărită-n cuget

ideea bolnavă îl îndeamnă

la fapte mărețe

de erou.

De aceea-și încheie

-îl vedeți pe fereastră -

socotelile vechi cu trecutul

și deșiră, și deșiră

zi de vară pînă-n seară

bonețele, botoșei,

cămășuțe și vestuțe,

ciucurei și dodoșei,

toate cele tricotate.

Îndesate Ón trei desagi
ghemele pe o spinare
de pitic pe drumul care
duce, da, peste hotare.

II

Schiurile cu plută la capete
străbat muntele lînos
dar
prea multe scame,
prea multe scame,
un popor de scame revoltat
Ón calea lor,
Ón calea mersului Ónainte,
Ón calea progresului,
stimabililor.

Lupta-ncepe-n
aplauze pe loc Ónecate
de ploaia încinsă de scame.
Schiurile, ascuțite metafore,
nu se lasă topite
strivind zeci de scame –

sute și mii – strigă asudați
corespondenții de presă.
Răzbunătoare, scamele se unesc
ghemotoace, pufoase ghiulele
ce-ndoaie schiurile
rămase fără plută la capete
pe unde ochiurile eliberate
se-mprăștie deșirat
în ciuda mâinilor lucrătoare
care nu mai stăpînesc
istorica ÓntÓmplare.
CÓteva scame tefere
sărbătoresc pe o torsadă.
Dar adevăratele învingătoare
de-abia acum sosesc
în formație de luptă
gata de aterizare:
MOLIILE!
Imune la naftalină
ele înghit tot ce găsesc
lînă virgină,
bumbac %
și pleacă lăsînd
Ón urma lor doar

nylon, tristețe și praf.

Lucrătorul însă nu se lasă,
scutul îl obsedează,
îndreaptă andrelele,
alte dopuri de plută,
în bufet găsește un ghem
și-ncepe fără plan, fără instruire
să croșeteze din memorie culturală
scutul cel mare și vrăjit al lui Ahile.

clav.,Sim. & Eu.qxd

Mai toate baloanele de săpun pe care le-am scris sînt imagini efemere care se fărîmițează în direct (live), sub privirile cititorului. Găsesc în mapa mea cu pagini bizare o bucată de hîrtie pe care este bătut la mașină un text scurt, cu titlul *clav.,Sim. & Eu.* Pe o altă jumătate de pagină un dialog improvizat între mine și Simona (îi recunosc scrisul puchinos, cu stiloul) pe marginea textului amintit. Probabil că l-am purtat în timpul unui curs plictisitor. Deslușesc sub o replică scrisă cu pixul o dată: 9.03.1995, notată de Simona. Mi-ar plăcea să pot suprapune cele două jumătăți de pagină și să citesc palimpsestul obținut. Dar aș putea să-l las pe cititor să facă asta, adăugînd și evenimentul real de la care a pornit totul. Fiindcă am descoperit de curînd printre numere vechi din revista *România literară* programul de sală al unui concert de care mă despart aproape șase ani de zile.

Societatea Română de Radiodifuziune

Institutul Francez din București

Studioul de concerte „Mihai Jora“

Miercuri, 30 noiembrie 1994, ora 19

RECITAL EXTRAORDINAR

P I E R R E H A N T A Î

clavecîn

În program:

LOUIS COUPERIN

Preludiul Ón re minor

WILLIAM BYRD

Pavană și Gaillardă în sol major

GILLES FARNABY

Fantezie Ón sol major

JOHN BULL

„Vînătoare regală“

MICHELANGELO ROSSI

Toccata a VII-a

DOMENICO SCARLATTI

Două sonate în re minor

*

JOHANN SEBASTIAN BACH

Sonata Ón re minor

BWV 964

Îmi amintesc destul de bine seara aceea. Deja ninsese, purtam un palton negru lung, cu glugă și mă simțeam ca o prințesă rusoaică tolstoiană căreia îi mai lipseau doar manșonul și trăsura. Am mers pe jos, împreună cu Camille, de la Spitalul Municipal pînă la Radio. Toate blocurile acelea albe, proiectate de o minte bolnavă, lipsite de gust, alcătuiau un decor de carton

care nu se potrivea deloc cu starea mea de spirit. De aceea drumul de întoarcere a fost mai plăcut, întunericul ascundea decorul nepotrivit, iar eu puteam să mă las cu totul în seama sonatelor lui Scarlatti. După acest concert, la câteva zile, mi-am cumpărat caseta cu muzică pentru clavecin, dominată de Bach, dar și cu două sonate de Scarlatti. Mă ridic de la birou s-o caut. Aștept să ajungă banda la Scarlatti ca să transcriu vechiul meu text. Fac din transcriere un act de plăcere, deloc narcisistă. Plăcerea vine din rețrăirea unor clipe minunate în care muzica m-a locuit, îmblînzindu-mă.

clavecinistul

Am călătorit un timp prin țeava ruginită, deschisă-n pupila măștii populare. Ici-colo atârnav fire colorate de lînă, gîdilîndu-mi urechile translucide. Sunetele se-nvîrteau învoalate, cîlți muzicali ce-mi apărau măselele de curentul din cilindrul în neconținută mișcare, după ritmul pleoapei. În clipele lungi ale somnului în cui, cele zece mîini și picioare se-ncurcau în silabe nepuse pe note. Atunci, Miți începea să cînte la clavecinul ascuns sub blăniță câteva sonate în re minor și întunericul se risipea ca o pînză de doliu rărindu-se prin putrezire, pînă ce rămînea doar o țesătură de funigei. La început o zăream în contur de tuș, abia desprinsă din păienjenișul de crengi al pădurii pictate. Îi fluturau câteva ațe la încheieturi, cînd ploaia roșie i-a dat definitiv formă. Vene în ramificare o străbăteau ca pe o hartă. Venea către mine, notă cu notă, mai tare. Urechile mă chinuiau cu existența lor transparentă, cîntărind prea greu. A oprit-o bronzul cuprinzîndu-i umerii, pe care culoarea s-a depus groasă ca o pastă. Prin albiile sîngerii a curs bronzul, desăvîrșind statuia cîntătoare. Numai capul arăta ciudat. Părul alcătuia portative ondulate pe care notele colcăiau, sonori păduchi de bronz. Într-un colț, Domenico aplauda cu clapele salutul meu discret din urechi, în timp ce Miți adormise în fotoliul cu husă ruginie. Seara intrase în odaie și-și număra firele albe în oglindă. Avea dreptate Maria, în întuneric masca e

înfricoșătoare.

N-am reușit să transcriu fidel, deși oricum arunc fișierul în *Recycle Bin*. Încerc să descifrez dialogul.

–Îți creează o imagine? Sau e ceea ce a rămas dintr-o imagine? Sau e ceva fără formă?

–Da; mai degrabă juxtapunere arbitrară de obiecte; de aceea am și „decretat”: stil touffu + două personaje „reale”: Domenico (Scarlatti?) și Maria. Notită critică: cam prea „apăsată” chestia cu „fire năuce în afara craniului, perucă de bronz în vînt”; mă supără alăturarea de metafore deși n-aș putea spune „acum și aici” de ce anume. Avea dreptate, de aceea am și scos pasajul respectiv.

Aici lipsește replica sau explicația mea, pe care probabil i-am șoptit-o cît stătea profesorul cu spatele. Exact, îmi amintesc și sala, e la etajul 4 al Universității, înspre Facultatea de Geografie, o sală mică, cu bănci înghesuite. În pauze fumam pe treptele de piatră ale unei scări care ducea în pod. Am și urcat acolo, să explorez, dar n-am găsit decît cocoloașe de hîrtie, mucuri de țigări și cîteva sticle goale. Era un miros greu, de excremente de porumbei. Cred c-am plecat repede după aceea și nici n-am mai vizitat podul.

–Bine, dacă e așa, iartă-mi rigiditatea, atunci de ce personajul tău (care e și autor) spune, povestește, mă rog, la persoana I? Ca să mai rămînă ceva (dintr-o imagine aruncată în aer – asta e impresia mea) ar fi trebuit să folosești persoana a III-a. Pentru că tot ce urmează după fragmentul, fraza inițială, este ceea ce vede cel care spune „Am călătorit”. Sau mă-nșel?

–Cami mi-a spus că nu vede nici o imagine.

–Ba da, fiindcă o dată ce există „resturile” nu poți să nu presupui imaginea dinainte. Dacă n-a fost nici una, cu atît mai bine pentru cititor.

E rîndul tău acum, Cititorule, deși n-aș vrea să fiu în pielea ta. Citind aceste rînduri ești asemenea vagabonzilor care caută prin gunoaiele altora recuperînd o pungă, o haină, un pachet de biscuiți expirat etc. E adevărat, nu e o ghenă românească autentică, nu pute și totul pare curat. E un soi de Purgatoriu informatic acest universal Recycle Bin, din care oricînd poți recupera sau șterge iremediabil un fișier-gunoi. Ca autor, deja am făcut click pe Delete în privința acestui fișier, îți rămîne însă ție, Cititorule, sarcina să apeși pe Yes sau pe No la întrebarea care apare pe ecran: Are you sure you want to delete **Clav., Sim. & Eu.qxd**?

scrisori.qxd

A hotărît să arunce cele patru scrisori pe care le descoperise printre paginile bizare. Pe două dintre ele (adresate Simonettei Vespucci și Mariei C.) oricum nu le va mai expedia vreodată. Trecuse prea mult timp. În privința celorlalte două, una era, de fapt, ciorna unei scrisori care ajunsese la destinatar, iar cealaltă, o epistolă „fabriquée” pentru un curs.

*

[Scrisoare datată „duminică, 31 martie”, destinată Simonettei Vespucci. A fost găsită într-un plic pe care era notată cu majuscule adresa destinatarului. Este bătută la mașina de scris, după toate probabilitățile, o Erika&Naumann.]

Simona,

M-am gîndit să-mi inaugurez proaspăta bandă, scriindu-ți. De dimineață am primit scrisoarea ta, nici nu mă trezisem bine cînd mi-a adus-o tata. Abia după ce am deschis-o, „trezirea” a fost completă. Dacă lunga ta tăcere e

justificată, a mea e pur și simplu. Tac și putrezesc în București, în orașul tuturor posibilităților. La Paris, la Moreni sau la New York, oriunde aș trăi, mă tem c-aș fi la fel de mîncată pe dinăuntru. Am tot visat, de cînd mă știu, și acum îmi dau seama, din ce în ce mai bine, că visele mele nu-s decît niște viermi cuibăriți în creierul meu, care împutesc locul și distrug. Tocmai visele, ele, cele atît de bogate în epitete gingașe. Desigur, mă refer la visele acelea cu ochii deschiși, cînd doar realitatea înconjurătoare doarme, prezentul, dar tu ești treaz sau așa crezi. Poate ar trebui să le spun visuri, fiindcă sună mai zgumțuros.

Cum de sînt așa de bătrînă, de obosită, la 22 de ani? Părinții mi-au oferit o viață normală și încă mai cred, sărmanii, că le voi semăna. Sînt deja departe de drumul bătătorit, printre hățişuri, incapabilă să-mi făuresc propria cale, fără inițiative, visînd.

Simona, iartă-mi nevoia de vomă literală, deloc literară. În continuare îți voi transcrie cîteva fragmente dintr-o epistolă veche de-o lună, care-ți era destinată, dar a rămas neexpediată (o scrisoare „domestică” față de textul cleios, de mai sus):

Simona,

Încep scrisoarea către tine fără să mă gîndesc ce-ți voi scrie. *Lettre* multicolor îmi atrage privirea de pe coperta revistei. Nu e încă miercuri, dar nici mult nu mai e. Mă aflu în camera pe care deja o cunoști și nu știu ce aș mai putea zugrăvi ca să creez o atmosferă de *causerie*.

Înainte să plece, Maria mi-a vorbit de Veneția, mi-a arătat vederi, fotografii, chiar un album. Bucurie mare cînd mi-a mărturisit că e un oraș ireal. Aproape în întregime părăsit, e un fel de oraș-muzeu, care mi-a amintit, inevitabil, de Calvino. Doar o cupolă de sticlă îi mai lipsește. Credeam că imaginația mea a construit o Veneție diferită de Veneția reală, dar nu, Maria mi-a confirmat ciudățenia orașului în agonie, poate mort (venețienii nu mai

trăiesc în orașul lor, ci pe o insulă legată de continent). În noaptea Anului Nou, Maria bîntuia pe străzile Veneției, asemeni altor turiști, trecînd pe lîngă casele mute, fără lumini la ferestre. Se simțea ca o fantomă, așa mi-a spus. Și ca să prelungesc această atmosferă, află, dacă nu știai, că venețienii își îngropau morții pe o insuliță, o insulă-cimitir.

Printre vederile pe care mi le-a dăruit, una o înfățișează pe Salomeea dansînd (mozaic – San Marco). Doamne, Simona, trebuie s-o vezi! Roșul rochiei e atît de aproape de acel roșu pe care îl simțea Mallarmé în numele Hérodiade. Și mișcarea trupului, prea senzuală pentru pereții unei biserici, iar țeasta Sf. Ioan, ca un soi de tamburină, pe care o ține deasupra capului. E teribilă!

[...]

Cît a trecut? E sîmbătă către duminică și tocmai m-am întrebat în jurnal dacă există scriitori fără operă. Dar să trecem peste obsesiile mele. Vineri am văzut-o pe Cami și ne-am plimbat prin oraș, căutînd cărți. Ea voia să-și cumpere Deleuze, eu Goethe. Ce s-a întîmplat? Ne-am luat amîndouă Mircea Ivănescu, o antologie apărută la Ed. Eminescu, chiar anul ăsta (sînt și poemele din '70). Într-un anticariat, pe Ștefan cel Mare, Cami a găsit rătăcită, ghici? *Orașele invizibile*. Eu m-am ales cu *Negru și alb* a lui Livius Ciocîrlie. Nu-ți pot ascunde părerea de rău că nu l-am zărit, înaintea lui Cami, pe Calvino (în pagini și litere, desigur) – păcătoasă ce sînt!

Pe France 2, la *Bouillon de culture*, au fost invitați Eco, Llosa și Rushdi, cărora tocmai le fuseseră traduse niște cărți în franceză. Cartea lui Eco pare excelentă, după comentarii. Știind că a fost tradusă la Pontica în '95, n-am rezistat tentației și mi-am dat ultimii bani pe ea. Ai citit-o? C'est le plaisir du texte, tu sais? Mai vorbim.

Te pup, Ana.

Urma un post-scriptum pe care am hotărît să-l cenzurez. Important era

că-ți găsisem sub pat capacul de la stilou, care, pînă una-alta, îmi amintește „proustian” de tine. S-a mai întîmplat cîte ceva între timp, dar le las pentru altădată. Sînt prea nerăbdătoare să-ți trimit misiva. Altceva, „vino să-i tragem un chef...”, sînt „singură și ambetată”. Ce ne-am face fără El?

*

[Scrisoare adresată Mariei (I), scrisă de mînă, cu pixul, nedată și nesemnată. Scris nervos, lăbărțat, unele litere sînt îngroșate. Urmează o scrisoare adresată tot Mariei (II), după cum scrie pe plicul în care a fost descoperită. Scrisă cu stiloul, îngrijit, este datată „București, februarie, 1997”. Deși se pare că Maria există cu adevărat, unii cred că e doar o convenție epistolară.]

I

Maria, vino mai repede – n-am chef de nimic – tocmai învăț pentru examenul la LFC și, uitîndu-mă pe cursurile Corinei, am dat peste unele scrise de tine – ce dor mi s-a făcut, citind un insipid curs despre grupul nominal. Am ajuns în asemenea hal încît îmi recitesc jurnalul de la 13 ani – ce intuiție aveam, de groază – nu mă pot abține să nu-ți citez cîteva rînduri: „Mergînd pe o alee cu palmieri pitici și flori carnivore, am întîlnit un înțelept și curioasă l-am întrebat de ce trăiesc? Răspunsul a sunat tăios: degeaba. De atunci am încetat să mai pun întrebări și totuși inima mea continuă să bată... degeaba”. L-aș înlocui azi pe „degeaba” cu „inevitabil” (nu-ți mai explic de ce, sperînd că vei veni și voi putea să-ți vorbesc, deși, atunci, poate n-o să mai fie nevoie). Cred că jurnalul meu e cel mai bun lucru pe care l-am scris pînă acum. Dumnezeu iar s-a ascuns, rostesc rugăciunea, dar n-o aud în mine. Zilele trecute am desenat chipul Sfintei Ana după Leonardo da Vinci – n-am idee de ce îți spun chestia asta. Poate pentru că mucusul stă ciudat, într-o rînă, în scrumiera de sticlă, lîngă chibritul ars, ca o cruce sau un obiect ritualic deasupra scrumului rămas. Dacă-mi pierd simțul umorului, e de rău.

Încerc să-ți zîmbesc: ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ Ți-a plăcut? Te plictisesc, știu. Mă-ntreb de ce ți-am cerut în scrisoarea precedentă nu știu ce cărți. Speranță deșartă, oricum, la prostia mea, n-aș avea ce face cu ele. Nu-s în stare de nimic altceva, decît să scriu texte pe care nu le citește nimeni. De data asta chiar c-am întrecut măsura. Sînt jalnică. Nu știu dacă am să-ți mai trimit scrisoarea asta. Ce bun era Spasminul ăla! Cred că-i înțeleg pe drogați. A propos de drogați, iată ce-am găsit în Henri Michaux: „Tout est drogue ‡ qui choisit pour vivre l'autre côté“... cam atÓt.

[...]

După examenul de LFC, citind Gide, *Falsificatorii de bani* – absolut touchée de un fragment din jurnalul unui personaj – îți citez azi... caut în calendar... 6 februarie: „26 octombrie – Pentru mine nimic nu există decît poetic (și eu dau acestui cuvînt sensul lui deplin) – începînd cu mine însumi. Uneori mi se pare că nici nu exist într-adevăr, ci că îmi imaginez pur și simplu că sînt. Cel mai greu lucru pentru mine este să cred în propria mea realitate. Mereu sînt nedumerit de mine însumi și nu înțeleg prea bine, cînd mă privesc acționînd, cum cel pe care-l văd acționînd este și cel care privește, și cel care se miră și se îndoiește că ar putea fi actor și spectator în același timp.“ Am reușit să-mi pun în abis (ce periculos!) prima parte a scrisorii?

II

Draga și îndepărtata mea prietenă,

Sper să-ți încălzească memoria, dacă nu sufletul, cele două adjective sabatiene pe care ți le-am alăturat, altfel scrisoarea mea va debuta cu „păienjeniță nesuferită“ sau, mai rău, cu „Animalicum obscur“.

Ana a primit „răvașul“ tău de peste mări și țări, pe care l-am citit amîndouă, de nedespărțit, dar numai eu am hotărît să-ți răspund imediat, ca întotdeauna. Am lăsat-o citindu-ți scurta prezentare a filmului lui Greenaway, „The Pillow Book“.

Te-ntrebi, pe bună dreptate, de ce Ana nu-ți mai scrie de la o vreme decât prin intermediul meu. Bănuiesc că ar prefera (chiar ar avea nevoie) să-ți vorbească sau să tacă, dar în prezența ta, or scrisoarea e o „conversație cu un absent”, după cum o definea Cioran într-un articol din revista „Lettre internationale”. Motivul l-am aflat într-una din cărțile lui Sabato, în care personajul Sabato mărturisește: „Ceea ce pot să-ți spun într-o scrisoare e puțin lucru, uneori mai puțin decât ți-ar putea ajuta o privire ori o cafea pe care am luat-o împreună”.

Cum explicația nu mă mulțumea întru totul, cred, nici pe tine, am continuat cercetările. De la scrisoare am ajuns la scris și aici m-am oprit la Socrate: „Căci scrisul va aduce cu sine uitarea în sufletele celor care-l vor deprinde, lenevind-le ținerea de minte; punându-și credința în scris, oamenii își vor aminti din afară, cu ajutorul unor icoane străine, și nu dinlăuntru, prin caznă proprie” (vorbe supraviețuind prin dialogurile *scrise* de Platon). Astfel a intervenit teama de uitare, dar mai ales de transferul de exterioritate dintre scris și sentimentul care vă leagă. Voi încerca să fiu mai clară. La un moment dat, Ana a simțit că prietenia voastră, atât de vie în trecut, devine doar o relație conservată, mumificată prin corespondență. Atunci, conștientă de latura ficțională a unei scrisori, în care și fără intenție, furat de însuși actul de a scrie, falsifici sau maschezi ceea ce dorești să-i transmiți celui alt, m-a creat pe mine. Așa încât prietenia voastră n-a mai înțepenit împăiată în vitrina unui muzeu bizar, ci, sub Ónșelătoarea aparență de imobilitate a copertelor, ea începe să trăiască o nouă etapă, ca roman epistolar.

După cum observai chiar tu, corespondența mea cunoaște o evoluție, involuntară, aş adăuga, în ceea ce privește „alegerea temelor și motivelor”, „de la apologia țiğărilor la obsesia ghilotinei” (sper că-ți face plăcere să fii citată!). Scrisoarea aceasta are o temă, de astă dată conștient asumată, anume aceea a... scrisorii. Da, o scrisoare despre scrisoare. Recunosc că am fost influențată de Ana. În ce fel, vei afla în paragraful următor.

Pentru cursul de retorică, Ana trebuia să compună o scrisoare. Primul

gînd i-a fost la epistola lui Sabato către un tînăr drag și îndepărtat, o „monadă cu talent“, pe care, atunci cînd citise romanul *AbaddŪn, exterminatorul* și mult timp după aceea, o copiasse ca pe o mai amplă desfășurare a devizei „Să rezist!“. Ideea era să parodieze această scrisoare, considerînd parodia o „repetiție cu distanță critică“. Însă ceea ce părea să devină o aventură textuală pasionantă, a rămas în fază de proiect, deoarece Ana n-a reușit (hélas!) să se distanțeze critic.

A urmat o altă încercare, tot neizbutită, inspirată de o frază a lui Paul Valéry, din prefața la *Monsieur Teste*: „La jeunesse est un temps pendant lequel les conventions sont, et doivent être, mal comprises: ou aveuglément combattues, ou aveuglément obéis“. O interesa mai ales simțul măsurii în (ne)aplicarea normelor retoricii. Ca și caracterul schimbător, istoric al retoricii, referindu-se la trecerea de la tratatele de figuri, clasificatoare, la retorica interpretativă, chiar a fiecărui text.

De la o idee la alta, de la Epistolele Apostolului Pavel la corespondența lui Proust, prin mult cititele scrisori ale lui Flaubert și Van Gogh, a recurs din nou la mine s-o salvez din neputința ei sterilă. În fond, scrisoarea aceasta s-a născut dintr-un alt eșec al prietenei tale, pe care ți-l trimit proaspăt de pe malul Dîmboviței, spre a fi savurat sur les quais de la Seine.

Cu drag,

Eu.

P.S. Pentru dicționarul de citate din scrisorile mele, pe care cu ironie remarci că-l vei publica în curînd, încă unul, un fel de haiku în proză, găsit în „hîrțile“ lui Boris Vian:

„Une nouvelle: Narcisse.

Il aime † recevoir des lettres. Plein. Il n'en reçoit jamais.

Un jour, il a l'idée de s'envoyer. Il s'en envoie. L'idylle

se noue. Le ton monte. Et il se donne rendez-vous sous
l'horloge ¼ trois heures. Il y va bien habillé. Et ¼ trois
heures il se suicide.“

*

[Ciorna în creion a unei scrisori către Camille, în care este povestit un vis. Se recomandă cititorilor pasionați de psihanaliză.]

ChÈre Camille,

Visul meu nu este o invenție, un truc literar, epistolar. Visul meu este... real. (Nu cred că pot spune asta, dar ce mai contează?) Așa încît pregătește-te să fii personaj! Era și Florina cu noi, la început. Voiam să vă arăt biserica de la Bărăție, acolo unde mergeam împreună cu Oma în fiecare vineri, pe cînd eram copil. (Deși am fost botezată ortodox, datorită bunicii mele am primit, în primii șapte ani de viață, o educație religioasă catolică, fără exagerări sau restricții.) Era seară sau chiar noapte și luna lumina prea tare, ca un reflector îndreptat către mine. Am intrat într-o biserică unde oamenii se-nghesuiau în fața unui bărbat îmbrăcat obișnuit, care ridica în sus și-n jos, ritualic, o carte groasă (Biblia?). Cînd a deschis ceaslovul, mi-am dat seama că nu asta e biserica pe care o căutam. După ce-am ieșit, în față, o fereastră luminată se distingea într-un maldăr de gunoaie care acopereau o casă, cu un turn înalt care se-nălța deasupra mizeriei. Era o atmosferă de mahala cu ulițe noroioase, de Podul Mogoșoaiei, parcă aș fi așteptat să mă-ntîlnesc în orice clipă cu craii de Curtea Veche. Lîngă biserica pe care o confundasem și pe care o numeam baptistă (habar n-am de ce), trebuia să fie cea căutată. Îți tot explicam că trebuie să fie lipită de cealaltă. În piața din fața bisericii baptiste, doi oameni mergeau pe biciclete. Spițele în rotire veneau către

mine, picioaroange desprinse din roți. Nu vă supărați, domnule, nu știți pe aici o biserică catolică? Biciclistul care se oprise era același cu bărbatul care citea din Biblie. Au dărîmat-o, nu mai ținea. S-au făcut măsurători. Putea oricînd să cadă. Cum, au dărîmat o biserică, așa, ca pe vremea lui ceaușescu? Dar bunica mea a dat bani pentru coroana de aur a Fecioarei? Cum s-o dărîme? Mi-a arătat atunci cu mîna două grămezi de gunoi, de mărimea unor case fără etaj. Pietrele, resturile bisericii au fost acoperite de gunoi. Apoi s-a luminat, o lumină de dimineață lăptoasă. Pe gunoaie am văzut o statuie așezată cu spatele, căreia un tip înalt cu șapcă îi freca de zor fața întoarsă ca și cum n-ar fi rezistat ispitei de-a privi în urmă. Plină de alge putrezite și mîl, părea scoasă de curînd de pe fundul apei. Stătea lungită pe gunoaie ca o odaliscă lenevind în perne de mătase. Chipul însă, de o frumusețe zeiască, m-a șocat: era al unui bărbat. Un Adonis, un Ganimede în marmură albă ne privea luminos, conștient de farmecul lui. E Tadziu! a strigat omul de pe bicicletă care apăruse dintr-o dată în fața noastră. L-am descoperit sub biserică. Și în timp ce vorbea, din gură lui ieșeau bule de aer. Mirosea a mîl. Zidurile bisericii străluceau spălate. Chiar ne aflăm în apă, mi-am zis, într-un acvariu uriaș. Și m-am trezit. Ce zici? O aiureală.

eternul masculin.qxd

I

Ne-am întîlnit la gheana din parcare. Eu cu găleata, el cu o pungă plină cu păr. În trecere, găleata mea neagră s-a atins de punga lui transparentă și părul meu a luat-o razna, dansînd electrizat. M-am uitat la bărbatul *îmbrăcat în halat alb, rotofei și umil* care nu mă privea, preocupat. Pe ecusonul de pe buzunar scria Nea Gică, *cel mai mare frizer din lume*. Părul meu lung înnebunise după pletele lui albe (perucă?). O șuviță cu inițiativă i-a touché catifelat părul

de pe braț cînd a ridicat punga. Așa m-a remarcat, după ce-a aruncat. Murătură de Burgundia, melalcoholică și nasoală, caut frizer intelectual *cu mușchi pilorectori, un metru șaizeci și doi și șaptezeci de kg*. Ce ți-e scris, în frunte ți-e pus. După ce-a citit rapid anunțul pe fruntea mea, mi-a forfecat inima permanent (la rece), iar eu mi-am lăsat breton.

II

Deghizat *Ón marele gagicar Turi*, nea Gică stă pe bancă în cimitirul Bellu, cu iubita lui, deghizată în pîlnie. Turi o ține de toartă și se privesc ochi în gaură. El se apropie încetișor, ea, timidă, stă pe loc. O cuprinde cu brațul și-și apleacă urechea către ea, mai frumoasă ca o cochilie aruncată de mare pe plajă. Frînturi dintr-o tristă scrisoare d'amour pătrunseră în găurica lobului urechii de gagicar a lui Turi:

D'voastră sunteți prea inteligenți pentru ca să nu judecați cu destulă indulgență neajunsurile unei minți pîlneești, care să conducă de pornirile inimii și foarte arare ori de rațiune greșala sa capitală, și în același timp poate singurul ei merit.

Inspirat, marele gagicar Turi Ói spune duios: *sînt urît de toți, iubit numai de tine* și-și ia rapid doctoratul în filosofie ca să fie admirat de pîlnia citită (cu care se întîlnise – am uitat să vă spun – într-o bibliotecă publică: el își lansa capodopera *Vademecum pentru frizeri*, iar ea asista cumînțică pe un raft, de care nea Gică se sprijinise, istovit de căldura cea mare).

Marele gagicar Turi știe cum să se poarte cu pîlniile. O rostogoli pe iarbă, îi unse găurile cu untul cumpărat de la supermarket (cum văzuse el într-un film) și *trecu o dată printr-însa, ca fulgerul, și îi fură o sărutare*. A doua oară însă *orificiul de ieșire al pîlniei* se strîmtase nefiresc și Turi golanul nu putu să

mai comunice. Din pîlnie se scurgea o logoree cleioasă care-l năuci de cap pe gagicar. Ofticât, se sinucise filosofic, scriindu-și pe pîlnie epitaful: Dacă gaură nu e, nimic nu e...

III

Nea Gică nu doarme niciodată, deși are niște pijamale foarte frumoase. După încă o noapte de meditație și frizerie, nea Gică s-a culcat în halatul lui alb, pe care-l mai numea și halat de casă. Cînd s-a trezit, avea o altă identitate și murmura: *A dormi, a visa, a muri poate...* S-a dus fără chef la frizerie pentru că plăcerea de-a tăia nu mai exista pentru el. Acolo, toate VIP-urile care-l așteptau aveau capete țuguiate și se plimbau cu scaunele rotitoare. I-a ieșit în întâmpinare *Hanoi, cățelușul care aduce primăvara*. Agitația îi făcu rău, intră totuși, salută pe toată lumea în rusește și ceru politicos unei doamne însărcinate, care venise cu soțul ei, un ruj. Soțul își scoase pălăria țuguiată și se prezintă: Arnolfini. Nea Gică își înclină capul rotund și spuse: Îmi pare bine, Ilia Gică Obliomov. Luă rujul și scrise pe una dintre oglinzi: Nea Gică hic fuit. Apoi plecă să citească toate cărțile și să viseze departe de lumea dezlănțuită. Într-o dimineață de iarnă, cînd zăpada acoperise tot, ghene, morminte și trecători țuguiați, Obliomov a auzit o voce îngerească interpretînd *Casta diva* din opera *Norma*.

A băgat în priză telefonul și-a sunat la Informații, unde Omul-Indicator i-a spus că vocea aparținea unei femei energice și iubitoare de viață, descinzînd dintr-o familie de feministe combatante. Obliomov s-a îndrăgostit pe dată de această ființă puternică, dar cu o voce atît de fragilă, deși n-a vrut s-o cunoască niciodată, preferînd s-o cedeze amicului său Stolz, care-i povestea en détail nopțile sale de dragoste. Iar Obliomov visa pentru toți țuguiații la

un loc și încă mai visează în halatul său de frizer ca frumosul din frizeria adormită. Să-l sărut?

IV

„Don Juan: Cheala? Aș iubi-o, văzînd în ea simbolul destinului meu: aș trăi eliberat de lanțurile iubirii pentru că iubita mea n-ar avea păr.“

A. Perrucci, *Il Convitato di pietra*

Manechinele își expun goliciunea de ipsos îngrămădite într-o cușcă de sticlă, la intersecția bulevardului Ștefan cel Mare cu calea Dorobanți. O bluză de salopetă spînzură pe brațul ridicat al unei manechine. Pe jos sînt împrăștiate ziare pătate de vopsea, iar într-un colț, cîteva sticle de bere răsturnate. Cușca strălucește în întunericul care-i înghite pe ultimii trecători grăbiți. Din cînd în cînd mai trece cîte-o mașină. Un fior străbate manechinele neînsuflețite. Din spatele lor apare nea Gică îmbrăcat ca un nobil spaniol din secolul al XVII-lea.

Don Juan: Plecăciuni, doamnele mele.

(Trece prin fața fiecărui manechin făcînd plecăciuni.)

Don Juan: Rușinea feciorelnică vă-ndeamnă să nu-mi răspundeți, deși cu inocență îmi dezveliți la miezul nopții splendorile ascunse sub veșminte în timpul zilei.

(Don Juan privește fermecat trupurile

manechinelor fără păr, cu ochi albaștri
conturați.)

Don Juan: Toate semănați ca împreună să întruchipați idealul feminin, pe care nicicând n-am căutat să îl ating. Plăcerea pură, iată ce-am râvnit, până când, în plin sărut, m-am oprit uimit să simt că m-am plictisit. Și zicând eu cu glas tare acestea, urechile voastre am rănit. De atunci cu ură ați uneltit împotriva mea, umblînd cu vrăji, blesteme și alte cele. Vărit am fost cu alt chip și crunt destin nemuritor. Nu-s un broscoi rîios, nu-s cîine turbat, nici bătrînel neputincios, ci fără milă, m-ați închis între coperte, prizonier al unor cărți, mereu cu glas de împrumut, lipsit de drepturi și onoare. V-am iertat.

(Manechinele încep să se miște,
înconjurîndu-l pe Don Juan care nu mai
poate scăpa.)

Don Juan: Fie-vă milă, Autorule⁵! Soarta de personaj nu-i chiar atît de rea. Am păcătuit. Mă căiesc.

(Don Juan nu se mai vede printre manechinele
care se-ntorc apoi la locurile lor, ca și
cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Într-un
colț, o grămăjoară de păr tocit și un
halat alb murdar.)

Corul: *Ce te faci dacă ești* Don Juan

Și te crezi chiar Don Juan?

⁵ El nu are de unde să știe că-n spatele acestui complot se află o Autoare.

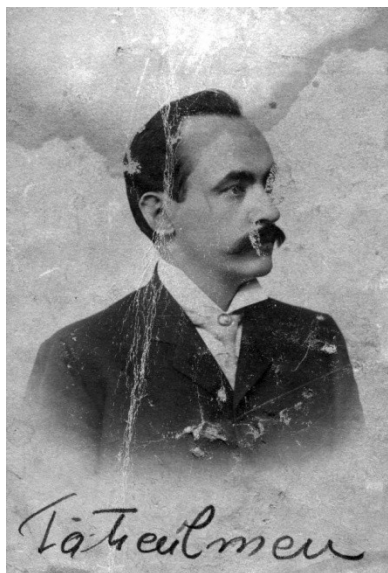
album.jpeg

Tatăl străbunii mele, care a trăit și a murit În Cehia.
A fost medic.

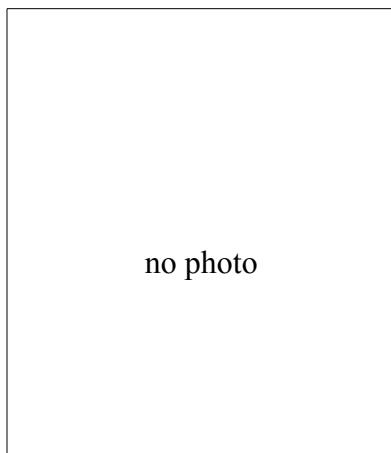

Străbunica dinspre mamă, Ana Hawliceh, la primul bal, în capitala Imperiului Habsburgic. S-a căsătorit cu Josef Werner, mort pe front, în primul război mondial. A trăit apoi cu Ludwig, un bărbat mai tânăr, cu care, se pare, i-ar fi făcut pe ultimii doi copii. A murit la București, la peste 80 de ani (unii spun că s-ar fi sinucis fiindcă Ludwig n-o mai iubea).

Străbunicul dinspre mamă. Josef Werner, de origine austriac. Bunica povestea c-ar fi fost nobil și a fost dezmoștenit de tatăl său deoarece s-a căsătorit cu Ana Hawliceh. La București, unde și-a adus familia, a înființat un atelier de haine militare (la care Ludwig era ucenic). A murit pe front,

bolnav de febră tifoidă, fiind aruncat la groapa comună.

Ludwig, amantul străbunicii mele pînă la sfîrșit. Nu s-a păstrat nici o poză. Se credea că au fost căsătoriți, pînă de curînd, cînd moștenitorii au aflat dintr-un act vechi adevărul. Suplinesc imaginea cu un text scris pe vremuri:

Sub pielea ta albă pînă la transparentă curg litere roșii, ciocnindu-se în cuvinte de-o clipă sau doar sunete disperate, silabe înghețate. Îmi mărturiseai odată că-ți plac epitetele simple, dimineața, pe stomacul gol.

Capul blond se sprijină de tocul ușii privindu-mă printre șuvițele în neorînduială. Gata să te scurgi într-o băltoacă lăptoasă, alergi prin bucătăria mea ca o cometă.

Îți împrumut contururi cunoscute, deși niciodată n-am știut dacă dincolo de lumină ai ochi, nas sau gură. Din cînd în cînd mi se pare că-mi vorbești. Mai întîi apar buzele învinețite, apoi țipete scurte, neduse pînă la capăt, ca un tril al primejdiei. Fug în spatele fotoliului tremurînd.

Numele tău, șoptit de străbunica, înainte să se spînzure, în dimineața aceea, mustind de banalitate, mai ții minte, Ludwig?

Aș vrea să fug în fotografia necunoscutei moarte acum atîția ani. Tanti Jela, se pare. Mătușa care i-a ținut loc de mamă bunicii mele (fusese îndepărtată de acasă fiindcă nu voia / nu putea să-i spună amantului mamei tată).

Oma, Hedwig Werner, cînd a fost îndepărtată de acasă.

Trei doamne (tanti Karla, mama Ana și bunica mea, Hedwig) așezate în fața unei terase. În spatele lor zîmbește un chelner cu mustăcioară à la Mitică Popescu. Încă nu venise al doilea război mondial.

Oma cînd s-a căsătorit cu Dumitru Păduraru. Ei îi datorez primii șapte ani din viață, care – se spune – sînt cei mai importanți. A murit cînd nici nu împlinisem 14 ani. De atunci am început să-mi scriu jurnalul.

Soțul bunicii mele dinspre mamă, Dumitru Păduraru, băiatul șefului de gară de la Dorohoi. A proiectat și construit multe clădiri. A murit cu un an înainte să mă nasc.

Bunicul dinspre tată, comandorul de cursă lungă Theodor A. De origine armenescă, și-a schimbat numele după revoluția bolșevică, de frică să nu-l deporteze rușii. A murit când eram mică.

Tata la 1 an și 8 luni. (Așa scrie pe spatele fotografiei sepia.)

Cu morții mei închei, Cititorule, traseul de scociorîtor prin gunoaiele altuia, pentru că albumele de familie sau cimitirele sînt tot un soi de gropi cu rămășițe, altfel amenajate. Încearcă să recompui personajul din gunoaiele lui. Eu m-am desprins de toate acestea.

end (folder)

cititori.rtf

Ca să fiu în ton cu „obiectul”, ar fi trebuit ca rîndurile ce urmează să ți le trimit prin e-mail. Să zicem că în ziua respectivă n-am putut accesa Internetul. Așa că o să te mulțumești, asta e, cu scrisul meu „puchinos” (Ana A. – *Recycle Bin*) tot cu stiloul. Ce vrei, fac și eu ce pot, dacă și lui Barthes îi plăcea să scrie tot cu stiloul...

Da’ să nu mai lungesc atîta introducerea și să trec la... „subiect” (cuvînt periculos, ca toate cuvintele, de altfel, un topos în plus sau în minus...), mai ales că ții, insiști, impui ca textul meu (care oricum va fi aruncat și el, dar momentul sacrificiului și sărbătoarea lui contează) să fie scurt.

Ideea de „a arunca” textele, de a le trece din fișiere la „gunoi” insistînd implicit asupra calculatorului, nedespărțindu-l de scris mi-a plăcut și îmi pare a fi o „mutare” nouă, ingenioasă în „jocurile de limbaj” (v. Lyotard) ce

compun literatura noastră postdecembristă, postmodernă... Nu mă pot abține să nu mă întreb: dar de ce le aruncă? ce-i veni? Așa vrea mușchiul ei? Parcă nu. Atunci? Ben, atunci îmi aduc aminte – tocmai la pont, ca să vezi! – de Bataille și *Partea blestemată* și iluminată (cît de ancrées sînt luminile în noi, cît de greu renunțăm la „marile povești“, ori ele la noi (nu știu), cît de greu le reciclăm...) îmi zic – asta e: o acumulare ce trebuie consumată, cheltuită, irosită. „Victima“ sînt textele scrise de-a lungul unei perioade (nu foarte lungi) de timp. „Celebrarea“ este oferită de punerea lor pe hîrtie (trecerea din memoria calculatorului pe hîrtia imprimantei) și de înmînarea (dar?) lor cititorului. În ce scop, totuși, că arta de amorul artei s-o gătat de mult. În final speri să te „reîntregești“, n-aș băga mîna în foc. Pot să mă și înșel. Iată ce spune Bataille: „O dată cu instaurarea lumii lucrurilor, omul a devenit el însuși unul din lucrurile acestei lumi, cel puțin atîta timp cît durează munca. Aceasta este decăderea de care, dintotdeauna, omul a încercat să scape. În toate aceste mituri stranii și rituri pline de cruzime, omul nu face altceva decît să caute fără odihnă intimitatea pierdută“ (*Partea blestemată*, p. 39). Distrugerea simbolică a literaturii (căci nu scapi nimic aproape: proză, versuri, un fragment de dialog teatral pseudoionescian, scrisori, comentarii, note) scrise pe hîrtie. A textului ce te sufocă. Această consumare a „părții blestemate“ poate avea darul de a te recompune. Nu-i oare o formă de melancolie „Post-Modernă“ (v. Connor) după o unitate pierdută? După o ordine? De altfel, deși alăturate întîmplător, la grămadă, fără cronologie strictă, textele din *Recycle Bin* sînt încadrate, înrămate foarte bine, fiecare în fișierul lui, alcătuind o schemă exactă, ordonată. E adevărat că ea nu durează și că în final ceea ce rămîne este nimicul. Poate că și asta e *Recycle Bin*: „o carte despre nimic“ așa cum visa Flaubert.

Cam asta ar fi, varianta prescurtată; mi-ar fi plăcut să am timp să parcurg pe îndelete paginile. Dar nu am. Dimpotrivă sînt presată de timp. Sper ca, în marea-i bunătate, Alina să mă ierte: am avut o săptămîină crîncenă, iar cea care vine va fi și mai și.

Simona

8-10 septembrie 2000

P.S.

Nu uita să scoți fragmentul cu „Simona B.” și a ei proză cu/despre „Bătrîna cu umbrelă verde”. Zău! Selectează și apasă pe Delete. Ce zici?

*

In reply to: Recycle Bin (gunoaie literare)

SPECIAL DELIVERY: for Ana A.

To Whom It May Concern:

Cititoarea ar fi vrut să înceapă așa (după ce citise relativ puține pagini): „Noapte bună, lisuse. [...] (descopăr în tine nebănuite rezerve de tandrețe). [...]” ș.a.m.d. „pentru că *etc.* a mai fost”, dar apoi și-a dat seama că toate trucurile astea se știu, desigur, se prea știu, așa că a încercat să fie simplă și să spună: „ești paradoxal de feminină pentru cineva care înjură în gura mare muierismele literare – fără nume, pentru a nu supăra cititorii/cititoarele shift+1! Paradoxal și amestecul de feminitate (a stilului) și masculinitate (a formulei de prezentare). Apoi a devenit serioasă, a citit mai departe și și-a adus aminte de o statuie despre care doar auzise: *Jupuitul*, cred, o încercare foarte academică a tînărului Brîncuși care prezenta cu multă acuratețe fiecare mușchi și tendon din corpul uman, un exercițiu de stil menit să arate temeinicia cu care artistul își însușise noțiunile de anatomie umană. Ar fi trebuit să spună: „paradoxal curajul de a (te) arăta astfel lumii, fără nici o mască, fără nici un vâl (pt. sensurile etimologice și apropierea dintre metaforele țesutului și ale scrisului v. Derrida) shift+1!”, dar asta ar fi însemnat să

se repete și n-ar fi vrut. Așa că a continuat, renunțând la orice manierism și literaritate: mă minunez de curajul tău (să-l numesc „nebun“?). Imaginea pe care ți-o trezește, după ce te desparți de el, textul tău (fiindcă nu am nici un alt nume pentru el) este cea a spovedaniei din Biserica primară. Atunci când pentru a deveni creștin se trecea printr-o perioadă foarte serioasă de catehizare. Spovedania, Ōn special prima spovedanie, se făcea în public, creștinul se așeza pur și simplu în mijlocul bisericii și își mărturisea păcatele în fața întregii adunări a credincioșilor. Întotdeauna m-a cutremurat imaginea asta. Eu una nu cred că aș fi în stare de așa ceva. Fățărnicia mea este prea mare pentru a-mi permite să-mi arăt păcatele, neputințele, greșelile în public. Tu vād că ai această putere, de a arăta și altora „Păcatele tinerețelor“ (chiar cu sensul lui Negruzzi). Nădăjduiesc să înțeleagă și cei care vor citi acest lucru și să se bucure de joaca asta foarte serioasă a ta. Asta cred că ai încercat cu aceste pagini: te-ai așezat în fața adunării (mai poate fi oare citit ca sensul original al lui *ecclesia*?)... scriitorilor, spovedindu-ți greșelile adolescentine și cerînd să fii primită în rîndul celor care slujesc cuvîntului (Cuvîntului?). Abia aștept să vād viitoarea ta „operă“ care, nădăjduiesc, nu va mai semăna cu unele încercări *Comment* [cenzurat la prima corectură] din *Recycle*... fiindcă, nu-i așa, ai promis...

Best wishes,

alina

*

Mă sună Ana-Meri la muncă și-mi spune că să-i scriu. Ce? Orice. Chestia cu *year* și *ear*. Hai, măi Ana, dacă deja ai scos-o (Ana zicea că e o greșeală și a corectat-o repede), e tîrziu. Dar bine, Anele, îți scriu. Și direct în calculator, așa cum ai zis. Te-am citit, spre bucuria mea, dar nu

singură, ci cu Florin. El citea cu intonație și eu râdeam. În cârciumă te-am citit, pentru că acolo ne întâlnim noi. Și în tramvai, în drum spre serviciu. Mi s-a întâmplat să râd și în tramvai. Și să plîng. Crezi că mă lasă nervii? Mi-aș fi dorit să pot și eu să scap de multe scriind, dar... Chiar, tu ai scăpat? Sună-mă într-o zi să-mi spui.

Despa

*

[Text transmis prin e-mail]

Scriu într-o viteză nebună, pentru că în ciuda a ceea ce credeam nu am nici un moment liber, nebunia o să mai dureze pînă la sfîrșitul lui octombrie cînd depun teza.

Am citit *Recycle Bin*, aproape Ōn totalitate. Am aflat că ceea ce scriu e o „scrisoare domestică”, dacă am înțeles bine. Adică nu e o proză cu stil, gîndită profund ca o corespondență între doi savanți sau doi scriitori, sau, la naiba, în fond, între un „științific” și un „literat”? Bref, e o scrisoare domestică, adică scrisă instantaneu, în funcție de ce-mi trece prin cap. Nu-i nimic.

Ce mi-a plăcut cel mai mult: micile povestioare incidente, (Sabin, casa de bătrîni etc.) micile schițe, instantaneele bucureștene „multimedia” cum s-ar zice acum (sunet, miros, culoare, gust de Coca-Cola și chiar pipăit) sau „sinestezice” cum se zicea înainte. Parcă țîșnesc din carte colțuri de cartier sau de metrou, sau de ghenă, sau de stradă, sau de biserică.

A propoz de biserică, văd că te obsedează ciclic motivele literare din mitologia ortodoxă (cruce, popă, biserică, icoană, Iisus și alte zeități). Nu sînt contra, estetizarea simbolurilor religioase e un semn bun, din punctul meu de vedere. În Renaștere o mare parte din comparații sau metafore făceau aluzie la Venus, Zeus, fulgere, săgeți, Cupidon, templu, Sisif și altele. Panoplia s-a îmbogățit între timp cu mitologia creștină, la români nu a fost suficient exploatată literar, ca să zic așa. La asta nu te așteptai, nu ? Eu nu cunosc decît Psalmii lui Arghezi, în sensul ăsta. Dar nu cunosc mare lucru, nu? Faza (din „caietul de bio”) cu săpatul în cameră și mîncatul pamîntului și ajunsul la cer era o aluzie la Psalmul lui Arghezi cu „cît lumea era piscul și-n pisc plîngea Iisus” sau e involuntar?

În orice caz, mi-am adus aminte de textul cu popa ăla tînar „urmat de un cîrd de basmale” care „rîde-ntre babe” pe care știu sigur că l-am citit mai demult, mi s-a părut foarte reușit, ca și atunci, mai demult. De antologie. N-am putut să mă abțin să mă întreb regulat unde începe ficțiunea și unde se opresc amintirile reale, fișierele vechi etc. Știu că nu e literar reflexul ăsta, dar deh... A propoz, chiar ai văzut de 5-6 ori *Călăuza* și *Rubliov* ? Sau ai fi vrut să... Că tare erau lungi filmele astea doua.

Nu mă pot stăpîni : citatul din Chomsky nu e exact; te iert fiindcă ai scris „sau ceva pe aproape”, deci nu induci cititorul în eroare lăsîndu-l să creadă că e un citat din Chomsky. De altfel nici nu e absurd, așa cum l-ai scris tu. „Culori verzi”, e banal, nu? El vorbea despre „Idei verzi incolore...”.

Și ai grijă la greșelile de tipar, cîteodată ai apăsător alături pe taste... Sau e un procedeu literar? Interesant, în fond sînt greșeli tipice pe care le face orice om cînd scrie repede la ecran. O dată ai apăsător pe „r” Ón loc de „t” etc. De

obicei sînt litere apropiate pe tastatură. Dacă stau să mă gîndesc bine, ar putea fi interesant.

Îți mai scriu eu, pe măsură ce-mi mai vin idei. Deocamdată mă opresc aici și mă întorc cu nasul în glosarul meu final.

Te pup, confirmă că ai primit mesajul ăsta, bine?

Maria

*

[Text transmis tot prin e-mail]

1. Am rămas uimită că tu nu glumești. Chiar ai scris o carte.

[...]

4. Mi-am sculat bărbatul din somn, la miezul nopții, să-i spun că apar într-o carte.

[...]

5. Am trăit o experiență foarte ciudată citindu-te. În multe momente, am avut senzația că vizionez un film. Poate pentru că nu a trebuit să-mi imaginez mult. Știu cum arată camera ta, am văzut mașina de scris, ți-am auzit câinele lătrînd, o cunosc pe mama ta, l-am cunoscut pe tatăl tău. Blocul H17 îmi este foarte familiar. Șapca maro și ea. Nu-mi dau seama dacă, în relația cu cartea, toate astea m-au făcut privilegiată, dar a fost cu siguranță straniu. Fiecare om ar trebui să aibă cel puțin un

prieten scriitor.[...]

Te pup, Andri.

*

tușesc prea mult și prea ciudat. musai că plămînii mei au ceva pete, ca luna mai știi (sper că nu și circuri). încep așa spre a te înduioșa, spre a mă răzbuna pentru sechestrul serii. te fîții interesantă pe lîngă mine, bați apartamentul înghețat din dorobanți mai mult în lat decît în lung, așteptînd. teribilă chestie, monșer, cum tremur zgîlțuită de frisoane și cum n-ai pic de îndurare!

care va să zică, stau și scriu cu tine-n aceeași încăpere, fîțuită, nervoasă, autoare, mde... și ca răzbunarea să fie întreagă, nu vei căpăta decît fărîme. ce scoarțe în bogat format de text, ce falduri, ce foldere!? voi rÓde-ntre babe, vorba ta.

frig (bîrrr!), ca să te citez din nou. și mă gîndesc: teribil cum, narcis fără voie și fără scăpare, nu renunți la nimic, aruncînd, și tot tulbure și imprecisă e imaginea reflectată în... monitor. să te sinucizi sub ceas, floare la ureche! să scrii și să-ți păstrezi credința, asta da încercare. n-am nimic să-ți spun despre cît de feminină ți-e scriitura (urît cuvînt). doar scriu în condiții improprii, după teoria virginiei woolf (oricînd poți citi peste umărul meu). mă gîndesc doar ce șanse ai (în general) să dregi autismul prin transvisare? discreționar, voi înțelege prin asta un soi de visare între prieteni, o contrabandă nostalgică (la chaire est triste, monșer) de reverii, veneții, or any other such stuff dreams are made of. ca atunci cînd reinventam teoria kierkegaardiană a vinei tragice prin cișmigiu, sau ne visam colindînd, eu cu tine, tu cu s. etc. regret că n-am îndrăznit niciodată varianta de *chat*!

ca să fiu alătura cu cestiunea pînă la sfîrșit (atîta drept să aibă și prietenii

autorului, să fie irelevanți pînă în pînzele albe), mi-amintesc de una din reveriile mele studioase, o viziune de fapt a mea, redusă la – retrasă și adăpostită în – sfera înroșită a concentrării. trădare, strigă plămînii mei acum: concentrarea nu-i altceva decît „fixarea prelungită a conștiinței asupra unui obiect, activitate etc. ” și totodată „sustragerea de la altele” ce-am vrut să spun? ai rîs și-am uitat. oricum, rămîn același personaj odios, limbut și teoretic, ca în cartea ta. ajung tot la vorba ta. *prietenia e deja nostalgie*.

Aflu că trebuie să mă și semnez:

Cami

mulțumiri.rtf

alina, andri, cami, despa, flori, lucian, maria, simona, ștefan&norii, strămoșilor, părinților și tuturor celor care au scris Ónainte mea și ale căror texte le-am citit și re-scriș și, nu în ultimul rînd, Marelui Creator care sper să mă privească cu îngăduință...

ana_antonescu@yahoo.com

endnote.txt

Ana Antonescu a fost, pentru mine, o revelație, și am rezistat cu greu ispitei de a nu afla mai multe despre autoare decât foarte puținul pe care-l știam din câteva indiscreții prietenești dezlîinate, sosite dinspre București, nici ele foarte aproape de miezul unic, peremptoriu al adevărului (cum mi-au sugerat alții...), dar foarte pătrunse de magnetul dispersat al reveriilor pe teme la care nu ai acces direct, și atunci le înlocuiești cu ficționalizări tandre sau veninoase. Se întîmplau toate acestea fiindcă proza pe care autoarea mi-o propunea spre lectură trebuia să rămîină, în ultimă instanță, ceea ce ea însăși își dorea să fie: un proces textual de risipire voioasă de sine, ușor melancolică, o deconstrucție livrescă în esență optimistă, scoasă din recuzita vie a avangardei pentru a fi aruncată în atmosfera plină de convenții deconvenționalizate a postmodernismului.

Cartea Anei Antonescu invită la relectură. Nu orice primă carte ajunge la această

performanță: doar scriitorii autentici reușesc să ne convingă îndeajuns, incitându-ne să le recitim în mod repetat textele, punând cartea pe un raft mai accesibil al bibliotecii noastre de suflet. În această privință, Ana Antonescu debutează sub semne stelare bune: scrie cu har, bine, chiar foarte bine pe alocuri, nonconformist, jucăuș, dar și patetic, scrie substantival, direct, nemetaforic și nesimbolizant, cu mefiență față de epitete, și scrie mai ales – așa cum fac majoritatea autorilor postmoderni de astăzi – cu știința algebrică a detașării de irealul literaturii, de premisa că un text trebuie să-l cucerească pe cititor, să îl absoarbă.

Autoarea practică – literar vorbind – o artă echivalentă cu o scrimă a distanței: își îngroapă textele în memoria distructivă a computerului, deși prima tușă e dată cu mîna și cu stiloul; își trimite textele colegelor și prietenelor, reținînd scrupulos modul în care acestea i-au înstrăinat opera; o fragmentează într-un mod aleatoriu, părăsindu-l în urma căruia notațiile devin instantanee, sfărîmate de real, clepsidre destrămate în cioburi, și, în cele de urmă, încredințează romanul gata descărnăt tiparului, trăind umilința veselă, insidioasă, a ultimei înstrăinări dintre alienările posibile, realizată prin întruziunea în text a unor critici ca mine, care vin înspre roman din exterior, din afara cercului de grație al prietenelor și cunoștințelor autoarei, apreciind la rece, aparent detașat, ceea ce este, de fapt, inapreciabil, fiindcă cea mai bună critică literară a cărții de față se află în ea însăși: în micile notații reflexive care însoțesc redactarea, în jocul paraliterar care supraveghează elaborarea textelor, în voința avizată, bine dozată ca știință autoscopică, a transformării deliteraturizării în literatură.

Ajunși aici, să precizăm un detaliu: Ana Antonescu știe foarte bine literatură. E o profesionistă a deconstrucției avizate: știe care epitet trimite spre Calvino, care pasaj ar putea fi analizat în stil deleuzian și ce fragment alb, neutru, i-ar fi plăcut lui Flaubert. Textele pe care le citează vin exclusiv din genunea clasificată a modernismului, ceea ce ar putea deveni un paradox, dacă nu am ști că ele sînt invocate doar pentru a contribui la propria lor irealizare. Autoarea împinge proza pînă la marginea deconstrucției reflexive, realizate prin intermediul criticii intercalate în conglomeratul narativ, al oglinzii întrețesute cu substanța ființei

oglundite: ea desubiectivizează un text în esență subiectiv și autobiografic, făcând din propria literatură obiect al meditației critice intertextuale.

Ca o consecință, întrebarea cea mai bună ar fi ce mai caut eu însumi în această combinație, în afara sadismului de a-mi exersa public inutilitatea? Am meditat mult la această dilemă, ajungând la concluzia că rolul meu ar fi să vă spun ce nu este literatura practică de către Ana Antonescu în anul de grație 2003, când aproape întreaga producție de carte pe care o scoate la mezin noua generație literară de la noi e fie suprasaturată de materialitate lascivă, seminală, cu efect aproximativ psihanalizant, fie că duce sarcasmul și ironia spre o frenezie corozivă suicidală, prin care scrisul curent se varsă în antiliteratură, numai că o face nu subtil, atractiv și cu finețe, ca în Ubu sau ca la patafizicieni, ci grosier, inabil și tendențios, într-un mod specific postmodernului aproximativ, preluat după ureche, care ne învață că autorul trebuie să monteze culisele din fundal înaintea recuzitei de pe scenă, invitând apoi publicul să accepte convenția acestei logici spațiale inversate ca pe un exercițiu de veselă despovărare de iluzia captivantă a spectacolului.

În acord cu estetica majoritară a posmodernismului, scriitura Anei Antonescu insistă pe fiziunea orizontală a notațiilor, pe fragmentarea blocului textual în zeci de părțile și planuri plauzibile, virtuale. Nu este o literatură a profunzimii și nu e o literatură a transcendenței, sacrul nejuicând, în economia ei, rolul coagulant – chiar în regim negativ, nietzschean – pe care îl găsim în alte texte similare. În mod semnificativ, nu găsim în Recycle bin decât o biserică în ruine (reală sau imaginară – contează mai puțin), și una despre care se dovedește că personajele i-au călcat pragul întâmplător, nimerind într-o clădire cu funcție similară în timp ce căutau o alta. Apoi, sexualitatea nu joacă în acest roman decât un rol extrem de discret, drapat în pudoare și în glisaje ludice, vag imagine: întâlnindu-se, în timp ce ducea gunoiul, cu un frizer aparent chipeș, protagonistă încearcă un mic flirt tactil indirect, dar rămâne la suprafața ironică, evanescentă a senzației, fără a plonja în visceralitate. Nici corpul interior – pe modelul Cărtărescu sau Simona Popescu – nu joacă, aici, un rol esențial, poate fiindcă nici singurătatea nu o face. Marile

construcții ale celor doi autori amintiți – și mai cu seamă cele ale lui Mircea Cărtărescu – se deschid înspre călătoria lăuntrică, înspre coridoarele visceralității prin poarta profundă a singurătății. Nutrind o solitudine derivată, corectată mereu prin prietenie, prin cotidian sau prin voci cunoscute, căutate ca stimul vital și narativ, Ana Antonescu nu plonjează în adânc, acesta nefiind dispersiv. Dimpotrivă, suprafața este.

Pentru a fi, însă, întru totul de partea adevărului, trebuie să remarcăm că există un spațiu lăuntric în roman, unul singur, foarte pe placul timpurilor noastre, și acesta este „burta” însăși a computerului: marsupioul ascuns în care stau tupilate, cache, fișierele din Recycle bin, la un pas de a fi distruse printr-un simplu delete. Spre deosebire de stomacul modernist al chitului din complexul lui Iona, veterotestamentarul, „burta” secretă a computerului nu deservește o ecuație inițiativă, prin logica renașterii, a resurecției, ci una a iminentei destrucții. Textele Anei Antonescu sînt scrise la marginea rece a morții: dar nu a celei reale, patetice, înspăimîntătoare, ci a celei tehnice, neutre, cibernetice, unde sfîrșitul fără suferință se produce prin apăsarea gracilă a unei taste. Autoarea trăiește exclusiv diurn, nu crepuscular, nu noptatic; textul ei nu are umbre, ci doar lumini, dispuse în intensități egale: nici estompat, nici prea orbitor, ci firesc, fără ostentația excesului sau a victimizării. În consecință, cititorul va căuta în zadar luxuriance psihologice abisale în text, spații de refugiu simbolice, propensiuni sibiline, ezoterizante, vise. Nimic din verticala hermeneuticii tradiționale, moderniste, arhetipale nu se află în acest roman: nimic nu trebuie descifrat, decriptat, supus unei analize decodificante. Aspirația Anei Antonescu derivă din voința de a scrie „texte albe” în „momentele albe” ale existenței: de a ajunge, prin intensitatea intelectualizantă a detașării, la vibrația rece a diamantului lipsit de ape adînci, învolburate.

Paradoxal este doar faptul – cum sugeram și mai sus – că în ciuda aspirației dominante către nmulț-lăudată impersonalitate flaubertiană, scrisul Anei Antonescu este determinat autobiografic, conținînd, pe firul unui realism minimalist cotidian, specifici unei literaturi pozitive, marcant uniliniare, multe nuanțe cromatice. Culori ale memoriei, ale prezentului, culori ale familiei (cu un bunic comandor de fregate,

bine conturat ca obsesie) și – nu în ultimul rând – culori disparate ale textului în sine. Autoarea aglutinează, în curgerea unuia și aceluiași roman, cromatici literare diverse (proză, teatru, poezie, fragmente epistolare etc.), tratate, de obicei, în răspăr cu menirea lor tradițională. Mai mult, ea pune deasupra tuturor acestor incongruențe abil controlate povara inefabilă a unui album de familie din alte vremuri, prin care naivul intră premeditat în roman, dezarticulându-i gravitatea rememorativă.

Ea recurge la toate acestea – după impresia mea – fiindcă artisitcitatea neconvențională a prozei sale e vecină cu rafinamentul intrinsec al ființei profane, ambele traducând, dacă le prelungim spre autobiografie, un program de viață. Autoarea are, în mod declarat (mergând spre un teatru), nostalgii de prințesă slavă, septentrională: delicată, fulgurantă, evanescentă. Scrie „pagini bizare” nu fiindcă s-ar revendica direct de la Urmuz, ci fiindcă bizarul reprezintă în economia ei de convingeri reflexul extrem, manierist, al fantasmei de unicitate. Face toate acestea firesc, adolescentin, cu o coregrafie vapoasă, de ființă casantă, conștientă de faptul că fragilitatea propriei sale persoane și a textului fragmentar pe care-l scrie se întrepătrund. Asocierea livrescă (o fatalitate!) mă trimite spre o Sylvia Plath lipsită de nevroză și de pasiunea neagră a morții; la o ființă din aceeași familie, însă, de hipersensibilități disciplinate, exorcizate prin recursul la literatură.

Ștefan Borbely

înc.rtf

boxa.rtf

venezii.rtf

mijloace de transvisare (*folder*)

dristor 2.rtf

portocală.rtf

tije.rtf

perpetuum mobile cu Camille.txt

102.doc

camera (*folder*)

schiță de interior '93.rtf

reluare '96.rtf

muzică de cameră.rtf

corectură la caietul de bio. '96.rtf

nasopolis '00.doc

noptiera.rtf

bătrînețe (*folder*)

păpădia.doc

nucile.doc

pe culoar.doc

credințe (*folder*)

calea.rtf

instantanee.rtf

scoarțe.rtf

improvizații (*folder*)

balul.rtf

scaunele.rtf

străina.rtf

baloane de săpun.zip

baloane.qxd

de.qxd

săpun.qxd

fragmente.qxd

zile.qxd

croșetez.qxd

clav.,Sim. &Eu.qxd

scrisori.qxd

eternul masculin.qxd

album.tif

end (*folder*)

cititori.rtf

mulțumiri.rtf

endnote.txt (de Ștefan borbely)

cuprins.rtf

